Lietuvos Nacionalinė M.Mažvydo Biblioteka

This weekly newspaper is mailed
Tuesday, June 13, 1989

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 24 (2051) 1989 BIRŽELIS—JUNE 13 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 50 ct.

Šiurpiosios dėmės

Tautos kūne per amžius liks dėl žiaurių neteisybių atsiradęs randas. Tegu ir toji žaizda bus buvusi kada apgydyta, tegu bus susitaikyta, atleista, užmiršta – vis tiek niekas niekados nebegalės panaikinti okupanto ir jo pataikūnų įdegintos žymės. Istorija amžinai bylos tautai ir pasauliui, kad 1941 m. birželis buvo juodas, kad pokarinės gegužės žiedų nebematė anie tremtiniai, sugrūsti transportui į užkaltus gyvulinius vagonus.

AMŽINO įšalo žemėse nukankintiems ir palaidotiems šiandieninė reabilitacija nieko nereiškia. O didžioji reikšmės dalis pirmiausia nusvyra į sistemos vairuotojų pusę – žiūrėkit, kaip mes keičiamės, kokie mes teisingi ir geri ir kokie blogi buvo anie stalinistai. Graudu, kad ir iš tos nukankintų, nekaltų žmonių reabilitacijos kuriama tyli propaganda. Pavergtiesiems kalbama apie pradėtus teisybės ieškojimus, laisvam pasauliui skelbiant, kad režimas demokratėja. Ir iš tikrųjų pasikeitimų raudonojoje rusų imperijoje negalima nematyti. Jų yra. O normalaus gyvenimo slinktis valdančiuosius vis dar užgriūva naujais sunkumais, verčia juos ieškoti lankstesnių išeičių, verčia sukti galvas, kaip išgelbėti dievintąjį komunizmą nuo visiško išsigimimo, kuriame belieka stovėti didingi Lenino paminklai, ignoruojami geresnio gyvenimo ištroškusių piliečių.

KAI DIDYSIS raudonasis masyvas juda ir braška, okupuota, nuskriausta ir trėmimais sužalota tauta negali tylėti. Užtat suprantamas Sąjūdis, suprantamas tautinis atgimimas kaip pagaliau sprogusi ir per visą kraštą išsiliejusi tautos sąžinė. Tačiau laisvėjimo prošvaistėse kur ne kur gaivinančią šviesą pridengia niekuomet nebegalinčios išnykti dėmės, atsiradusios tautos pažeminimo ir trėmimo laikotarpiais. Tos baisios dėmės – tai mūsų pačių atskalūnų, pataikūnų, karjeristų ir sąžinę praradusių Stalino saulę vežusių ir okupantus liaupsinusių, kitataučiams parsidavusių darbai, darbeliai, sąrašai, talkininkavimai, paruoša, sadistiški veiksmai tardymų kamerose ir žudynių miškeliuose. Nes joks okupantas nebūtų žinojęs, ką areštuoti, ką vežti, už ką ir kurį žiauriai kankinti ir žudyti. Trėmimų vagonuose mirę nekalti kūdikiai ne ruso, bet pirmiausia mūsų pačių išdavikiško elgesio šiurpioji pasekmė, šaukianti ir amžinai šauksianti apie numirusias sąžines, apie trėmimus ne vien tik fizine prasme, bet ir dvasine, kai žmogus dėl baimės, pataikavimo ar karjeros – "dabar mes būsime ponai" – pats save ištremia už žmogiškumo ribų, save kaip žmogų parduodamas už didesnį kąsnį ar pirmenybę, besigrūdant prie okupanto sukalto lovio.

TOS ŠIURPIOSIOS dėmės tautos atgimime ir posūkyje į laisvę tenebūna slepiamos ar dangstomos. Tebūna jos liūdnos pamokos ateičiai, tiems vaikučiams, kurie šiandien stovi greta savo senelių su trispalvėm rankutėse. Tegu tos baisios dėmės prašneka maldos ir pasiryžimo žodžiais, "kad daugiau taip niekada nebebūtų, kad geresnio gyvenimo daugiau niekas nebepirks savo kaimyno ar brolio krauju, kad daugiau niekada mokinys nebeišduos savo klasės draugo, kad samdinys nebeskųs savo šeimininko, visą gyvenimą sunkiai dirbusio, geraširdžio, savo gimtinės mylėtojo, kad karys ar organizacijos bendramintis liks ištikimas savo priesaikoms ar pasižadėjimams" . . . Skaudi tiesa drasko dar neužgijusias žaizdas. Tačiau viso šito nebenorėti matyti būtų didelė klaida, nes dėl tautos nelaimių esame patys daug kalti. Praeities nebesugrąžinsime, bet į ateitį žengiant reikėtų sustoti prie vieno principo: okupantui, koks jis bebūtų, netarnausiu. Č.S.

Gen. Stasio ir Elenos Raštikių jauniausios dukrelės laidotuvės 1941 metų rugpjūčio mėnesį Sibire. Viduryje stovi dvi kitos sesutės: Laimutė ir Meilutė. Jos kartu su seneliais Motiejumi Smetona ir jo žmona buvo baisiojo birželio aukos. Nuotrauka iš knygos "Amžino įšalo žemėje"

Turėtume remti Baltijos valstybes

Amerikos spauda apie Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių pastangas atstatyti prarastą nepriklausomybę. "Veidmaininga smerkti Stalino nusikaltimus ir kartu juos tęsti"

Ryšium su Lietuvos aukščiausios tarybos paskelbta suvereniteto deklaracija JAV ir kitų kraštų spauda gana plačiai rašo pie Baltijos valstybes ir dabartines jų pastangas atgauti savo nepriklausomybę, paglemžtą Sov. Sąjungos. Dienraščiuose ir savaitraščiuose pasirodo vis naujos žinios apie kiekvieną Baltijos valstybių žmonių žygį ta linkme Maskvoje ir savo kraštuose.

Vienas stipriausių pasisakymų Baltijos valstybių išlaisvinimo klausimu buvo paskelbtas "New York Times News Service". Jis pasirodė net keliuose laikraščiuose vienokia ar kitokia forma. Vienas "TŽ" skaitytojas atsiuntė iškarpą iš Floridos "St. Petersburg Times" (be datos). Straipsnio autorius William Safire rašo antraštėje: "Mes turėtume remti Baltijos valstybių pastangas į laisvę." Štai vertimas įsidėmėtino jo straipsnio.

Svarbūs nutarimai

Drąsus nepriklausomybės sąjūdis yra apėmęs Baltijos valstybes. Praėjusį lapkritį Estijos seimas priėmė įstatymą, įgalinantį nepriimti Kremliaus nuosprendžių ir turėti privatinę nuosavybę. Maskva tuojau pat pareiškė, kad toji herezija yra negaliojanti, tačiau praėjusią savaitę Lietuvos parlamentas nuėjo dar toliau ir paskelbė, kad Lietuva yra ne tik ekonomiškai autonomiška, bet ir "suvereni", nepaisydama sudarytos komisijos apriboti respublikų autonomijai.

Šis kvapą gniaužiantis pasipriešinimas sovietinei valdžiai buvo Vakaruose mažai tepastebėtas. JAV politika, vengianti sukelti bangas, nori, kad nesikištume į vidaus sąmyšius komunistiniuose kraštuose ir kad neskatintume demonstracijų, provokuojančių kruvinus išpuolius.

Teisė baltiečių pusėje

Bet baltiečių siekiai nėra Sov. Sąjungos vidaus reikalas. Baltijos kraštai yra nepriklausomos valstybės, kurias neteisėtai Hitleris atidavė Stalinui. Nei JAV, nei daugelis kitų demokratijų niekad nepripažino 1939 metų Molotovo-Ribbentropo sandėrio.

Mūsiškė nepripažinimo politika turi aktyvią diplomatinę išraišką. Teisėtos buvusios Estijos, Latvijos ir Lietuvos vyriausybės turi savo pasiuntinybes JAV-se, remiamas fondų, kurie prieš pusšimtį metų liko neprieinami marionetiniam režimui. JAV diplomatai Sov. Sąjungoje visuomet atsisakydavo susitikti su komunistiniais Baltijos valstybių uzurpatoriais. Baltiečių reikalai yra tvarkomi mūsų Valstybės departamento Rytų Europos skyriuje ir pabrėžtinai nėra "sovietinių reikalų" dalis.

Trečiadienį Valstybės departamentas davė man šį oficialų atsakymą: "JAV nepripažįsta prievartinio Baltijos valstybių įjungimo Sovietų Sąjungon, kuris įvyko 1940 m. Baltiečiai niekad nesutiko su savo laisvės praradimu. Mes stipriai remiame taikias jų pastangas atgauti savo likimo kontrolę".

Laikas veikti

Visa tai labai gerai, bet kai iškyla reikalas reaguoti į stebinantį baltiečių suverenumo paskelbimą, pasigirsta tiktai mandagus pareiškimas: "Mes stebime įvykius su domesiu ir simpatija". O oficialūs komentarai apie grasią "Pravdos" žinią išsigimsta į blankų sapaliojimą: "Tai irgi yra dalis pokyčio ir prisitaikymas prie pokyčių".

Taip įvyksta tada, kai nesi apsisprendęs ką daryti. Prezidentas Bush'as gali daug ką padaryti, deja, jo administracija nepajėgė sutelkti dėmesio į šį esminį atvejį, rodantį imperines sovietų intencijas.

Išcentrinė veikla Baltijos valstybėse nėra tokia, kaip laisvės troškimas sovietinėje Gruzijoje, Armėnijoje ar net Ukrainoje. Pirmieji sukilimai Gruzijoje ir Armėnijoje buvo sužlugdyti, nes tai vyko Sovietų Sąjungoje. Tai atvejis, kad ir silpnas, siekiantis apriboti mūsų reakciją, protestuojančią prieš tokias žiaurybes socialistinėse sovietų respublikose.

Baltijos valstybių laisvės siekimas turi skirtingą teisinį pagrindą. Oficiali mūsų pozicija sako, kad jos yra okupuoti kraštai. Mes turėtume parodyti bent tiek rūpesčio smurto nevartojantiems piliečiams, kiek jo rodome akmenų mėtytojams vadinamame "okupuotame" Vakarų krante.

Bush'as turėtų aiškiai pasakyti Gorbačiovui, kad veidmaininga smerkti Stalino nusikaltimus ir kartu juos tęsti. Baltijos valstybių okupacija yra neginčijamai tarptautinis nusikaltimas, kuris turėtų būti dabar atitaisytas (m.p.).

Drauge su vadovaujančiomis demokratijomis JAV-bių prezidentas turėtų pakviesti nevyriausybinius Baltijos valstybių nepriklausomybės sąjūdžių vadus į ekonominį viršūnių posėdį šią vasarą bei pagerbti juos, viešai juos priimti Vakarų sostinėse. Darydami juos garsiais, sustiprinsime jų pozicijas.

Prasidėjo didelė kova. Jeigu mūsų vieta tėra šalutinėse linijose, tai mažų mažiausiai galime atsistoti suoluose ir paploti.

Pasaulio įvykiai

LENKIJOS KOMPARTIJA SUSILAUKĖ SKAUDAUS SMŪGIO pusiau demokratiniuose seimo ir senato rinkimuose birželio 4 d. Į seimą buvo renkama 460 atstovų, į naująjį senatą – 100. Pirmą kartą po 40 metų į rinkimus buvo įsileisti ir opozicijos kandidatai. Kompartija padarė nuolaidų "Solidarumo" unijai ir jos vadui L. Walensai. Į šimtą vietų turintį senatą opozicija visose rinkiminėse apylinkėse galėjo pasiūlyti savo kandidatus. Tad iš tikrųjų rinkimai į naujai įsteigtą senatą buvo laisvi. Kompartija juos buvo pasiruošusi pralaimėti, nes senatas turi tik patariamąjį balsą. Tačiau ji nesutiko įvesti laisvų rinkimų į 460 vietų turintį seimą, kuriam priklauso valdomasis balsas. Opozicijai laisvų rinkimų būdu buvo leista kovoti tik dėl 161 vietos, o kompartijai ir jos rėmėjams buvo paliktos 299 vietos. Tačiau ir iš to skaičiaus 35 vietos be jokių varžybų buvo rezervuotos tautiniam kandidatų sąrašui, į kurį buvo įjungti aukštieji kompartijos pareigūnai. Kitose apylinkėse buvo paliktos kandidatų varžybos, leidžiančios bent nedidelį pasirinkimą balsuotojams. Tad į rinkimus kompartija atėjo su užtikrinta atstovų dauguma seime. Net ir opozicijai laimėjus pilną 161 vietos sąrašą, kompartijai ir jos sąjungininkams turėjo likti 299 vietos.

Netikėti rezultatai

Rinkimus laimintis kandidatas turėjo gauti daugiau kaip 50% visų balsų. Paskelbus birželio 4 d. balsavimo rezultatus, paaiškėjo, kad į 100 vietų senatą buvo išrinkti nustatytą balsų skaičių gavę 92 "Solidarumo" unijos kandidatai. Rinkimus į seimą laimėjo tik 165 kandidatai, kurių net 160 yra "Solidarumo" atstovai. Tad jiems iki numatytos 161 normos trūksta tik vienos vietos. Tuo tarpu iš kompartijai bei jos sąjungininkams numatyto 299 vietų bloko rinkimus laimėjo tik penki kandidatai, surinkę daugiau kaip 50% balsų. Labai liesą laimėtojų grupelę sudarė du partiečiai iš vadovams numatyto tautinio sąrašo ir trys kompartiją remiantys ūkininkų partijos atstovai. Nebuvo išrinktas net ir premjeras M. Rakowskis su kitais 32 kompartijos žymūnais. Jiems laimėjimą be jokių varžybų sukliudė balsuotojai, kurių dauguma iš balsavimo lapelio išbraukė vienintelio kandidato pavardę, neleisdami jam surinkti daugiau kaip 50% balsų. Papildomuose rinkimuose birželio 18 d. laimėtojų neatnešusiose apylinkėse bus balsuojama už du daugiausia balsų surinkusius kandidatus. Didžiausia problema kilo dėl 33 žymiųjų partiečių, įtrauktų į tautinį kandidatų sąrašą. Mat niekas nenumatė, kad jie, neturėdami varžovų, negalės surinkti įstatymu numatytos minimalios balsų daugumos. L. Walensa sutiko ir juos įsileisti į papildomus rinkimus birželio 18 d. Tačiau niekas negali garantuoti, kad balsuotojų dauguma ir vėl neišbrauks jų pavardžių. Atrodo, kompartijai teks įvesti antrinius kandidatus į žymūnų sąrašą.

Tautinės kovos

Birželio 3 d. užsiliepsnojo tautinės kovos Uzbekistano respublikos Fergano slėnyje, kur J. Stalinas 1944 m. buvo ištrėmęs daug turkų, gyvenusių pietinėje Gruzijoje prie Turkijos sienos. Dabar turkų mažumą Uzbekistane pradėjo skersti daugumą turintys uzbekai. Skerdynių priežastimi laikomos ekonominės, politinės ir kultūrinės problemos. Aštuoniolika milijonų gyventojų turinčiame Uzbekistane yra 1,5 milijono bedarbių. "Pravda" žudynes pavadino pogromu. Esą jose jau žuvo 150 asmenų, kurių didžiąją dalį sudaro turkai, bet yra uzbekų, tadžikų ir net rusų. Tvarkai atstatyti buvo atsiųsta 7.000 karių, priklausančių vidaus reikalų daliniams. Uzbekai ir turkai yra dvi nesutariančios musulmonų sektos. Įsisiūbavęs uzbekų jaunimas puola ne tik turkus, bet ir valdžios institucijas.

Palaidojo Chomeinį

Irane mirė 87 metų amžiaus ajatola R. Chomeinis, Iraną norėjęs paversti islamiška valstybe, bet iš tikrųjų visiškai palaidojęs demokratiją ir atnešęs daug kraujo. Vien tik kare su Iraku žuvo milijonas iraniečių, buvo sužeista pora milijonų. Ajatolos R. Chomeinio režimas negailestingai žudė savo priešus, iraniečius ragindamas kovoti už islamišką valstybę. Jungtines Amerikos Valstybes jis vadino didžiausiu šėtonu. Per 10 metų ajatola R. Chomeinis nesuskubo kadaise modernaus Irano paversti nuo pasaulio visiškai atsilikusia islamiška šalimi. Tačiau jis vis dėlto paliko daug savo šalininkų, kurie net jo laidotuvėse spėjo pasižymėti saiką prarandančiais jausmais. Laikinai jį pakeitė prezidento pareigas ėjęs ajatola Alis Chamenis. Naujo prezidento rinkimai numatyti rugpjūčio 18 d. Rimčiausiu kandidatu laikomas parlamento pirm. ajatola A. Rafsanjanis.

KANADOS ĮVYKIAI

Uždengtas Toronto stadionas

Torontas susilaukė pilnai uždengiamo ir atidengiamo stadiono, kuris šiuo metu yra moderniausias visame pasaulyje. Stadionas buvo pradėtas planuoti 1982 m. sausio mėnesį. Anuometinis metropolinio Toronto pirm. P. Godfrey tada pranešė, kad naujasis stadionas kainuos tik $75 milijonus. 1983 m. kovo 1 d. tas pats P. Godfrey kainą padidino iki $100 milijonų, o kovo 20 d. ji staiga šoktelėjo iki $143 milijonų. Ontario premjeras W. Davis 1985 m. sausio 17 d. oficialiai pranešė, kad stadionas bus pastatytas, bet kainuos $150 milijonų. Stadiono kaina pradėjo augti kaip grybas po lietaus: 1985 m. rugpjūčio 25 d. – $200 milijonų, spalio 30 d. – $225 milijonai, 1986 m. rugsėjo 13 d. – $242,6 milijono, 1987 m. balandžio 11 d. – $281 milijonas, gegužės 8 d. – $338,1 milijono, 1988 m. rugpjūčio 10 d. – $427,5 milijono. Dabar atrodo, kad galutinė stadiono kaina pasieks pusę bilijono dolerių. Mat prie stadiono buvo prijungti šeši restoranai, pramogų centras, ilgiausias pasaulyje gėrimų baras, viešbutis ir sveikatos centras.

Torontiečius išjudino miestui atstovaujanti "Blue Jays" beisbolo komanda, kuriai žaidėjų reikėjo ir reikia ieškoti užsienyje, nes Kanadoje beisbolas vis dar stokoja masinio pupuliarumo. Jo rungtynėms pakakdavo ir pilnai neuždengto stadiono CNE parodų aikštėje. Tačiau alų gurkšnojantiems beisbolo mėgėjams pavydą kėlė Vankuveryje pastatytas uždengtas stadionas. Negi Torontas nusileis Vankuveriui? Tad ir išaugo ne tik uždengtas, bet ir pilnai atidengiamas bei vėl uždengiamas "SkyDome" stadionas Toronte su ilgiausiu gėrimų baru pasaulyje. Jo statybon įsijungė 28 korporacijos, sumokėjusios po $5 milijonus. Jų sudėta suma tesiekia $140 milijonų. Gyvenama viltimi, kad išlaidas padengs stadiono, restoranų, viešbučio, pramogų ir sveikatos centrų atnešamos pajamos. Iš tikrųjų 50.000 žiūrovų talpinantis "SkyDome" stadionas tinka tik beisbolui ir amerikietiško futbolo rungtynėms. Lengvajai atletikai jis yra per mažas – neturi ilgiems bėgimams būtinų pusės kilometro takų. Jeigu Torontas kada gaus teisę surengti olimpines vasaros žaidynes, reikės kito stadiono su gerokai didesne aikšte.

Oficialus "SkyDome" stadiono atidarymas birželio 3 d. sutraukė apie 45.000 entuziastiškai nusiteikusių torontiečių, kuriuos pusantros valandos linksmino beveik 6.000 programos atlikėjų. Visi nekantriai laukė stadioną dengiančio stogo atitraukimo, nors lauke tada jau lijo ir pro uždengto stogo plyšius lietus kai kur lašnojo į vidų. Pirmąjį viešą stogo atitraukimą mygtuko paspaudimu pradėjo Ontario premjeras D. Petersonas. Tada ant žiūrovų galvų prapliupo stiprus lietus, su pilnu stogo atidarymu apėmęs beveik visus šio istorinio įvykio dalyvius. Lietsargių nebuvo atsinešę net ir geriausiose vietose susodinti žiūrovai, sumokėję po $122. Lietuje virš jų galvų sproginėjo iškilmingam stadiono atidarymui skirtos įvairiaspalvės raketos. Sekančią dieną spaudoje pasigirdo priekaištų, kad lietuje būtų buvę geriau atsisakyti

(Nukelta į 9-tą psl.)

Šiame numeryje:

Šiurpios dėmės
Lietuvių tauta niekada neužmirš sibirinių trėmimų
Turėtume remti Baltijos valstybes
Taip pasisako Amerikos spauda
Vilties blykstėlėjimas ir mūsų pagalba
Išeivijos uždaviniai paskelbus Lietuvos suverenitetą
Valstybinis žymuo mūsų tautiečiui
Venezuelos ordinas įteiktas dr. Vytautui Dambravai
Tautinių judėjimų konferencija Paryžiuje
Įsteigta organizacija remti tautinius sąjūdžius Sov. Sąjungoje
Tautos keliai į laisvę
Lietuvių pastangos išsilaisvinti prieš 70 metų
Su jachta Karibų jūroje
Nuotykiai Kanados ir Amerikos buriuotojų
Be kaltės kaltųjų tikėjimas, meilė, viltis . . .
Rašo Sibire gimusi žurnalistė
Nauja "Raute-Rūta"
Lietuvos vokiečiai apie lietuvių liuteronų-evangelikų gyvenimą
Lietuvos vyčiai Amerikoje
Jų istorija ir nauda lietuvių išeivijai

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672. Second class mail registration nr. 00509
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, J. Andrulis, Vyt. Balčiūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumerata – $24, pusmetinė – $13, rėmėjo – $30, garbės – $40 (Amerikoj – JAV dol.). Pavieniai numeriai – 60 ct.
Adresų keitimo reikalu kreiptis tiesiai į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092.
Subscriptions: ordinary $24.00, supporter $30.00, honorary $40.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY.
US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092.
CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Printed in Canada.

Naujas Lietuvos laisvės sąjūdis

Lietuvos nepriklausomybės sąjungos kreipimasis į Lietuvos gyventojus, pasirašytas kelių grupių ir kviečiantis į radikalią veiklą

Lietuvos nepriklausomybės sąjūdis, Lietuvos demokratų partija, Lietuvos Helsinkio grupė, Lietuvos krikščionių demokratų partija, Lietuvos laisvės lyga, Lietuvos tautinė jaunimo sąjunga, Politinių kalinių gelbėjimo komitetas skelbia, kad įkuriama Lietuvos nepriklausomybės sąjunga, vienijanti ir organizuojanti visas Lietuvos ir viso pasaulio lietuvių jėgas, siekiančias nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimo bei Ribbentropo-Molotovo pakto pagrindu įvykdytos okupacijos ir aneksijos bei tautinio genocido padarinių likvidavimo.

Artėja dvi opiausios ir šiuo metu pačios svarbiausios lietuvių tautai datos: birželio 15-ji ir rugpjūčio 23-ji. Šįmet rugpjūčio 23-ą sukaks 50 metų nuo slapto sandėrio, pagarsėjusio Ribbentropo-Molotovo pakto vardu, o birželio 15-ą bus 49-ri metai, kai mes gyvename pagal šį sandėrį įvykdytos okupacijos sąlygomis.

Tų dviejų datų pakanka, kad pagal tai, kaip jos traktuojamos, būtų galima apibūdinti kas yra kas, įvertinti bet kokios organizacijos ar judėjimo, jų veiksmų aktualumo laipsnį, bet kurio žmogaus sąmoningumą, pilietinę ir moralinę poziciją.

Okupacinei administracijai tai skaudžiausia vieta, todėl ji visomis galimomis priemonėmis stengiasi atitraukti visuomenės dėmesį, apeidama ir ignoruodama šiuos du esminius momentus, arba bent vieną iš jų, lyg ir pripažindama pakto neteisingumą, bet ignoruodama okupaciją ir aneksiją, vietoj jų siūlydama aibę visokiausių šalutinių, pragmatiškų, tik socialiai aktualių priemonių, viską užgožiančių savo įvairumu ir gausybe ar laikiniu populiarumu.

Todėl Lietuvos nepriklausomybės sąjunga kviečia visus tautiečius pasekti jos pavyzdžiu, vienytis, aktualizuotis, susitelkti į vieną bendrą tikslą, nepasiduoti jokiems mėginimams nukreipti nuo jo dėmesį, išblaškyti savo jėgas. Gana tikėtis, kad okupacinė administracija kada nors teiksis savo noru išvesti okupacinę kariuomenę, kad galų gale "sovietiniai parlamentarai" pažadins imperijos sąžinę.

Laikas suprasti, kad totalistinio režimo sąlygomis esminių permainų nepadarys jokios asmenybės, kokios įžymios jos bebūtų ir į kokį vadinamąjį "demokratišką parlamentą" jos bebūtų išrenkamos, mums nepadės. Jau nekalbant apie situaciją, kai tas režimas yra dar ir okupacinis.

Padėtį iš esmės pakeisti gali tik susivienijusi ir supratusi tikslą tauta ir tik remdamasi tarptautine teise bei kovodama dėl okupacijos bei aneksijos panaikinimo, užuot savo energiją ir jėgas eikvojusi beviltiškuose bandymuose pertvarkyti milžiniškos sovietinės imperijos, anot Stalino, naujos Rusijos totalistinio režimo mechanizmą.

Mes imperijos totalistinio režimo esminei pertvarkai galime pasitarnauti tik vieninteliu būdu: pasipriešindami imperijos kėslams bet kokiomis priemonėmis ir bet kokiais, net kompromisiniais, būdais išsaugoti savo vientisumą, siekdami nepriklausomybės atkūrimo, besąlygiško okupacinės kariuomenės išvedimo, aneksijos panaikinimo bei jos padarinių likvidavimo.

Nesiekime iš karto dviejų tikslų, kurių vienas, vadinamas nekaltu "perestroikos" vardu, daugiatautėje imperijoje neįmanomas realizuoti. Nėra prasmės ieškoti alternatyvų, prognozuoti jų reikšmingumą. Reikia pereiti nuo kompromisų, nutylėjimų, alegorijų (visa tai tik padės imperijai saugoti savo režimą) prie atviros ir principinės kovos. Mūsų išeities taškas — minėtos dvi svarbiausios datos, mūsų jėga — vienybėje, mūsų pozicija ir veiksmai — atvira, organizuota ir maksimaliai tikslinga kova, mūsų priemonės — tarptautinė teisė, 1918 metų Lietuvos nepriklausomybės aktas, Lietuvos nepriklausomybės pripažinimas de jure, 1920 metų liepos 12-os dienos Rusijos-Lietuvos taikos sutartis, 1949 metų tarptautinė Ženevos konvencija, patvirtinta 1950-ais metais Maskvoje, Helsinkio baigiamojo akto dokumentai, Jungtinių Tautų organizacijos deklaracija ir daugelio užsienio valstybių nusistatymas nepripažinti dabartinio Lietuvos statuso. Mūsų tikslas — nepriklausomybė.

Lietuvos nepriklausomybės sąjunga

Vilnius, 1989 metų gegužės 25 diena.

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)
Priima pacientus pagal susitarimą
Telefonas 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

LIETUVA LAUKIA LAISVĖS
REMK IR AUKOK TAUTOS FONDUI!

Jūsų auka TAUTOS FONDUI garsina Lietuvos laisvės bylą laisvajame pasaulyje. Šešiomis kalbomis ELTOS ir radijo žinios nesulaikomai skleidžia informacijas įvairiuose kraštuose apie Lietuvos laisvės kovą ir ją skatina.

REMKIME TAUTOS FONDĄ
aukomis, darbais, palikimais. Kiekvienas paaukotas centas artina Lietuvai laisvės aušrą.

Aukas arba palikimus siųskime Tautos fondui:
TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ KANADOJE,
18 NORWICH RD., STONEY CREEK, ONT. L8E 1Z6.

Vilties blykstelėjimas ir mūsų pagalba

Išeivijos uždaviniai paskelbus Lietuvai ir Estijai suverenitetą — pirmiausia rūpintis pagalba vargstantiems žmonėms

AURELIJA M. BALAŠAITIENĖ

Gegužės 18 d. vakare, besiklausydama vakarinių televizijos žinių, vos nuo kėdės nenukritau išgirdusi, kad "dvi Sovietų Sąjungos respublikos, Lietuva ir Estija, paskelbė nepriklausomybę" ("declared their independence"). Taip susijaudinau, kad sekantis komentaras praslydo pro mano ausis nesuprastas... Sekantį rytą Klivlando didžiojo dienraščio pirmame puslapyje buvo rašoma: "Dvi Baltijos valstybės priešinasi Maskvai dėl suverenumo" (Two Baltic States defy Moscow on sovereignity)...

Toliau komentuojama, kad abi respublikos išleidusios įstatymus, kuriais jos perima visišką visos pramonės ir jų teritorijoje esamų žaliavų kontrolę. Cituojamas Giedrius Čekuolis, "pirmasis Lietuvos užsienio reikalų ministerijos sekretorius", telefoniniame pasikalbėjime pareiškęs, kad tie įstatymai buvę be pataisymų priimti po vienos valandos debatų. Estijoje ir Lietuvoje taip pat priimti įstatymai, kuriais suteikiama ribota teisė į nejudomą turtą su paveldėjimo teisėmis. Abiejų respublikų nauji įstatymai įsigaliosią 1990 m. Tuo tarpu nesą gauta jokia reakcija iš Maskvos.

Grėsmė ir viltis

Jei anksčiau buvo nuogąstaujama, kad per daug drąsus Baltijos respublikų elgesys gali iššaukti staliniškas sankcijas, tai bent šiuo metu, sekant įvykius Kinijoje ir Lenkijoje, reikia manyti, kad Maskvos vadai nedrįs imtis drastiškų priemonių tam judėjimui sustabdyti, bijodami laisvojo pasaulio opinijos. Kinija, daugiau kaip keturis dešimtmečius išlikusi grynai komunistiška tapo grėsmingu komunizmo pašalinimo ugniakuru.

Būdinga ir tai, kad Gegužės pirmosios dienos revoliuciniai paradai šiais metais visiškai nustojo savo reikšmės. Maskvoje įvyko rami, taiką pranašaujanti demonstracija su plakatais ir vėliavomis vietoj tankų ir raketų parado. Lenkijoje demonstrantų plakatai skelbė: "Šalin komunizmas!" Kitose respublikose tą dieną nebuvo jokio judėjimo, o Vilniuje įvykusio mažo mitingo vaizdai buvo perduoti televizijoje. Apysenis, prakalbėlę iš lapelio skaitantis vyras, kelios mokyklinio amžiaus mergaitės, apsirengusios tautiniais drabužiais, ir moterys su mažais vaikais sudarė visą žiūrovų "minią". Tai atrodė daugiau kaip smalsuolių būrelis, negu politinė demonstracija. Kiek prisimenu, ir televizijos komentatorius panašiai komentavo. O prisiminkime, kokios minios buvo suplaukusios Vilniaus Vingio parke, Kaune prie katedros...

Suvirpa širdis, sekant tokius įvykius, ir darosi džiugu, kad pagaliau ilgus dešimtmečius užsitęsęs Amerikos spaudos tylos sąmokslas jau yra pralaužtas — dažnai minimos Baltijos tautų pastangos išsilaisvinti. Aišku, nestinga ir menkinančių epitetų, jas dažnai vadinant "mažytėmis" ("tiny").

Pirmiausia — žmonės

Mes, laisvojo pasaulio išeivija, privalome sutelkti savo jėgas ir apspręsti Lietuvai pagalbos teikimą. Š. m. balandžio mėn. "Pasaulio lietuvyje" vedamasis straipsnis nagrinėja pagalbą Lietuvai ir savus reikalus. Sutinku, kad per anksti rūpinamės įvairios aparatūros gabenimu. Straipsnio autorius skatina kreipti didesnį dėmesį į žmones, o ne į daiktus. Svarbu rūpintis grįžtančių Sibiro tremtinių ir paleistų kalinių buitiniais reikalais. Teisingai sakoma, kad kompiuteriai ir pilių atstatymas gali palaukti, bet negali laukti skurstantys mūsų tautos kankiniai, kurių pavardės dar nemirga mūsų spaudoje, ir jų aprūpinimas nėra pažymėtas jokioje "garbės" knygoje. Jiems valgyti reikia kasdieną, o ir pastogės bei drabužių klausimas turėtų būti svarbesni už bet kokius grandiozinius projektus.

Perduodama minimo vedamojo mintis nusikalsčiau, jei nepaminėčiau, kad autorius skatina ir savųjų reikalų neapleisti, ypatingą dėmesį skirti laisvojo pasaulio lietuvių spaudai, visais laikais "tvirtai laikiusios ir tebelaikančios aukštai iškeltą trispalvę".

Šūkių neužtenka

Stebint mūsų veiklą ir įvykius tėvynėje, kartais nenoromis tenka padaryti išvadą, kad mes ne visada konkretizuojame darbus, pasitenkiname gražiais šūkiais, lankymais, atstovavimais, kompiuterių gabenimais, pilių atstatymais. Žvilgsnis į padangę yra romantiškai gražus, bet žvilgsnis į pilką, prozaišką ir kartais labai skurdžią gyvenimo realybę yra žymiai vertingesnis. Naudinga atkurti partijas ir organizacijas, traukti Lietuvą iš prievartinės ideologinės stagnacijos, bet artimo meilės darbai, nežiūrint afiliacijų, vien tik vadovaujantis humanistiniu matikliu, — būtų labai vertingas žingsnis. Mūsų šalpos organizacijos per ilgus dešimtmečius rėmė į vargą patekusius tautiečius abipus Atlanto. Norėčiau jas skatinti paramą siųsti tiems, kurie yra jos labiausiai reikalingi, užmegzti ryšius su Tremtinių klubu Lietuvoje. Tai būtų didžiausio humaniškumo ir tautinio solidarumo įrodymas.

Vaišingai priimame sambūrius iš Lietuvos, patys numatome vykti su vaidinimais ir dainomis, bet atminkim, kad visa tai matys tik tokia publika, kuri turi ir laiko, ir pinigų lankyti teatrus ir koncertų sales. Nepavyks mūsų menininkams matyti tų, kurie neturi duonos, drabužių, apavo ar net pastogės, o ką jau bekalbėti apie pinigus... Jei senovės Romos ciesoriai sakė, kad miniai reikia duoti "panem et circenses" ("duonos ir žaidimų"), tai ši diena yra reikalinga duonos be žaidimų.

Taip buvo seniau

Pirmaisiais nepriklausomybės metais Amerikos lietuviai daug prisidėjo prie Lietuvos ekonominio atstatymo, platindami paskolų lakštus, o taip pat neužmiršdami ir simbolinių mostų, kaip pvz. Filadelfijos lietuvių nuliedintas laisvės varpas, persiųstas į Lietuvą 1922 m., kuris buvo įkeltas į Karo muziejaus bokštą. Bet pastebėkime, kad ir jie su tuo projektu laukė beveik ketverius metus po nepriklausomybės atgavimo, pirma pasirūpindami krašto gerovės atstatymu.

Lietuvos žydėjimo laikotarpyje lankėsi dainininkai, solistai, teatrai abipus Atlanto. Buvo keičiamasi spauda, dalyvaujama įvairiose iškilmėse. Turiu savo archyvuose 1938 m. išleistą brošiūrą, kurioje aprašomos lietuviškų kultūrinių darželių atidarymo iškilmės. Jose dalyvavo ne vien Klivlando miesto aukšti pareigūnai, bet ir Lietuvos kariuomenės generolas, keli diplomatai, Lietuvos prezidento ir vyriausybės atstovai. Vėliau karo bangos atblokštus lietuvius kaip tik globojo ir į savo vaišingą tarpą įtraukė tie, kurie tas iškilmes ruošė ir įrengė lietuvišką kultūrinį darželį su Maironio, Basanavičiaus ir Kudirkos bronziniais biustais bei Birutės fontanu.

Taigi, kas grįš, kas negrįš, Lietuvai atgavus nepriklausomybę, reikia vis dėlto skaitytis su tuo faktu, kad didelė išeivijos dalis, išgyvenusi daugelį metų kitur, vargu ar ryšis likviduoti įsigytą turtą, mesti tarnybas ir persikelti į Lietuvą. Todėl reikia stiprinti pagrindinius išeivijos išlikimo elementus, mokantis iš istorijos, ir rūpintis, kad išeivija liktų stipri savo dvasia, pasiryžusi visas jėgas aukoti Lietuvos žmonėms, o tarpusavyje ugdyti solidarumo ir vienybės jausmus.

A†A
TOMUI LEONUI
mirus,

jo tėvus – ELENĄ ir PAULIŲ, sūnų TOMĄ, dukrą DAIVĄ bei kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

Sofija Tumosienė
Debbie ir Algis Tumosai

Demonstrantai gegužės 5 d. Klaipėdoje reikalauja uždaryti naftos tiekimo įmonę, kuri teršia Lietuvos pajūrį Nuotr. A. Stubros

• **Ar jau parėmei Kanados lietuvių kultūros muziejų?**

PRANEŠAME

giminėms ir pažįstamiems, kad Collingwoodo Marine ligoninėje mirė

a. a. ADOLFAS BEKERIS,

gimęs 1925 m. gegužės 23 d. Gyveno 557 Indian Rd., Toronto, Ontario.

Henrikas Kanschat,
Wasaga Beach, Ont.

Mielai sesutei
A†A
VERONIKAI AVIŽIENEI
mirus Niujorke,

ONUTĘ KRASAUSKIENĘ su šeima ir artimuosius liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučiame –

Regina ir Vladas Stabačinskai
Prima ir Bronius Sapliai

Netekus tėvelio
A†A
ANTANO ŠTUIKIO,

liūdesio valandoje, VYTAUTAI, esame mintimis su tavimi –

Aitvariečiai

A†A
ANTANUI ŠTUIKIUI
mirus,

nuoširdžiai užjaučiame sūnų VYTĄ su šeima ir visus gimines bei artimuosius –

Romas ir Genė Šimkai
Mikas ir Rita Slapšiai
Danius ir Lily Laurinavičiai
Paulina Šimkienė
Irena Vibrienė ir šeima

A†A
ADOLFAS BEKERIS
mirė,

1989 m. birželio 6 d., po ilgos ligos ir audringo gyvenimo. Ilsėkis ramybėje.

Draugai –

P. Dambrauskas	*J. Jonikas*
S. Grizickas	*K. Bubelis*
S. Starkutis	*J. Gedvila*
B. Rūkštelė	*P. Balasevičius*
R. Vinslovas	*J. Sepulis*

A. Čižikas

PADĖKA
A†A
KAZYS POVILENSKIS
mirė 1989 m. gegužės 27 d., palaidotas gegužės 30 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse, Mississaugoje.

Ypatingą padėką reiškiu Tėvams pranciškonams už laidotuvių apeigas ir palydėjimą į paskutinę atsisveikinimo vietą – kapines. Taip pat dėkoju karsto nešėjams: J. Juršiui, V. Karnilavičiui, E. Kinderiui, P. Gaideliui, B. Trukanavičiui, P. Skrupskui. Nuoširdi padėka dr. A. Pacevičiui už medicininę priežiūrą, sol. V. Verikaičiui už giedojimą Mišių metu, V. Birštonui už pietų paruošimą ir visiems dalyvavusiems laidotuvių namuose bei palydėjusiems į amžino poilsio vietą.

Nuliūdęs *brolis Stasys Povilenskis*
ir giminės

Canadian Art Memorials Ltd.
76 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

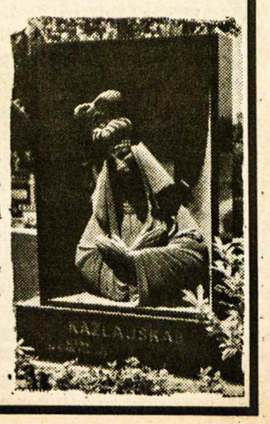

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Valstybinis žymuo mūsų tautiečiui

Venezuelos ordinas įteiktas dr. Vytautui Dambravai už nuopelnus

JULIUS VAISIŪNAS

1989 m. gegužės 12 d. PLB vicepirmininkui ir Venezuelos baltiečių unijos pirmininkui dr. Vytautui Dambravai iškilmingame akte buvo įteiktas Venezuelos respublikos II laipsnio ordinas "Francisco de Miranda". Vyriausybės nutarimu, ordino diplomas buvo pasirašytas 1988 m. gruodžio 15 d. valstybės prezidento dr. Jaime Lusinchi. Ordino teikėjas — vidaus reikalų ministeris Alberto Consalvi.

Aukščiausias žymuo

"Francisco de Miranda" ordinas buvo Venezuelos respublikos įsteigtas pagerbti valstybės kūrėjui ir pradininkui Francisco de Miranda (jis buvo išlaisvintojo Simono Bolivaro karinis viršininkas) ir juo pažymėti asmenis, venezueliečius ar svetimšalius, svarbiu įnašu pasitarnaujančius mokslui bei krašto pažangai. Nusipelniusiems įteikiamas oficialus valstybės diplomas, ant kaklo nešiojamas ordinas, auksinė devyniakampė žvaigždė, nešiojama ant krūtinės, ir dvi miniatiūros. Išlaisvintojo Simono Bolivaro ir Francisco de Miranda ordinai yra patys aukščiausi šio krašto žymenys.

Įvykį aprašė spauda ir parodė televizija. Dr. V. Dambravos pageidavimu, ordino įteikimas specialiu vyriausybės pavedimu buvo patikėtas Venezuelos vyskupų konferencijos pirmininkui arkivyskupui kardinolui Jose Ali Lebrun.

Rekomendacijos

Ordino pripažinimo procesas buvo laikomas paslaptyje. Dabar paaiškėjo, kad ordino prašė net devynios institucijos, jų tarpe ir Venezuelos vyskupų konferencija. Įvertindamas dr. Dambravos asmenines savybes, kardinolas Jose Ali Lebrun pažymėjo, kad dr. V. Dambrava yra "narsus žmogaus teisių gynėjas, tai yra įrodės savo darbais, dažnais straipsniais ir raštais".

Plačiausiai Venezueloje skaitomo dienraščio "Ultimas Noticias" direktorius, Venezuelos respublikos kongreso narys Nelson Luis Martinez rekomendaciniame dokumente, kurį jis leido paskelbti, pažymi: "Įvairių tautinių grupių tarpe nėra žinomas kitas asmuo, kuris jam prilygtų savo kompetencija, lojalumu, prisirišimu prie mūsų krašto, pasišventimu ir nesavanaudišku darbu kilnioms idėjoms įgyvendinti".

Nelson Luis Martinez pacitavo ištraukas iš Bolivijoje išspausdinto straipsnio "Vytautas Dambrava", kuris tiksliai apibūdina jo asmenį. Štai trumpa ištrauka: "Vytautas Dambrava turi rinktinės iškilios asmenybės bruožus. Lietuvis, Amerikos pilietis, dirbantis kilnių idealų tarnyboje. Tai dvasinės ir intelektualinės aristokratijos atstovas. Jo mintys bei raštai rodo gero žmogaus savybes. Jis visuomet ir visur kėlė balsą bei projektus, kurie išaukština juos vykdančias asmenybes. Jo dvasioje atsispindi veiksmų kilnumas, tikras savitas ir jam labai būdingas įgimtas draugiškumas, jo noras dalintis su kitais gyvenimo dovanomis."

Nelson Martinez priminė, kad V. Dambravos šeima 1941 m. birželio mėn. masinių trėmimų metu buvo deportuota į Sibirą. Jis yra labai jautrus žmonėms. Jis cituoja dr. Dambravą gerai pažinusį Meksikos filosofą dr. Fernandez del Valle, iškeldamas jo "gabumą visuomet likti ištikimu savo draugams, kas jie bebūtų, būti lojaliu savo kilmės kraštui. Jis niekad neieško lengvo pasisekimo ir lengvos pergalės, likdamas ištikimu sau bei egzistencinei paskirčiai. Esmėje — tai ištikimybė žmonijai".

Vyskupas dr. Jorge Urosa Savino, vertindamas raštus ir kovos dvasią už žmogaus teises, pareiškė: "Dr. Dambrava yra narsus ir garbingas žmogaus kilnumo atstovas kovoje prieš totalistinius režimus."

Seniausio krašto dienraščio "La Religion" vyr. redaktorius Jose Garcia rašo: "Kaip žurnalistas, kaip krikščionis ir patriotas rekomenduoju jį aukščiausio laipsnio ordinui. Jis yra tiesus Venezuelos draugas, pavyzdingos laikysenos žmogus, vertas didžiausio pagyrimo ir vertingiausio pripažinimo".

Tautiečio darbai

Rekomendacijų dokumentuose plačiai nurodoma jo biografija, išspausdintos knygos ispanų kalba, jo sėkmingas diplomatinis darbas, jo einamos pareigos Venezuelos žurnalistų centro valdyboje (pavesta vadovauti tarptautinių reikalų sekretoriatui), ypačiai jo, kaip bendradarbio, įnašas svarbiausiame krašto dienraštyje "El Universal".

Kongreso atstovas N. Martinez pažymėjo, jog buvęs užsienio reikalų min. dr. Isidro Morales Paul savo darbo kabinete laikė išsikirpęs dr. Dambravos rašytų straipsnių rinkinį ir viešai pripažino jų naudingumą tarptautinei Venezuelos politikai įvertinti. Esą keliais atvejais jo raštai turėję lemiamos svarbos, nustatant, o vieną kartą visai pakeičiant vyriausybės politikos kryptį. Tai jis pripažinęs ir JAV ambasadoriui George Landau. JAV ambasados atstovai pasakė, kad ir šiandien tarnautojai ilgisi vienu metu Venezueloje dirbusio diplomato, kuris mokėjo uždegti visus tarnautojus darbui. Dr. Dambrava ambasadoje ir šiandien laikomas žmoniškumo inžinieriumi (human engineer).

Kardinolui staiga turėjus išvykti, ordiną įteikė Venezuelos vyskupų konf. gen. sekr. Miguel Delgado Avila. Jis perskaitė "Francisco de Miranda" ordino tarybos rekomendaciją poros metų laikotarpyje įteikti pirmo laipsnio ordiną, kuriam jis jau dabar laikomas kvalifikuotu. Vysk. Delgado dr. Dambravą apibūdino kaip nenuilstamą Lietuvos teisių gynėją.

Išvados

Pirmiausia, kad svetimieji mūsų gabius, darbščius ir labiausiai pasišventusius darbo ir kovos žmones vertina. Antra, dr. V. Dambrava šiuo ordinu buvo apdovanotas socialdemokratų vyriausybės. Vidaus reikalų ministeris yra žinomas kaip antiamerikietiškas kairių pažiūrų žmogus. Taigi, ir jis ryžosi pripažinti asmenį, kuris drąsiai, išmaningai ir be perstojo gina nuskriaustos tautos teises. Teparodo šisai įvertinimas, kaip daugelis mūsų tautiečių klysta, manydami, kad principingo žmogaus vedama kova už teisingumą ir laisvę kenkia asmeniui ar jo karjerai. Priešingai, tokie žmonės net ir ideologinių priešų yra gerbiami bei aukščiausiais žymenimis įvertinami.

Dr. VYTAUTUI DAMBRAVAI Venezueloje buvo įteiktas valstybinis "Francisco de Miranda" ordinas. Nuotraukoje – ordino gavėjas su Venezuelos vyskupų konferencijos generaliniu sekretoriumi vyskupu dr. MIGUEL DELGADO AVILA

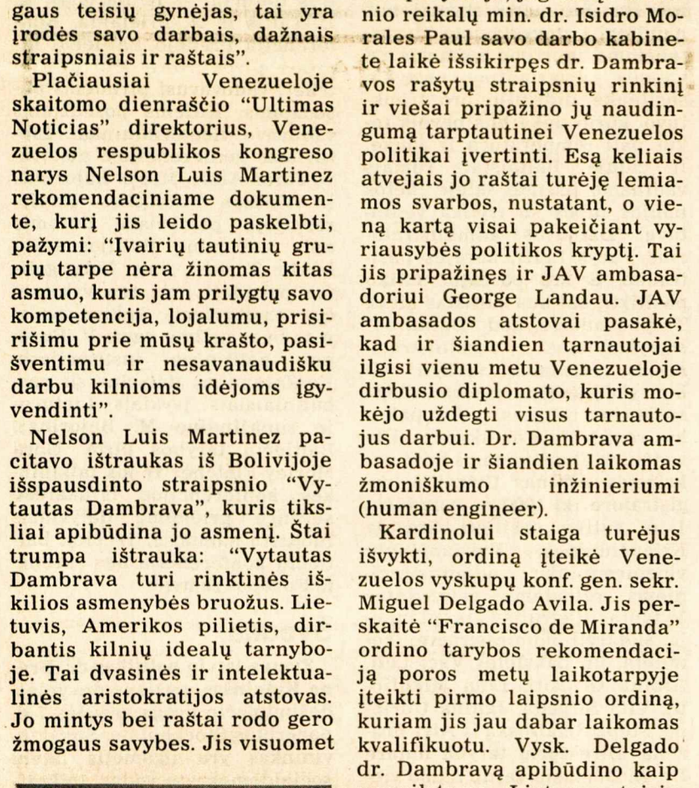

Dr. VYTAUTAS DAMBRAVA, PLB valdybos vicepirmininkas, JAV viceprezidento DAN QUAYLE surengtame priėmime JAV ambasadoriaus OTTO REICH rezidencijoje Karako mieste Venezueloje. Priėmimas įvyko Venezuelos prezidento inauguracijos proga. Pašnekesyje buvo paliestas ir Lietuvos klausimas. JAV viceprezidentas pažadėjo remti Lietuvos laisvės pastangas

Tautinių judėjimų konferencija Paryžiuje

Sovietų bloko demokratinė alternatyva

Tautinių-demokratinių judėjimų konferencija įvyko gegužės 9-10 d.d. Paryžiaus miesto centre "La Maison de la Chimie" salėje. Apie šią konferenciją buvo gautas pranešimas iš *doc. Vytauto Skuodžio,* kuris toje konferencijoje dalyvavo ir pasakė kalbą. Čia pateikiama santrauka.

Pasitarimai Vilniuje

Sausio 29 d. Vilniuje įvyko tautinių judėjimų Sov. Sąjungoje konferencija, kurioje buvo įsteigtas koordinacinis komitetas, paskelbta eilė dokumentų, jų tarpe pavergtų tautų chartiją. Joje buvo prašymas užsienyje sudaryti panašų komitetą, kuris atstovautų koordinaciniam komitetui ir tautiniams judėjimams Sov. Sąjungoje. Lietuvai atstovavo Lietuvos laisvės lyga, Helsinkio grupė, Lietuvos demokratų partija, Lietuvos tautinė jaunimo sąjunga ir Lietuvos politinių kalinių gelbėjimo komitetas.

Iniciatyvinė grupė

Ryšium su minimu pageidavimu Niujorke įsisteigė iniciatyvinė grupė, kurią sudarė buvę politiniai kaliniai. Grupė išsirinko organizacinį komitetą ir ėmėsi darbo. Komiteto tikslas – remti visus tautinius-demokratinius judėjimus Sov. Sąjungoje. Jie surengė ir minėtą konferenciją Paryžiuje. Į talką atėjo The American Foundation for Resistence International, The Centre for Democracy in the USSR ir Les Amis de Glasnost.

Nauja organizacija

Konferencijoje buvo įsteigta organizacija, pasivadinusi "Koordinaciniu centru nacionaliniams-demokratiniams judėjimams sovietų imperijoje remti". To centro vardas – "Demokratija ir Nepriklausomybė", ir jis bus Paryžiuje. Centro pirmininku išrinktas vienas žymiausių Armėnijos laisvės kovotojų Paruiras Airikianas, 40 m. amžiaus, ir 22 metus praleidęs sovietiniuose kalėjimuose bei lageriuose.

Sudėtingos ir kitų organizacijos narių biografijos. Iš 22 narių 18 buvo teisti 38 kartus, jų amžiaus vidurkis – 40 metų. Jie kartu iškalėjo 176 metus. Gyvena Amerikoje, Anglijoje, Vokietijoje, Prancūzijoje, Šveicarijoje, Švedijoje, Izraelyje.

Šiuo metu į organizaciją įeina Estijos, Latvijos, Lietuvos, Ukrainos, Armėnijos, Gruzijos, Rusijos, Krymo totorių ir žydų atstovai. Mažiausiai yra rusų ir žydų. Jie be jokių išlygų pasisakė už Baltijos kraštų atsiskyrimą ir palaiko kitų tautų laisvės siekius. Jie davė ir daug vertingų patarimų.

Erdvioje konferencijos salėje kabojo didžiulis Sov. Sąjungos pavergtų tautų žemėlapis su prancūzų, anglų ir rusų kalbų užrašais. Arti žemėlapio buvo išrikiuotos pavergtų tautų vėliavos.

Kalbos

Konferenciją turininga kalba atidarė Vladimiras Bukovskis. Jis prisiminė kartu kalėjusį jauną lietuvį, kuris buvo nuteistas už tautinės vėliavos iškėlimą. Pabrėžė sausio mėnesį įvykusios Vilniuje konferencijos reikšmę. Toks įvairių tautybių susibūrimas buvo pirmas Sovietų Sąjungoje, tapęs pagrindu įkurti naują organizaciją Vakaruose.

Specialiai į šią konferenciją buvo atvykę JAV atstovas prie Jungtinių Tautų žmogaus teisių srityje A. Valladares ir buvusi Amerikos ambasadorė Jeane J. Kirkpatrick. Jie dalyvavo visuose posėdžiuose.

A. Valladares pabrėžė, kad gerai suprantąs naujai įkurtos organizacijos tikslus, nes pats 22 metus išbuvo Kubos kalėjimuose. Jis dėsiąs visas pastangas, kad neįvyktų žmogaus teisių konferencija Maskvoje.

Jeane J. Kirkpatrick pažymėjo, kad pavergtos tautos Sov. Sąjungoje parodė savo jėgą, kurią sutramdyti Maskvai nebus lengva. Sovietinis režimas pergyvena krizę: duoti tautoms laisvę ar griebtis jėgos. Gorbačiovas esąs jėgos šalininkas, nes jis norįs sukurti vieningą Europą nuo Uralo iki Atlanto vandenyno. Po to sekė tautybių pranešimai. Juose išryškėjo tautų patirtos nuoskaudos, ir buvo supažindinta su dabartine tų tautų padėtimi.

Apie nepriklausomą spaudą kalbėjo Aleksandras Ginzburgas, apie dabartinę neoficialią spaudą – Sarma Gintere. Ji nurodė, kad dabar Lietuvoje išleidžiama apie 150 periodinių, valdžios nekontroliuojamų leidinių. Pažymėjo Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos vaidmenį dabartinių leidinių išsivystymui.

Socializmo šalininkų nėra

Antrą konferencijos dieną vyko trys posėdžiai. Kalbėta įvairiais klausimais. Pasisakė ir svečiai, užsienio kraštų atstovai, Sov. Sąjungoje vykstančių reiškinių vertinimo specialistai. Kalbėjo ir Lenkijos Solidarumo atstovai – Z. Romaszewskis ir M. Zalewskis ir vienas iš Vengrijos tautinio judėjimo vadų G. Tamas. Lenkų atstovai pabrėžė, kad galima daug pasiekti, naudojant atkakliai pastovias spaudimo priemones. G. Tamas sakė, kad Vengrijoje socializmo šalininkų nėra. Jų nėra ir partijoje. Visuomenę reikia ugdyti palaipsniui ant tautinių šaknų, nuo kurių vengrų tauta buvo atskirta 40 metų. Vengrų tauta reikalauja, kad partijos veiklą kontroliuotų parlamentas.

Ministerio žodis

Prieš konferencijos pabaigą kalbėjo Prancūzijos ministerių kabineto narys – A. Madelain, pažymėdamas, kad Brežnevas, pasinaudodamas Vakarų silpnumu, buvo išplėtęs savo imperialistines tendencijas. Gorbačiovas neatsisakė atskirti Europą nuo JAV. Jis sumaniai moka išnaudoti pacifistines nuotaikas, ypač V. Vokietijoje. Tačiau Rytai ir Vakarai pradėjo kalbėtis žmogiška kalba. Taip pat pabrėžė, kad Vakarai yra praradę dvasinę jėgą. Pavergtų tautų kančios ir dvasinė potencinė jėga gali labai daug duoti XXI amžiaus Europai.

Prieš uždarant konferenciją, kalbėjo naujosios organizacijos "Demokratija ir Nepriklausomybė" pirm. P. Airikianas, pažymėdamas, kad ši konferencija padėjo sujungti pavergtąsias tautas bendram tikslui. Pačią organizaciją laukia įvairūs ir sunkūs darbai.

Lietuvių abejingumas

Pasak doc. Vytauto Skuodžio, ateitis parodys, kiek ši organizacija bus veiksminga. Jis taip pat pastebi, kad lietuviškoje visuomenėje skeptikų jau ir dabar netrūksta. Kaip daugelio kitų organizacijų, taip ir šios laukianti stagnacija. Tačiau reikia neužmiršti, kad tos organizacijos nariai, buvę politiniai, kaliniai iškentėję ypatingus bandymus, "gyvena ne sau, o savajai tautai ir visos žmonijos idealams. Jie Vakaruose atsidūrė ne asmeninės gerovės ieškodami. Kiti – prievarta išvaryti".

Skeptikų buvo prieš konferenciją. Vienas lietuvis diplomatas pareiškęs, kad nereikėtų rūpintis kažkokiais totoriais, nes tikslas esąs laisva Lietuva. Todėl toje konferencijoje lietuviai turėtų nedalyvauti.

Abejingumą šiai konferencijai parodžiusi ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės vadovybė. Detroite įvykusiame susirinkime, dalyvaujant taip pat JAV ir Kanados Bendruomenės vadovybėms, "pritrūko" laiko pasisakyti Paryžiaus konferencijos reikalu, nors buvo ir prašyta. Paryžiaus lietuviai patikėjo gandams, kad konferencijoje dominuos "slapta grupė", susidedanti iš rusų, imperijos šalininkų. Tenka apgailestauti, kad jie prarado puikią progą paskleisti informaciją apie Lietuvą.

Su dėkingumu prisimenamas Anglijos lietuvių atstovas, kurio atsivežta informacinė literatūra buvo išgraibstyta jau po pirmojo posėdžio. Malonų įspūdį padariusi Vokietijos lietuvių delegacija, kurioje didelė grupė buvo jaunimo iš Vasario 16 gimnazijos.

Doc. Vytautas Skuodis baigia savo pranešimą šiais žodžiais: "Dažnai nusiskundžiame, kad sunku su Lietuvos klausimu prasimušti į tarptautines sferas. Deja, pasitaikiusių progų neišnaudojame!"

Deklaracija

Konferencijoje buvo paskelbta deklaracija. Jos pradžioje įvertinta dabartinė Sov. Sąjungos padėtis. Joje veikiantys įstatymai ir toliau prieštarauja tarptautinės teisės normoms. Dar tebenaudojamos ir represijos. Tai rodo įvykiai Armėnijoje ir Gruzijoje. Sovietinis socializmas nesugeba išspręsti ekonominių, politinių, tautinių ir kitų problemų. Išeitis – atsisakyti totalitarinės sistemos.

Nesupratimas Sov. Sąjungoje demokratinės opozicijos vaidmens trukdo tautoms siekti tautinės nepriklausomybės ir ekonominio progreso. Opozicijos vaidmens Sov. Sąjungoje nesupranta ir Vakarai. Jie per daug pasitiki Gorbačiovo jėga ir nepakankamai įvertina tautinių sąjūdžių realią jėgą.

Demokratinė opozicija Sov. Sąjungoje yra įvykęs faktas, su kuriuo negalima nesiskaityti. Opozicija veikia per atsikūrusias politines partijas, tautinius-demokratinius judėjimus. Paryžiuje įsisteigusios organizacijos nariai taip pat yra opozicijos atstovai.

Reikia įgyvendinti tris pagrindinius principus: sukurti tikrąją demokratiją, leisti tautoms laisvai apsispręsti, netrukdyti kurti savarankišką ekonomiką – duoti laisvę privačiai, kooperatyvinei ir valstybinei gamybai. Tik tautinėje savivaldoje tautos gali pasiekti valstybines nepriklausomybes.

Deklaracijos pabaigoje sakoma, kad sovietinė totalitarinė imperija esanti blogis ir anochronizmas. Ji privalanti pasitraukti iš istorinės arenos ir užleisti vietą laisvoms demokratinėms valstybėms.

Doc. Vyt. Skuodžio kalba

Konferencijoje kalbą, kaip minėta, pasakė plačiai mūsų visuomenėje žinomas laisvės kovotojas ir buvęs sąžinės kalinys Vytautas Skuodis. Jo kalbos tema – "Lietuva siekia nepriklausomybės".

Padaręs, apžvalgą, kokiomis aplinkybėmis prievarta Lietuva pateko į Sov. Sąjungą, jis pabrėžė, kad Lietuva, kurios vardu jis kalba, tebėra Sov. Sąjungos okupuotas kraštas ir negali būti laikomas jos dalimi. Sovietų kartojimas, kad Lietuva savanoriškai įsijungė į Sov. Sąjungą yra įžūlus melas. Nors tai puikiai žino visas pasaulis, bet Lietuvos politinis statusas dar nebuvo svarstomas nei Jungtinių Tautų organizacijoje, nei valstybių viršūnių pasitarimuose.

Lietuva išgyvenusi pirmąją okupaciją, baigiantis II D. karui, tikėjosi Vakarų pagalbos. Bet tos pagalbos nesulaukė. Prieš naują okupaciją ir terorą išėjo kovoti Lietuvos partizanai. Kova tęsėsi 10 metų. Ji labai panaši į Afganistano partizanų kovą. Tik skirtumas – pirmąją pasaulis ignoravo.

Toliau kova buvo tęsiama pogrindyje. Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronika ir kiti leidiniai parodė, su kokiu atkaklumu lietuvių tauta siekia laisvės.

1988 metų vasarą prasidėjęs tautinis judėjimas per trumpą laiką apėmė visą kraštą. To judėjimo priešakyje yra Persitvarkymo sąjūdis. Lietuvoje pasiekta svarbių laimėjimų, kurie dar labiau sustiprino tautinį sąmoningumą ir pasitikėjimą savo jėgomis. Siekiama laisvių įvairiose srityse. Galutinis tikslas – nepriklausoma Lietuva. Tautinis judėjimas Baltijos kraštuose atkreipė ir pasaulio dėmesį. Tačiau tas pasaulis tik stebi ir spėlioja baltiečių ateitį.

Šiuo metu Lietuvoje veikia daug neoficialių organizacijų. Iš jų po Sąjūdžio populiariausia yra Lietuvos laisvės lyga, tiesiog siekianti Lietuvos nepriklausomybės atstatymo. Ta idėja gyvena ir absoliuti dauguma Lietuvos gyventojų.

Lietuvių tauta reikalauja, kad dabar jau galėtų savarankiškai tvarkytis visose vidaus srityse iki visiško atsiskyrimo nuo Sov. Sąjungos. Prašo visus laisvojo pasaulio kraštus, kad lietuvių tautos reikalavimai būtų remiami.

Lietuvių tauta laiko, kad moralinę atsakomybę, jei prasidėtų persekiojimai, turės prisiimti Vakarų kraštai, kurie savo finansais ir technika stiprina Sov. Sąjungą. Lietuva laukia paramos iš visų, kuriems yra brangus tikėjimas, laisvė ir taika. **J.**

DOCENTAS VYTAUTAS SKUODIS

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

BE AUKŲ NEBUS DARBŲ!

NORINČIŲ DIRBTI YRA, BET ŠVIETIMAS, KULTŪRINĖ BEI POLITINĖ VEIKLA IR VISI KLB DARBAI NEĮMANOMI BE JŪSŲ AUKŲ.

Paremkite KLB krašto valdybos visuomeninę-politinę veiklą.

Aukas siųsti ir čekius rašyti:

KLB krašto valdyba, 1011 College Street, Toronto, Ont. M6H 1A8

Aukojusiems $20 ar daugiau per metus, bus išduodami pakvitavimai.

Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos veiklai paremti siunčiu $_____

Vardas, pavardė_____

Adresas_____

_____

Century 21 OFFORD REALTY LTD.
Member Broker
38 Hurontario Street,
Collingwood, Ont. L9Y 2L6

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

***Angelę Šalvaitytę,** B.A.,*
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. (705) 445-5640, namų tel. (705) 429-6428.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

VAIKŲ LIGONINĖ

Pirmuosius pacientus Kaune priėmė klinikinė infekcinė vaikų ligoninė. Penkiuose ligoninės skyriuose vienu metu galės gydytis 240 vaikų. Ligoninės projektą paruošė architektas A. Kaušpėdas. Joje dabar sutelkti trijuose pastatuose veikę vaikų ligoninės skyriai, išmėtyti po visą miestą. Ligoninė aprūpinta modernia technika, gauta iš Lenkijos, Vengrijos ir Čekoslovakijos.

NETIKĖTAS SŪKURYS

Lazdijų rajono Kirsnos kolchozo teritorijoje šešių kilometrų ilgio brydę paliko balandžio 22 d. vakarą praūžęs 100-150 metrų skersmens sūkurys. Labiausiai nukentėjo Pakirsnio kaimas, kuriame buvo sugriautas naujas kluonas, žolės miltų gamyklos pastatas, nuplėštas arklidės stogas, apardytos tribūnos arklių lenktynių aikštėje, išvartyti telegrafo ir elektros linijų stulpai. Keliose sodybose sūkurys sugriovė tvartus, iššarstė nuplėštų stogų cementines plokštes, nuniokojo sodus, su šaknimis išrovė daug medžių. Žmonės pasakoja, kad sūkurys per jų sodybas praūžė per porą minučių, nepareikalaudamas gyvybės aukų. Liko gyvi net ir tvartuose buvę gyvuliai. Sūkurį lydėjo perkūnija, liūtis ir kruša. Galingi oro sūkuriai Lietuvoje yra užregistruoti gegužės-rugpjūčio mėnesiais. Šis yra ankstyviausias pavasarinis sūkurys Lietuvos hidrometeorologijos centro paskutinio dvidešimtmečio statistikoje.

LIETUVOS GYVENTOJAI

Spauda paskelbė pradinius 1989 m. sausio mėnesį įvykusio sąjunginio gyventojų surašymo duomenis Sovietų Sąjungoje. Mums įdomiausia yra Lietuvos statistika. Š.m. sausio 12 d. Lietuva turėjo 3.690.000 gyventojų. Jų skaičius nuo paskutinio surašymo 1979 m. sausio 17 d. padidėjo 292.000. Šia proga prisimintina, kad 1959 m. sausio 15 d. Lietuvoje buvo tik 2.711.000 gyventojų. Dabartinį 3.690.000 Lietuvos gyventojų skaičių sudaro 1.750.000 vyrų ir 1.940.000 moterų. Statistikos lentelėje moterims tenka 52,6%, vyrams — 47,4%. Dar didesnę persvarą moterys turėjo 1959 m. sausio 15 d. surašyme. Tada joms teko 54.1%, o vyrams — 45,9%. Mat vyrų eiles gerokai praretino II D. karas, pokarinės kovos, trėmimai į Sibirą, pasitraukimas į Vakarus. Skirtumas mažėja, bet vis dar yra didokas. 1959 m. Lietuvoje tūkstančiui vyrų teko 1.178 moterys, o dabar tenka 1.109. Pastarajame dešimtmetyje gyventojų skaičius Lietuvos miestuose padidėjo 447.000, kaimuose sumažėjo 155.000. Kaimo gyventojų skaičiaus sumažėjimas užregistruotas visuose rajonuose, išskyrus Vilniaus ir Kauno. Jis net 21% palietė Varėnos, Ignalinos, Mažeikių, Utenos rajonus, 20% — Zarasų, Lazdijų ir Molėtų rajonuose. Lietuvos gyventojų tankumas viename kvadratiniame kilometre nuo penkiasdešimt dviejų 1979 m. padidėjo iki penkiasdešimt septynių 1989 m. Tautybių lentelė dar nėra pilnai paruošta. Žymesnių pakitimų nenumatoma. Spėjama, kad lietuviams vėl teks 80%, rusams — 9%, lenkams — 7%, gudams — 2%, kitoms tautybėms — 2%. 1979 m. surašyme lietuvių buvo 80%, rusų — 8,9%, lenkų – 7,3%, gudų – 1,7%, kitų tautybių — 2,1%.

AUGANTYS MIESTAI

Įdomūs yra ir Lietuvos miestų statistikos duomenys, pateikiantys dabartinį gyventojų skaičių. Vienuolikos respublikinio pavaldumo miestų sąraše Vilnius turėjo 582.000, Kaunas — 423.000, Klaipėda — 204.000, Šiauliai — 145.000, Panevėžys — 126.000, Alytus — 73.000, Marijampolė — 51.000, Druskininkai — 22.500, Palanga — 19.400, Neringa — 2.500, Birštonas — 4.100. Alfabetine tvarka pateikiame ir kai kurių kitų Lietuvos miestų gyventojų duomenis: Anykščiai — 12.900, Biržai — 16.100, Jonava — 36.300, Joniškis — 11.800, Jurbarkas — 14.400, Kaišiadorys — 11.200, Garliava — 12.300, Kėdainiai — 34.100, Kretinga — 19.600, Mažeikiai — 43.900, Plungė — 22.800, Radviliškis — 21.300, Rokiškis — 18.700, Šilutė — 21.100, Tauragė — 30.000, Telšiai — 33.700, Ukmergė — 30.700, Utena — 34.400, Vilkaviškis — 14.000, Zarasai — 9.200. Pastarajame dešimtmetyje net penkeriopai nuo 6.000 iki 31.500 padidėjo Sniečkaus gyvenvietė, skirta Ignalinos atominės jėgainės statytojams ir tarnautojams, neturinti miesto teisių. Pati Ignalina tame laikotarpyje gyventojų skaičių nuo 5.300 padidino tik iki 7.100. Detalūs surašymo duomenys apie Lietuvos gyventojų sudėtį pagal lytį, amžių, tautybes, gimtąją kalbą, išsimokslinimą, šeimyninę padėtį ir šeimų struktūrą ruošiami ir bus paskelbti statistikos leidiniuose.

LIŪDNA STATISTIKA

Vidaus reikalų ministerijos spaudos taryba, pateikdama š. m. sausio-balandžio nusikaltimų duomenis, rašo: "Per keturis mėnesius Lietuvoje užregistruota 6.870 kriminalinių nusikaltimų, arba beveik dvigubai daugiau nei pernai per tą patį laikotarpį. Tarp šių nusikaltimų — 41 tyčinis nužudymas, 87 sunkūs kūno sužalojimai, 40 iššaginmų, 71 plėšimas, 481 atviroji vagystė, 984 valstybinio ir 3.786 piliečių asmeninio turto vagystės. Nuvarytos 337 autotransporto priemonės ir 273 pavogtos. Už chuliganizmą iškeltos 346 baudžiamosios bylos. Be to, milicijos darbuotojai atskleidė beveik pusę tūkstančio valstybinio turto grobimų, 282 spekuliacijos ir 140 pirkėjų apgaudinėjimo faktų. Kalti asmenys patraukti baudžiamojon atsakomybėn. Už pakartotinį transporto priemonių vairavimą neblaivioje būklėje baudžiamosios bylos iškeltos 398 vairuotojams; tai 11% daugiau nei pernai". Skaitai ir stebiesi Lietuvoje įvykusiais pasikeitimais. Aiškiai matyti, kad ji ne tokia Lietuva, kokią mes skaudančiomis širdimis palikome 1944 m. vasarą. **V. Kst.**

AUDRA Travel

"PAV... gegužė PARDUOTA IĖ" (Finair)

"SKAMBA, SKA... Gegu... PARDUOTA KANKLIAI!" ...irželio 6 ...r France)

"GEGU... Gegu... PARDUOTA ...irželio 12 ...r France)

"ŠVE... Birželio ... PARDUOTA ...pos 16 (Finair)

"JUBILIEJINĖ" Liepos 10-23 (Air France)

1989 m. kelionės į LIETUVĄ

"ŽOLINĖ" Rugpjūčio 11-20 (Finair)

"GINTARINĖ PALANGA" Rugpjūčio 11-27 (Finair)

"BOBŲ VASARA" Rugsėjo 6-19 (Air France)

"RUDENINĖ" Spalio 6-17 (Air France)

SPECIALIOS GRUPĖS

MEDIKŲ Gegužės 17-24 (Lufthansa)

KREPŠINIO MĖGĖJŲ Liepos 5-23 (Air France ir LH)

Kviečiame užsisakyti keliones iš anksto.

Mūsų biuras:
- Pageidaujantiems paruošia individualias keliones į Lietuvą ir į kitas pasaulio šalis.
- Sutvarko keliones į šiltus kraštus, išvykas pramoginiais laivais, organizuoja slidininkų grupes.
- Sutvarko vizas bei dokumentus iškvietimams.
- Ruošia keliones į geriausias pasaulio sanatorijas.
- Nuperkame automobilius bei kitas dovanas giminėms Lietuvoje.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Skambinkite: tel. (416) 769-2500. TELEX: 06-967812 FAX: (416) 763-6279

Rašykite: 2100 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6S 1M7

Registracijos numeriai: 2559030 ir 2475066

1989 metų Vasario 16 išvakarėse kauniečiai tvarko Digrių partizanų kapus (9 km už Garliavos). Nuotrauka iš Lietuvos

Hamilton, Ontario

DLK ALGIRDO ŠAULIŲ KUOPA paskutinį balandžio savaitgalį globojo "Vilniaus" šaulių rinktinės suvažiavimą Hamiltone. Dabar pailsėję, birželio 25, sekmadienį, jie ruošia tradicinę Jonių gegužinę Hamiltono lietuvių medžiotojų ir žūklautojų sodyboje, netoli Kaledonijos. Bus pagerbti Jonai ir Jonės. Sesės šaulės pagamins skanių valgių, tarp jų ir jautienos kepsnį ant iešmo, netruks ir skanumynų. Veiks vertingų laimikių loterija, prizinis šaudymas, kas norės, galės ir pasišokti. Pati sodyba kasmet yra gražinama, malonu ten praleisti sekmadienio popietę. Rengėjai maloniai kviečia Hamiltono ir apylinkių lietuvius gausiai dalyvauti šioje gegužinėje. Pradžia – 12 v. Atvykę nesigailėsite!

Hamiltono šaulių kuopos valdyba

Ottawa, Ontario

OTAVOS LIETUVIAI gegužės 28 d. šventė keturgubą šventę. Po pamaldų, prisirinkus beveik pilnai saleĩ tautiečių, buvo atšvęsta šeštadieninės mokyklos mokslo metų pabaiga, kur buvo pagerbta ilgametė mokyklos vedėja A. Paškevičienė. Paminėta Motinos diena ir kun dr. V. Skilandžiūno kunigystės sukaktis.

Mokyklos mokiniai, kurių šiais metais yra 14, pasirodė su dainomis, eilėraščiais, šokiais ir muzika. Jiems buvo įteikti pažymėjimai, atkreiptas dėmesys į broliukus Krikščiūnus, kurie lankė mokyklą, atvykdami net iš Amerikos. Mokiniai atsidėkojo gėlėmis vedėjai Danaitienei ir mokytojams – Sofijai ir Vytautui Balsevičiams už jų pasiaukojimą.

Mokiniai taip pat pagerbė ilgai vedėjos pareigas ėjusią A. Paškevičienę. Tėvų komiteto vardu Danutė Sakienė apjuosė ją plačia tautine juosta, o mokytoja Z. Balsevičienė įteikė jai sagtį nuo visų Otavos lietuvių. Paškevičienė tarė gražų padėkos žodį, pabrėždama, kad ji jautė pareigą auklėti jaunimą lietuviškoje dvasioje. Kiekvienam mokiniui ji įteikė egzempliorių savo eilių knygos.

Motinos diena buvo paminėta A. Paškevičienės eilėraščiais, kuriuos deklamavo mokiniai, po to įteikdami gėles motinoms. Susirinkusieji sukėlė ovaciją kun. dr. V. Skilandžiūnui jo sukaktuvių proga. Nuoširdūs linkėjimai buvo išreikšti sugiedant "Ilgiausių metų". Kun. dr. V. Skilandžiūnas yra Otavos lietuvių sielovados tvirtovė, šeštadieninės mokyklos talkininkas ir kiekvieno tautiečio draugas.

Ši daugialypė šventė buvo baigta Tautos himnu, po kurio sekė šeimininkių suneštinės vaišės.

Alg. Eimantas

Cleveland, Ohio

SUVAŽIAVIMAS IR "KARIO" ŽURNALO SUKAKTIS. Lietuvių karo veteranų sąjungos (LKVS) "Ramovė" skyrių atstovų suvažiavimas ir "Kario" 70 metų veiklos minėjimas įvyko gegužės 20-21 d.d. Lietuvių namuose, Klivlande. Mišias už žuvusius ir Lietuvos nepriklausomybę Dievo Motinos šventovėje laikė ir pamokslą pasakė klebonas kun. G. Kijauskas, SJ.

Suvažiavimą pradėjo Centro valdybos pirm. A. Jonaitis. Muz. J. Kazėnas sugiedojo JAV-bių ir Lietuvos himnus. Po to sekė veiklos apžvalga. Išrinkta nauja Centro valdyba iš Čikagos, revizijos komisija iš Klivlando ir Garbės teismas iš Bostono.

"Kario" minėjime pagridinis kalbėtojas buvo dabartinis jo redaktorius B. Raugas, prisimindamas žurnalą ilgiausiai redagavusius – S. Urboną ir Z. Laurinaitį. Šia proga žurnalas susilaukė nuoširdžių sveikinimų. Meninę programą atliko Klivlando vyrų oktetas su soliste Grigaityte. Oktetas žada vykti į Lietuvą.

J. Vyšniauskas,
Suvažiavimo dalyvis

St. Catharines, Ont.

ILGAAMŽĖ TAUTIETĖ. Sulaukti 90 metų ir būti sveikam ir judriam nedaugeliui pasiseka. Rožė Karvelienė yra tų laimingųjų tarpe. 1989 m. gegužės 13 d. žento dr. Hrabowskio ir dukters Vladės namuose savo artimųjų, giminių, vaikaičių ir provaikaičių tarpe atšventė šią garbingą sukaktį. Šiai progai atsiųsta iš Lietuvos juosta su išaustais žodžiais: "Sveikiname mielą tetą Rozaliją 90-mečio proga, linkime sveikatos. Albina su šeima". Kanados paprotys – ilgaamžius pasveikina valstybės pareigūnai. Sveikino: Kanados gubernatorė Jeanne Sauve, Kanados ministeris pirmininkas Brian Mulroney, opozicijos lyderis John Turner, Ontario premjeras David Peterson, parlamentarai iš Otavos – Ken Atkinson, Mike Dietsch, St. Catharines miesto burmistras Joseph L. McCaffrey. Juos perskaitė sukaktuvininkės vaikaitė dr. Ivana Hrabowsky. Nemažai sveikino ir lietuviai laiškais, gimtadienio kortelėmis.

Rožės Karvelienės biografija nesudėtinga. Ji buvo ūkininkaitė, pavarde Žukaitė, nuo Panevėžio, Šimonių parapijos. 1930 m. atvažiavo į Kanadą. Su Petru Karveliu sumainė žiedus, susilaukė dukros Vladės. Dirbo siuvyklose Toronte. Vėliau persikėlė į St. Catharines ir 21 metai kaip yra našlė.

Linkėjimai Rožei sulaukt dar daug sveikų ir judrių gimtadienių. **Adelė**

ROŽĖ KARVELIENĖ, neseniai atšventusi 90-jį gimtadienį

TAUTYBIŲ SUGYVENIMAS. St. Catharines miestas oficialiai yra vadinamas "Tautybių sostine". Plačiai yra pagarsėjusios "Folk Art" šventės, paradai, kuriuose kartais dalyvauja šimtai tūkstančių žiūrovų. Niagaros pusiasalio Pavergtų tautų organizacijoje tautybių santykiai yra kuo puikiausi. Prieš maždaug 15 metų taip nebuvo. Per Buffalo radiją lenkai darydavo išsišokimų. Bet tuo laiku įsisteigė Pavergtų tautų organizacija (Association of East Central Organizations), į kurią įstojo lietuviai, latviai, estai, lenkai, ukrainiečiai, čekoslovakai ir vengrai. Ši organizacija paskelbė tautybių sugyvenimo pagrindus, kurie tebegalioja ir dabar.

Visi susitarė nebekelti jokių praeities problemų tol, kol nebus nusikratyta tautų bendru pavergėju – Sovietų Rusija. Užuot vedus tuščius ginčus, nutarta darniai veikti kartu į Kanados visuomenę, išaiškinant jai kas yra tikrasis pasaulio imperialistas ir ką turi daryti Kanados vyriausybė ir visuomenė, kad iš jo būtų galima išlaisvinti pavergtas tautas. Geriausiai sutaria lietuviai, latviai, estai, lenkai ir jie daugiausia darbuojasi. Jau ruošiamasi Juodojo kaspino dienai, įvykstančiai rugpjūčio 23 d. prie miesto rotušės. Šiuo metu Pavergtų tautų organizacijos pirmininku vėl yra išrinktas S. Šetkus. **Kor.**

Lietuviška baldų dirbtuvė Trout Creek

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys, telefonas(705) 723-5522

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Advokatas
AUDRIUS A. STONKUS
20 Hughson St. South, Suite 1003
(Union Gas Building)
Hamilton, Ontario L8N 3C8
Telefonas (416) 529-7462

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –
HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 29 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
kasd. pal. čekių sąsk. iki .	5.5%	asmenines paskolas	15.5%
santaupas	7.5%	nekiln. turto pask. 1 m..	13.5%
kasd.pal.taupymo s-ta	7%	nekil.turto pask. 3 m..	14%
90 dienų indėlius	9.75%	Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.	
1 m. term. indėlius	11.5%	Nemokama narių gyvybės	
1 m. term.ind.mėn.pal.	11%	drauda pagal santaupų	
3 m. term.indėlius	11%	dydį iki $2.000 ir	
RRSP ir RRIF (pensijos)..	8.5%	asmeninių paskolų	
RRSP ir RRIF 1 m.	11.5%	drauda iki $25.000.	
RRSP ind. 3 m.	11%		

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Lietuvių moterų federacijos Niujorko klubas savo metinį posėdį turėjo gegužės 4 d. Veiklos pranešimą padarė valdybos pirm. dr. Marija Žukauskienė, pabrėždama daug darbo pareikalavusias, bet gražiai praėjusias Kalėdų ir Velykų šventes. Klubo narės taipgi dalyvavo ir kitų organizacijų veikloje, rėmė spaudą aukomis. Lietuvių moterų federacijos Niujorko klubo valdybą sudaro: pirm. dr. Marija Žukauskienė, vicepirm. Malvina Klivečkienė, ižd. Sofija Skobeikienė ir sekr. Magdalena Ulėnienė.

Vysk. Paulius Baltakis, OFM, balandžio 30 d. aplankė Brocktono ir Bostono lietuvius. Brocktono Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioje svečias atnašavo Mišias, suteikė Sutvirtinimo sakramentą. Prie bažnyčios bus pastatytas Lietuvos laisvės paminklas, suprojektuotas Juozo Stasaičio. Žemę būsimam paminklui prakasė vysk. Paulius Baltakis, OFM, klebonas kun. Petras Šakalys, Romualdas Bielkevičius ir advokatas Williamas Pribušauskas. Vysk. P. Baltakis, OFM, parapijos salėje padarė įdomų pranešimą apie savo viešnagę Lietuvoje, atsakinėjo į klausimus. Po pietų jis pašventino Lietuvos krikšto 600 metų sukakčiai skirtą lentą Bostono Šv. Kryžiaus katedros Švč. Sakramento katedroje. Iškilmėje dalyvavo Bostono bei apylinkių lietuviai kunigai ir pasauliečiai. Mišparuose skambėjusių giesmių giedojimui vadovavo Norwoodo Šv. Jurgio lietuvių parapijos klebonas kun. Vincas Valkavičius.

"Dainavos" stovyklavietėje atlikti pertvarkymai aptarti balandžio 22 d. įvykusiame vadovų posėdyje. Dalyviams paaiškėjo, kad jau nukirsti septyni kanalizacijos vamzdžius gadinę medžiai. Iš berniukų namelio išvesti nauji kanalizacijos vamzdžiai. Jame vienas didelis kambarys padalintas į keturis mažesnius. Mergaičių namelyje iš vieno didesnio kambario padaryti du. Šie pertvarkymai bus naudingi į stovyklavietę atvykstančioms jaunoms šeimoms su vaikais. Pagrindinė valgykla susilaukė didžiulio oro trauktuvo, kurio dėka bus beveik tokia pati temperatūra ir lauke, ir viduje. Baltaisiais rūmais vadinamo pastato salėje įdėtos naujos lubos su trylika vėdintuvų. "Dainavos" administratorius Vacys Lelis, norėjęs pasitraukti iš šių pareigų, sutiko pasilikti, kol bus surastas kitas. Taryba nutarė, kad "Dainavos" stovyklavietės administraciniams reikalams tvarkyti reikia vykdančiojo vicepirmininko, su kuriuo artimus ryšius palaikys registratorė ir ūkvedys. Ūkvedžiu dvejiem metams buvo pakviestas Albinas Grigaitis, registratore iki 1990 m. rugpjūčio 1 d. sutiko pasilikti Gražina Kriaučiūnienė. Vykdančiuoju vicepirmininku administraciniams reikalams patvirtintas Vytautas Petrulis. Jis planuoja sudaryti administracinį komitetą, jin pakvietęs Vacį Lelį, Albiną Grigaitį, Liną Mikulionį, Vitą Sirgedą, Janiną Ūdrienę, Stepą Smalinską ir Algį Bražėną. Direktorių taryba nutarė Dr. A. Damušio vardo namo vieną kambarį atiduoti Adolfo ir Jadvygos Damušių reikalams iki jų mirties.

Australija

Šešioliktosioms lietuvių dienoms jau ruošiasi Australijos lietuviai, nors jos įvyks Melburne tik 1990 m. pabaigoje. Dainų šventės repertuarą sudarė Melburne posėdžiavusios Sydnėjaus choro "Daina" ir Melburno dainos sambūrio vadovės. Sambūriui atstovavo dirigentės Danutė Levickienė ir Birutė Prašmutaitė, "Dainai" — dirigentė Birutė Aleknaitė. Rengėjų komiteto pirm. Henrikas Antanaitis pasitarimą buvo sušaukęs balandžio 4 d. Melburno lietuvių namuose. Pirmiausia susikaupimo minute buvo pagerbtas staiga miręs komiteto narys a.a. Jonas Mašanauskas. Posėdyje pagrindinis dėmesys teko naujųjų 1991 m. sutikimui Lietuvių dienose. Pranešimą padarė su Melburno salėmis susipažinęs Algis Karazija. Gerose salėse, turinčiose oro šaldymo sistemą, sutiktuvių vakaras su gera vakariene kiekvienam dalyviui kainuotų po $60. Kitos salės su mažiau patogumų yra pigesnės. Daugelis susidomėjo "Show Ground" paviljonu. Ten vakaras kiekvienam kainuotų po $40. Tačiau paviljonas turi tik palubėje besisukančius propelerių stiliaus oro vėsintuvus. Jame nėra šaldymo sistemos. Sprendimas nebuvo padarytas. Mat N. Metų sutikimui reikia salės, kurioje galėtų tilpti 1.400 Lietuvių dienų dalyvių, įskaitant ir jaunimą. Lietuvių dienų ženklo projektą paruošė dail. Viktoras Simankevičius, panaudodamas tautinius motyvus. Komitetas priėmė šį projektą. Lietuvių dienų atidarymo pamaldoms kun. dr. Pranas Dauknys pažadėjo užsakyti Melburno katalikų katedrą. Keistai nuskambėjo jo sumanymas pasikviesti Lietuvos kardinolą Vincentą Sladkevičių pas Australijos lietuvius. Esą jis įsijungtų į Kūčias Melburne ir Lietuvių dienų iškilmes, aplankytų Adelaidės ir Sydnėjaus lietuvius, būtų iškilmingai sutiktas Australijos valdžios ir Katalikų Bendrijos atstovų. Kun. P. Dauknio pranešimu, su kardinolu jau tariamasi. Gyvenant tolimoje Australijoje, atrodo, užmirštama, kad kardinolas V. Sladkevičius šiuo metu turi daug svarbių darbų pačioje Lietuvoje. Jo šiuo metu nedrįsta kvietimais trukdyti nepalyginamai didesnės JAV lietuvių kolonijos, net ir išeivijos sostine laikoma Čikaga.

Britanija

A. a. Erika Jezerskienė mirė Birminghame balandžio 12 d. Velionė buvo vokietė, gimusi 1930 m. rugpjūčio 30 d. V. Vokietijoje, Harzo apylinkėse. Su savo būsimuoju vyru susipažino Anglijoje ir už jo ištekėjo 1955 m. Susilaukė sūnaus Kristupo. Su šeima priklausė DBLS Birminghamo skyriui, dalyvaudavo lietuvių laidotuvėse. Palaidota balandžio 21 d. Wittono kapinėse. Gedulines Mišias Šv. Onos bažnyčioje laikė ir apeigas kapinėse atliko kun. dr. S. Matulis, MIC.

Baltiečių taryba gegužės 12-13 d.d. Latvių namuose Londone surengė II-ją baltiečių konferenciją, susilaukusią dalyvių iš Švedijos ir V. Vokietijos. Raštu paruoštus pranešimus atsiuntė trys lietuviai — K. Baronas, K. Dikšaitis ir N. Prielaida. Konferenciją pradėjo Baltiečių tarybos pirm. Nora Morley-Fletcher, vadovavusi pirmiems posėdžiams. Kitiems posėdžiams vadovavo vicepirmininkai. Lietuviams konferencijoje atstovavo Jaras Alkis, Mečys Bajorinas ir Aleksas Vilčinskas. Konferencijoje pasikeista žiniomis apie dabartinę Baltijos šalių būklę. Tartasi, kaip būtų galima prisidėti prie ten vykstančių pasikeitimų, kokios paramos būtų galima gauti V. Europos politinėse institucijose. Konferencijos dalyvius su paskutiniaisiais įvykiais Lietuvoje supažindino M. Bajorinas. Baltiečių tarybos pirm. Nora Morley-Fletcher ir jos talkininkės konferencijos išvakarėse surengė priėmimą dalyviams Lietuvių namuose. Trečioji baltiečių konferencija bus surengta Europos žemyne.

Švedija

Žymus latvių politikas dr. Bruno Kalninšas amžiaus devyniasdešimtmečio proga gegužės 7 d. pagerbtas Stockholme. Sukaktuvininkas yra ilgametis latvių socialdemokratų vadas, laikraščio "Briviba" redaktorius. Jis yra ir vienintelis dar gyvas Latvijos tarybos narys, 1918 m. lapkričio 18 d. pasirašęs nepriklausomybės paskėlbimo aktą. Sukaktuvininkas ir jo tėvas Paulius artimai bendradarbiavo su lietuviais veikėjais. Nacių okupacijos metais dr. B. Kalninšas netgi buvo kalintas Štuthofo koncentracijos stovykloje su Baliu Sruoga, kun. Stasiu Yla bei kitais ten uždarytais lietuviais.

Vokietija

Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungos valdyba, vadovaujama pirm. Tomo Bartusevičiaus, ruošiasi Vasario 16 gimnazijoje liepos 7-10 d.d. įvyksiančiam pasauliniam lietuvių jaunimo suvažiavimui. Rengėjų gretoms priklauso ir Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos valdyba. Jos kvietimus priėmė trys Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio tarybos nariai — Arvydas Juozaitis, Alvydas Medalinskas ir Zigmas Vaišvila. Konferencijon iš Lietuvos taipgi sutiko atvykti dviejų atgaivintų jaunimo organizacijų atstovai: ateitininkų — Saulius Galadauskas, skautų — Andrius Andriuškevičius. Tikimasi gauti ir daugiau sutikimų. Išeivijos lietuvių jaunimui atstovaus įvairiose šalyse veikiančių lietuvių jaunimo sąjungų pirmininkai.

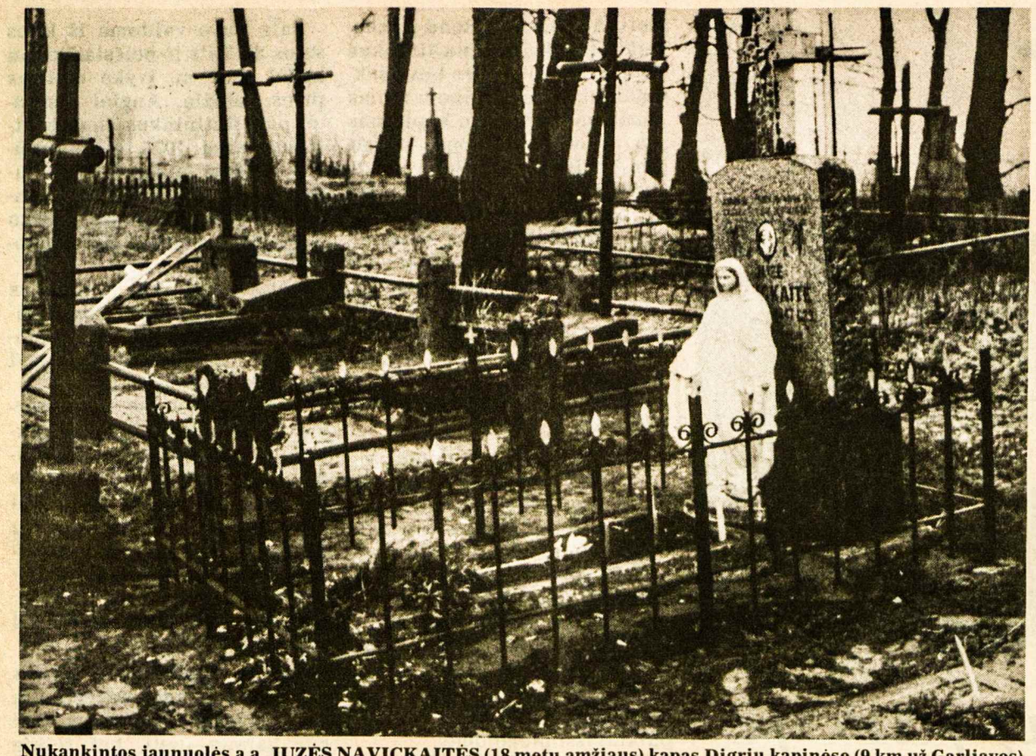

Nukankintos jaunuolės a.a. JUZĖS NAVICKAITĖS (18 metų amžiaus) kapas Digrių kapinėse (9 km už Garliavos). Paminklo įraše matyti data – 1947.I.23

Be kaltės kaltųjų tikėjimas, meilė, viltis...

Rašo Sibire gimusi žurnalistė sąjūdietė "Alytaus naujienose"

DALIA KAZLAUSKIENĖ

Štai šie mes žmonės, paprasti, nežymūs,
Kankinti vargo įvariais laikais,
Šiandieną atsidūrėm išvežimuos
Su alkstančiais ir mirštančiais vaikais.

Nuo gimto kelmo su krauju mus plėšo,
Sumindo batais kaustytais žaizdas,
Kur žėlė rūtos, plėsis varnalėšos –
Graudi aplinkui girdisi rauda.

Antanas Miškinis

Sunkiai įspėjami ir numatomi laiko ir istorijos vingiai. Dar taip neseniai mes visi savyje nešiojome negyjančias patirtų nuoskaudų, pažeminimų ir skriaudų žaizdas. Tik tylomis bandėme skaičiuoti tas lietuviškojo pokario ir sibirietiškos golgotos aukas, tik mintimis ar niekam nerodomais posmais bandėme apmąstyti ir suprasti, kodėl taip įvyko, kas dėl to kaltas. Ir nė vieną dieną nepraradome tikėjimo, kad Teisingumo valanda ateis. Sulaukėme. Kartu su brangia trispalve vėliava į mūsų tautos namus parėjo ne tik podukros vietoje buvusi prosenelių ir senelių kalba, bet ir bažnyčia – mūsų vilties ir stiprybės gaivintoja. O su jomis – ir pirmosios gailestingumo, teisingumo apraiškos. Valstybė savo įstatymu jau nubraukė nuo mūsų ir mūsų vaikų bei vaikaičių Judo ženklą, viešai pripažino, kad mes nei buvom, nei esam nusikaltę Tėvynei ir žmonėms. Tačiau kiek iš mūsų nesulaukė šios valandos, kiek dar daug nežinomų žuvusių ar dingusių be žinios kalėjimų požemiuose ar tiesiog pamiškių grioviuose! O kai kurie šių kruvinų akcijų vykdytojai dar ir šiandien dangstosi personalinėmis pensijomis, neteisėtai įgytais vardais ir privilegijomis.

Todėl šiandien privalome kalbėti ir reikalauti tesingumo ne tik savo, bet ir tūkstančių kitų, amžiams palikusių Laptevų jūros, Lenos amžino įšalo zonoje, Intoje, Igarkoje, Kolyme, Abize, Irkutske, dingusių be žinios vardu ...

(Iš "Alytaus miesto ir rajono tremtinių klubo steigiamojo susirinkimo rezoliucijos")

* * *

– Kas nepatyrė tremties išgyvenimų, kas neperėjo tuo kančių keliu – tas mūsų nesupras ... – kalbėjo tremtinių susirinkime buvusi politinė kalinė Janina Juodžbalienė. Jai pritarė visi, vasario 4-ąją susirinkę erdvioje statybos tresto salėje. Sunkiai joje sutilpo miesto ir rajono, kitų Dzūkijos vietovių gyventojai, kuriuos istorija ir likimas paženklino lemtinguoju tremties ženklu. Žilagalviai seneliai ir senučiukės, prilaikydami vienas kitą, pusamžės moterys ir vyrai dargi visai jauni žmonės su mažais vaikais čia susirinko. Ką jiems kalbėsi, ką pasakysi? Juk kiekvieno iš jų gyvenimas, kiekvienos šeimos likimas – tai atskira tragedija. Tai netikėtai palikti namai, nebaigta artį vaga, neperskaityta knyga, nepražydusi jaunystė ... Tai kalėjimai, rūsiai, daboklės ir ilga ilga kelionė į nežinią – dienos ir naktys gyvuliniuose vagonuose be vandens, be miego, be vilties ... Jie, čia susirinkę, kiekvienas visa tai išgyveno!

Sibire buvusi Janė Prakapaitė laiko savo dukrą Dalią, kuri yra šio rašinio autorė, tapusi žurnaliste

Ar verta stebėtis, kad, klausydamiesi gražios šviesiaplaukės Janinos, verkė tie vyrai ir moterys, jų suaugę vaikai? Juk tai jų visų buvo toks kelias, kančia, žodžiais neapsakomas Tėvynės ilgesys ir už viską baisesnė nežinia – ką dar atneš rytojus ...

... 1982 metais su nedidele grupe bendradarbių kaip paskatinimą gavome teisę pasirinkti kelionę bet kokiu maršrutu po Tarybų Sąjungą. Visi vieningai nusprendėme: keliausime prie Baikalo ežero. Tai galutinis kelionės tikslas, o prieš tai turėsime progos aplankyti ne vieną Sibiro miestą ar vietovę.

Ištaigingame lėktuve kelionė neprailgo: nori – snausk, nori – skaityk ar klausykis muzikos, nespėjai praalkti – anteša pietus, po kiek laiko vėl siūlo puodelį arbatos ar kavos, gaivinančių gėrimų. Prisipažinsiu, žvelgdama pro iliuminatorių į sidabrines debesų pusnis, stūksančias kažkur žemai, po lėktuvo sparnais, vienu metu ėmiau gailėtis, kad nekeliaujame panašiai kaip kadaise rašytojas Antonas Čechovas – arkliais. Kiek būtų įspūdžių, nuostabių reginių! .. Ir tik gerokai vėliau, kai kojos palietė Sibiro taigos drėgmę, kai netikėtai prieš akis atsivėrė Trans-Sibiro geležinkelio magistralės išplėšta didžiulių maumedžių lajos properša, tarsi žaibas nutvilkė mintis: juk tai tas pats geležinkelis, kurį kažkur prie pat Krasnojarsko šaltą 1953-ųjų žiemą, krečiamas "drugio", nuo sniego valė šviesios atminties žmogus – mano senelis, trys jo vaikai su trim našlaitėm dukrelėmis tremtyje likusi tėvo sesuo, ir dar daug kitų lietuvių, kurie, laimei, į šią gražią ir didingą savo skausmo žemę atbildėjo su paskutiniaisiais ešelonais. Tėvų albume iki šiol tebesaugomos rusvai-pilkšvos anų metų fotografijos: per apsnigtus laukus ta pačia Trans-Sibiro magistrale tolyn dundantis greitasis traukinys, akmeninės uolos Jenisejaus pakrantėse, mažos rusiškos kapinaitės miške – deja, su lietuviškais kryželiais virš apsnigtų kauburėlių, ir ... ši tremties madona, kurią fotografas, matyt, labai kalbino nusišypsoti ... Ačiū už tą liūdną šypseną mamos! Ir už tuos pasakojimus, prisiminimus, tylius atodūsius, į kuriuos turbūt lig šiol neįsiklausėm, jei viliojo ne skausmo ir kančios kelias, o egzotika ...

* * *

Gražiai tremtinių susirinkime kalbėjo šio renginio pagrindinis iniciatorius, Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio Alytaus tarybos narys Algimantas Valatkevičius, Alytaus miesto Tarybos vykdomojo, komiteto pirmininkė Nijolė Januškevičienė, LPS Seimo nariai Vytautas Kolesnikovas, antrosios parapijos klebonas kunigas Pranas Račiūnas. Jis prisiminė ne tik sunkų savo tremties kelią, bet ir tai, kad daugumą to meto nelaimingųjų guodė tikėjimas, Tėvynės meilė ir viltis. Aklinai užkaltuose vagonuose, važiuodami į nežinią, paskubomis laidodami savo likimo bendrakeleivių palaikus, lietuviai giedojo: Marija, Marija, pašalink vergiją!, šachtose ir taigoje, tiesdami ant savo artimųjų kaulų geležinkelio bėgius ir valydami nuo jų sniegą, lietuviai giedojo: Lietuva, Tėvyne mūsų ...

Mes, jauni, dėl savo negandų, dėl per anksti į smėlio kalnelius iškeliaujančių tėvų kaltiname piktąją lemtį, likimą, o jie, visi, kurie bildėjo į Igarką, Krasnojarską, Irkutską, dar prisimena kaimynus ar pažįstamus, šautuvo buože padėjusius "greičiau" sutilpti į sausakimšus vagonus, išdraskiusius namų židinį, išsivedusius karvutę ar avį, išsikasusius gražiausią obelį... Negalima sakyti, kad visi, kurie liko, tapo bufetininkais ir spekuliantais arba personaliniais pensininkais, reguliariai gaunančiais "iškovotą" gerovę – deficitinių žirnelių bei tirpios kavos paketus. Ne vieno iš jų vaikai šiandien važinėja naujausių modelių automobiliais ir didžiuojasi pirktais aukštųjų mokyklų diplomais, šiltomis vietelėmis. Nepavydėkim ir nekeršykim. Bet ir nesižavėkim, kai šie minkštų patalų vaikeliai šiandien mus moko mylėti Lietuvą. Laimė, mūsų tautai visada užteko santūrumo, tikėjimo, meilės, vilties ...

O kaip gražiai buvę tremtiniai, braukdami ašarą, vėl gieda: Lietuva, Tėvyne mūsų! ...

Nepriklausomybės viltis

ALGIMANTAS EIMANTAS

Paskutinieji Lietuvos aukščiausiosios tarybos nutarimai paveikė visus lietuvius patriotus. Kai kas iš mūsų nesitikėjo tokio drąsaus prieštaravimo Kremliaus valdovams. Nors Gorbačiovas elgiasi, palyginti, gan santūriai Lietuvos, Latvijos ir Estijos atžvilgiu, tačiau gali Maskva reikalauti paklusnumo ir jėga. Iki šiol buvo išvengta karinės jėgos naudojimo, nors Rygoje jau buvo pasirodę sovietų tankai. Jei Gorbačiovas ir toliau taip elgsis, tai galima laukti, kad baltiečių politinė nepriklausomybė galėtų tapti realybe.

Politinės nepriklausomybės galimybė yra paremta nelegaliu Baltijos kraštų 1940 m. aneksavimu. Sovietai iki šiol atsisakydavo pripažinti Stalino-Hitlerio sutartį, kuria Baltijos valstybės buvo užimtos. Jie akiplėšiškai tvirtindavo, kad Lietuva, Latvija ir Estija savanoriškai nubalsavo įstoti į Sov. Sąjungą. Dabar, kietai spaudžiami baltiečių, sovietai yra pasiruošę paskelbti neteisėtą tų kraštų inkorporavimą (Bet nepriklausomybės vis tiek nežada grąžinti).

Otavos spauda, pasirėmusi statistikos duomenimis, tvirtina kad 80% Lietuvos gyventojų reikalauja visiškos nepriklausomybės. Atrodo, kad ir Lietuvos aukščiausioji taryba pritaria tokiai pažiūrai, formaliai paskelbusi Lietuvos valstybės neteisėtą ir priverstiną prijungimą prie Sovietų Sąjungos. Toks vieningas tautos siekimas turi turėti įtakos į sovietinės valdžios potvarkius. Kaip lašas po lašo pratašo akmenį, taip ir nuolatiniai, saikūs, neišprovokuoti reikalavimai gali galutinai baigtis Lietuvos laisve. Laisvė, atgauta be kraujo, sudarytų palankias sugyvenimo sąlygas su buvusiu pavergėju. Taikinga aplinka padeda išsilaisvinusiam kraštui klestėti ir bujoti.

Reikia pagalbos

Jaunas estų rašytojas Rein Raud pavadino lietuvių *PEN* centro priėmimą į pasaulinę rašytojų sąjungą istoriniu momentu. Lietuva po 1940 m. pirmą sykį įsijungia į tarptautinę organizaciją, kaip savarankiška, nepriklausoma šalis. Šis Olandijoje gimęs centras bus pakrikštytas Kanadoje. Pirmasis PEN kongresas, kuriame, tikimės, dalyvaus gražus būrelis lietuvių delegatų, vyks Toronte ir Montrealyje nuo rugsėjo 23 iki spalio 1 d.d.

Kongreso tema "Rašytojas: laisvė ir galybė" šiandien lietuviams labai aktuali. Abiejuose miestuose planuojamos 22 literatūrinės sesijos apie rašytojo vaidmenį: "Tautinis identitetas šiandienos pasaulyje", "Privati sąžinė ir valstybės saugumas", "Kalba kaip galybė: jos naudojimas ir piktnaudojimas", "Mažumų rašytojų laisvė", "Rašytojas, cenzūra ir savicenzūra" ir kt. Tose sesijose lauksime r lietuvių pranešimų. Kongreso programoje numatomi vieši rečitaliai, pradedantiems rašytojams skirta programa "Nauji balsai" ir t.t.

Vilniuje plinta ir tvirtėja nepriklausomas PEN centras, kurin gegužės pradžioje jau buvo įstoję 25 rašytojai. To centro skyrių pradėjom organizuoti ir išeivijoje. Rugsėjo mėnesį lietuvių autoriai susirinks Kanadoje iš visų pasaulio kampų ne tiktai kongreso darbams, bet ir lietuvių literatūrinei šventei.

Kad ši šventė įvyktų – ir kad rašytojai iš Lietuvos sugebėtų atsidurti Kanadoje – bematant reikia visos išeivijos, o ypač Kanados lietuvių paramos. Kiekvienam delegatui iš Lietuvos reikės užmokėti $175 kan. ($150 amerik.) registracijos mokesčio. Delegatus (išskyrus du oficialiuosius) reikės apnakvydinti, pavalgydinti ir pagloboti. Visa tai reikia pradėti organizuoti nedelsiant, nes užsiregistruoti ir užmokėti registracijos mokestį reikia iki birželio 30 d.

Kanados lietuviai jau ne sykį įrodė, kad sugeba dirbti bendrą darbą ir yra šaunūs organizatoriai. Kokia puiki žinia būtų PEN nariams Lietuvoje, jei Kanados Lietuvių Bendruomenė juos paimtų savo globon.

A. Landsbergis

• Namai be lietuviškos spaudos — tai namai be tautinės šviesos

FUTURE.I
REAL ESTATE LTD. REALTOR

Nijolė Bates
Namų pirkimo bei pardavimo bendrovės atstovė
verslo 769-3300
namų 769-1835

• Patarnauja lietuvių kalba.
• Nemokamas namų įvertinimas

130 Kennedy Avenue,
Toronto, Ontario M6S 2X9

Ne tik namai, bet ir jūsų ateitis

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti N. ir J. VAZNELIŲ

Gifts International Inc.
2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424
Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

ENCHANTÉ Inc.
2938 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada M6P 1Y8
Tel. 769-0631 Fax 769-0586
Daugiarūšė sistema 110-220 voltų 50–60 Hz
Tinka Lietuvai ir kitiems Europos kraštams
*Video *Namų apyvokos reikmenys (šaldytuvai ir kt.)
*Televizijos *Stereo
Įpakavimo patarnavimas į visus pasaulio kraštus

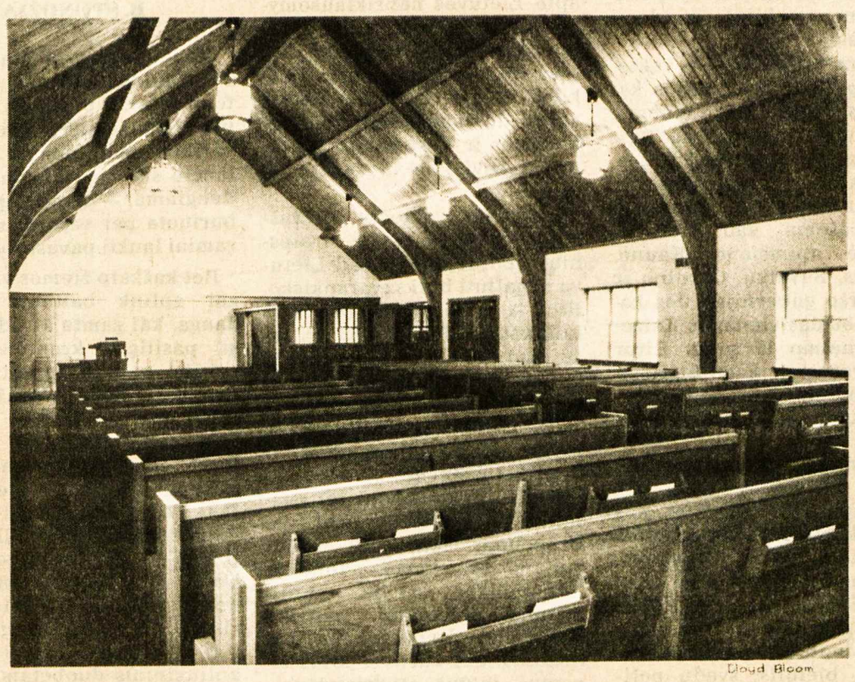

The Marlatt
The J. B. MARLATT Funeral Home, Ltd.
615 Main Street East (East of Sanford)
laidotuvių namai ir koplyčia
Telefonas: 528-6303
HAMILTON, Ontario

SONA HI FI
VISOS PASAULIO SISTEMOS • PAL • SECAM • NTSC

SONA HI FI TURI VISKĄ

SHARP WQ-T221Z

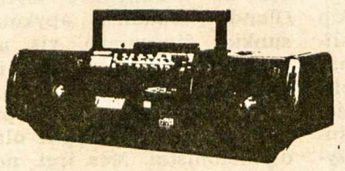

$129.99

110-220 VOLTS
50-60 Hz

Užsukite pas mus įsigyti dovanų savo mylimiesiems arba savo asmeniškai pramogai Kanadoje.

SONY CFS-W350S

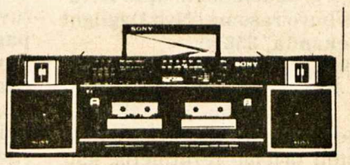

$149.99

YAMAHA DX100

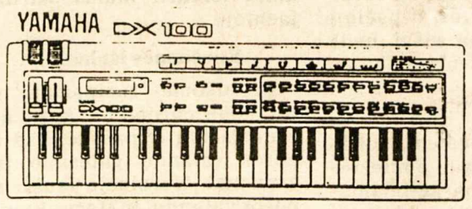

TOSHIBA V-83CZ

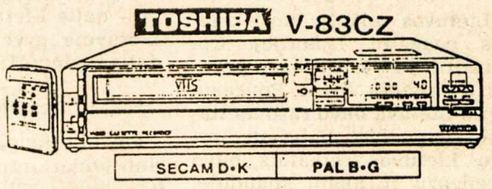

SECAM D•K PAL B•G

$529.99

HITACHI VM-600E

$1899.99

JVC GF-450 VIDEO CAMERA
$1899.99

Mes turime didžiausią pasirinkimą foto aparatų, video aparatų, televizorių, nešiojamų radijų trumpomis bangomis, dvikasetinių magnetofonų ir kitokių aparatų iš tokių žymiųjų firmų:

NATIONAL PANASONIC NV-M7EN

$1899.99

SONY, JVC, AKAI, AIWA, NATIONAL, PANASONIC, SHARP, HITACHI, TOSHIBA, SANYO, SANSUI ir PHILIPS, YAMAHA & CASIO

MES TAIPGI SKAITLINIU BŪDU PERFILMUOJAM VIETINĖN SISTEMON UŽSIENIETIŠKAS VAIZDAJUOSTES IR IŠNUOMOJAM DAUGIASISTEMIUS TELEVIZORIUS BEI VCR

SONA HI FI
332 YONGE STREET (North of Eaton Centre) TORONTO, ONT. (416) 591-6616
232 RIDEAU STREET, OTTAWA, ONT. (631) 238-7090
VISA MasterCard

Tautos keliai į laisvę

IGNAS MEDZIUKAS

Kai šiandien spauda plačiai rašo apie vykstantį Lietuvoje tautinį atgimimą, laisvės ilgesį, tautinės savigarbos pajutimą, savarankiškumo siekimą, labai įdomu pažvelgti, kas vyko daugiau kaip prieš 70 metų, Pirmojo pasaulinio karo metu, kai tauta ieškojo kelių į laisvę, iš pradžių autonomijos, vėliau siekė pilnos nepriklausomybės.

Vokiečių okupacijoj

Pirmasis pasaulinis karas buvo vedamas gražiais šūkiais, kad pavergtoms tautoms būtų laisvė. Tačiau kariaujantieji neparodė tikro noro Lietuvai duoti laisvę, nors laisvės siekimas tautoje jau buvo pribrendęs. Vokiečiai, okupuodami Lietuvą, buvo gerai informuoti apie jos istoriją. Todėl okupuotame krašte suorganizuodami savo administraciją, įvedė skirtingą tvarką, net pradžioje buvo atskyrę Lietuvą nuo Lenkijos, įvesdami muitines.

1916 m. lapkričio 5 d. vokiečiams paskelbus Lenkijos karalystės atkūrimą, žinoma, glaudžiuose ryšiuose su Reichu, spaudoje pasirodė žinios, kad vokiečiai rengia Lietuvos nepriklausomybės projektą. Buvo rašoma, kad Lietuvos valstybė apimsianti Kauno, Vilniaus, Suvalkų, Gardino ir net Kuršo gubernijas. Jos karalium būsiąs vienas iš Kaizerio Vilhelmo II sūnų. Kitur buvo rašoma, kad Lietuvai būsianti suteikta autonomija, prijungiant ją prie Vokietijos.

Kaip matyti iš spaudos, daugiausia Lietuvos reikalais buvo rūpinimasi Švedijoj. Kai I Stockholmo konferencijos dalyviai (M. Yčas, J. Gabrys, S. Šilingas) 1915 m. nutarė steigti Švedų – lietuvių komitetą, jo pirmininku sutiko būti Carl Lindhagen (1860-1946), lietuvių bičiulis, švedų politikas, Stockholmo burmistras. Jis, pirmininkaudamas šiam komitetui, stengėsi visur kelti Lietuvos vardą ir ginti jos reikalus spaudoje ir prakalbomis. 1916 m. spalio 22 d. susirinkime, kuriame dalyvavo apie 2000 žmonių, jis, kalbėdamas į susirinkusius, supažindino su Lietuvos istorija iki 1905 metų, atkreipdamas dėmesį į tuometinį lietuvių tautos atgimimą.

Šiek tiek anksčiau prieš šią paskaitą "Stockholms Dagblat" įdėjo tris ilgus straipsnius apie Lietuvą. Tame pat laikraštyje lapkričio 20 ir 22 d.d. buvo ilgas straipsnis "Lenkai ir lietuvių klausimas". Tų pat metų gruodžio mėn. apie lietuvius buvo rašoma "Nya Daglight Allekanda" 333 nr.

1917 m. vasario 1 d. Stockholme P.O. Lindhagen skaitlingame susirinkime supažindino apie Lietuvos padėtį. Susirinkusieji priėmė rezoliuciją, kad Lietuvai, kaip ir Lenkijai, būtų suteikta nepriklausomybė.

Apie Lietuvą kitur

Lietuvos reikalu buvo keletas paskaitų Ispanijoj. Čia nuoširdžiai pasidarbavo prancūzų rašytoja Joana Poureau. Apie Lietuvą buvo rašoma Italijos spaudoje. Daug straipsnių Lietuvos reikalais buvo prancūzų ir anglų spaudoje. 1916 m. birželio 27 d. Lausanne, Šveicarijoj J. Gabrio pastangomis įvyko pavergtų tautų konferencija, kurioje dalyvavo 28 tautų atstovai. Lietuvos vardas buvo populiarinamas spaudoje. Šveicarijos žymesnieji veikėjai ir universitetų profesoriai įsteigė net komitetą ginti lietuvių reikalams nuo pangermanizmo.

Amerikoje

JAV, kur nuo senų laikų įsikūrusi gausi lietuvių išeivija, susirūpinimas Lietuvos likimu buvo labai didelis. Per Lietuvių dieną jos reikalams surinkta 160,000 dol. 1917 m. sausio 5 d. Amerikos lietuvių tarybos atstovai kun. J. Žilinskas ir dr. J. J. Bielskis Amerikos lietuvių organizacijų vardu įteikė visų valstybių ambasadoriams, reziduojantiems Vašingtone, deklaraciją, kad būtų sujungtos visos lietuvių gyvenamos žemės ir Lietuvai būtų suteikta nepriklausomybė. Tokia pat deklaracija buvo įteikta JAV prezidentui Wilsnonui ir popiežiaus delegatui.

Lenkų reakcija

Paskelbtas spaudoje žinias apie Lietuvos nepriklausomybę, reagavo lenkai, kurie siuntė vokiečiams raštus, kad Lietuva būtų prijungta prie Lenkijos. Net ir Lietuvos lenkai subruzdo, šaukdami: "Gelbėkite mus ir Kosciuškos, Reitano Mickevičiaus ir Jogailų tėvynę!"

Lenkų ir vokiečių laikraščiuose buvo daugybė straipsnių, įrodinėjančių, kad Lietuva negalinti būti savarankiška. Prof. A. Sokalovski (1846-1921) laikraštyje "Polska" 68 nr. rašė, kad sunku rasti Lietuvoje kaimą, kuriame būtų nors vienas asmuo mokantis skaityti. Taigi išvada, ar tokiai barbariškai tautai galima suteikti nepriklausomybę?

Kitas lenkų šovinistas, sulenkėjęs vokietis prof. A. Bruechner (1856-1939), nežiūrint jo kai kurių nuopelnų lituanistikos srityje, publicistinėj polemikoj, parodęs lietuviams nepalankaus šališkumo, dėl kurio ir kitus žinomus faktus iškraipydavęs. Tokie buvo jo raštai: "Die litauische Frage", "Die Wahrheit ueber Litauen", "Slaven und Litauer" ir kiti. Jis parašė į "Frankfurter Zeitung" straipsnį "Tiesa apie lietuvius", priekaištaudamas, kodėl jie drįsta tvirtinti, jog Vilnius nuo amžių lietuvių miestas". Į tokius išpuolius ir šmeižtus "Rhein – Westf. Zeitung" atsakė dr. V. Gaigalaitis (1870-1945). Vokiečiai, turėdami puikias knygas, parašytas Revelsteino, Kesslerio, Gechlino ir daugelį Lietuvai palankių straipsnių, kuriuose buvo įrodyta, kad lietuviai turi savo seną kultūrą, gražią kalbą, kad lietuviai yra svetimi lenkams ir todėl jungti Lietuvą prie Lenkijos nėra jokio pagrindo, o tų pseudomokslininkų neparemti švedžiojimai – tai tik prasimanymai ir šmeižtas. Laikraščio redakcija, baigdama Bruechnerio diskusijas su dr. Gaigalaičiu, pažymėjo, kad dr. V. Gaigalaitis įtikinamai įrodė, jog Vilnius yra Lietuvos dvasios ir kultūros centras, Suvalkų gubernija – dalis Lietuvos, o pačioje Lietuvoje gyvena visai nedidelis skaičius tikrųjų lenkų.

Lietuvių Diena

Po didelių pastangų, nežiūrint lenkų intrigų, popiežius Benediktas XV, paskelbdamas visame pasaulyje Lietuvių dieną, parodė, kad lietuvių tauta yra skirtinga nuo lenkų. 1917 m. gegužės 10 d. viso pasaulio šventovėse buvo renkamos aukos nukentėjusiems

(Nukelta į 9-tą psl.)

"Audros" įgula pasiruošusi perplaukti Atlantą — Nuotr. A. Stubros

Su jachta Karibų jūroje

Keturi buriuotojai iš Kanados ir Amerikos

B. STUNDŽIA

Kai rudeniop jachta Nemira IV iškeliama į krantą, iškraustomi visokie buitiniai reikmenys, navigacinės priemonės, variklis pripildomas neužšalančio skysčio, visa jachta uždengiama, — atrodo, gana priburiuota per vasarą ir galima ramiai laukti pavasario.

Bet kažkaip žiemos viduryje, kai aplink baltuoja sniego danga, kai gamta atrodo mirusi, pasiilgsti krantuose šnarančių palmių, pasatų vėjo, bangų žaidimo ir gražių saulėlydžių.

Šį kartą nutūpėme Karibų jūros, Šv. Martyno salos, karalienės Julijonos oro uoste. Iš ten turėjome pasiekti Groot (olandiškas žodis Didžioji) įlanką ir Philipsburgo uostą. Na ir vežė mus taksistas! Kadangi pagrindinis kelias, kuris vedė į Philipsburgo miestelį buvo užgrūstas, tai jis lėkė aplinkiniais duobėtais keliais — tai aukštyn, tai žemyn. Atrodė, kad vidurius iškratys.

Kiekviena sala Karibų jūroje turi savitą istoriją. Šv. Martyno sala įdomi tuo, kad ją pasidalino prancūzai su olandais. Sala yra apie 150 jūrmylių nuo Portoriko. Ją atrado Kolumbas 1493 m. Šv. Martyno dieną. Pagal padavimą, 1648 m. saloje išsikėlė prancūzai ir olandai. Jie pradėjo ginčytis, kam ši nauja teritorija turi priklausyti. Po ilgo aiškinimosi buvo susitarta padaryti savotiškas varžybas: kokį vienas iš ekspedicijos vadovų apeis salos plotą, tokią dalį ir valdys. Prancūzas buvo aukštas, liesas ir greitesnis, todėl apėjo 37 kvadratines mylias. Olandas, būdamas apykūnis, sunkiai žingsniavo, vis nuo kaktos šluostydamas prakaitą, todėl laimėjo tik 21 kv mylią.

Po kelerių metų saloje pradėjo kurtis prancūzų ir olandų kolonistai. Mes irgi, nors nebūdami kolonistai, bet buriuotojai, atsidūrėme prie Groot įlankos ir norėjome laikinai įsikurti mums skirtoje jachtoje.

Ruošiamės išplaukti

Netrukome susipažinti su reikiamu pareigūnu, kuris nurodė jachtą ir pasakė, kad už poros valandų galėsime įsikraustyti. Nereikėjo laukti nė poros valandų, ir Mečys Empakeris, Raimundas Namikas ir šių eilučių autorius atsiradome ant 34 pėdų jachtos bilkties (denio). Į vidų susinešėme savo maišus ir pasiskirstėme gultais.

Sekė inventoriaus pagal sąrašą tikrinimas. Reikėjo apsižiūrėti, kiek yra geriamo vandens, kuro dizeliniam varikliui, propano dujų viryklai, kokios burės, saugumo ir navigacinės priemonės. Dar užšokome į marinoje esančią krautuvę maisto, šio bei to nusipirkti su romo bonka. Jau laikas buvo ruoštis vakarienei. Tai buvo penktadienis.

Valgis jachtoje nebūna labai įvairus. Iš ryto, kolei stovima kokioje nors įlankoje, pusryčiams būna kiaušinienė, dažnai su paspirgintais lašiniais, kava, avižinė ar kitokia tyrė iš popierinių maišelių. Iš viso kiekvienas valgo pagal savo skonį ir papratimą.

Pietums paprastai duonos ir mėsos gabalas, arba ir sumuštinis su kava. Vakarienė kartais būdavo pagerinta. Dažniausiai Vygandas Valaitis iš Bostono parodydavo savo virėjiškus sugebėjimus, paruošdamas žuvį, jautienos kepsnį su svogūnais, bulvėmis ir visokiais prieskoniais, kokių tik jachtoje buvo. Vakarienei dažnai pakakdavo konservuotos mėsos, žuvies ir daržovių iš skardinių. Indus plauna tas, kuris prie vakarienės paruošimo neprisideda, o tik iš viryklos sklindantį skanų kvapą uosto. Vietoj saldžiosios — stiklinė alaus arba gurkšnis romo.

Šeštadienį iš ryto jachtų nuomojimo įstaigos pareigūnas pasikvietė mus ir dar kitos jachtos įgulą ir pagal jūrlapį nurodė kur yra geriausios inkarvietės, kur galima apsipirkti, kokie įvairiose vietovėse yra uostų kapitonai ir kokie formalumai. Tai daugiausia lietė anglų valdomą Anguilla salą, kurios vardas yra ispaniškas, lietuviškai būtų ungurys.

Jau jūroje

Viskuo apsirūpinę, nuėjome nuo krantinės ir, sukaliodamiesi tarp įlankoje stovinčių jachtų, išplaukėme iš Groot įlankos. Vienoje vietoje pastebėjau brigantiną "Belle Blonde" iš Montrealio, su kuria prieš kelerius metus teko buriuoti iš Portoriko. Išplaukus iš įlankos, iškilo burės ir, atsitolinę nuo kranto per porą jūrmylių, pasukome į šiaurės vakarus.

Netrukus dešinėje matėsi Simpsono įlanka, prie kurios yra orauostis. Pasiekus Basse Terre iškyšulį, kursas pasikeitė į šiaurinį, vėliau į šiaurės rytus ir, aplenkę Falaise iškyšulį, įplaukėme į Marigot įlanką, prie kurios yra to paties pavadinimo miestelis. Ten yra prancūziškos salos dalies administracija.

Diena buvo saulėta, pasatų vėjas stiprokas, bet lengvai ėjosi buriuoti. Gal vertėtų paminėti, kad pasatais vadiname pastovius vėjus, pučiančius iš tos pačios krypties beveik ištisus metus. Išmetėm inkarą prie miestelio, gal kokį ketvirtadalį jūrmylės atstu nuo kranto. Tą vakarą turėjo atskristi Vygandas iš Bostono. Aš pasilikau jachtoje, o Mečys ir Raimundas su maža stiklaplasčio motorvalte, kurią vilkome su jachta, nuplaukė į krantą. Mečys, įlankoje apsukęs ratą, grįžo atgal, o Raimundas nuvyko į orauostį laukti Vygando. Kadangi jachta stovėjo atokiau nuo kranto ir kitoje įlankos pusėje matėsi daug žiburių, kurie nesiskyrė nuo jachtos šviesų, tai naktį būna painiau nustatyti kur jachta stovi.

Tą vakarą vėlokai nuėjome miegoti, nes Vygando lėktuvas vėlavo, o atvykus į jachtą buvo daug kalbų.

Sekmadienį trumpai apžiūrėjau miestelį. Kadangi buvo ankstyvas rytas, restoranai ir krautuvės, kurių prie uostoto tikrai netrūko, buvo uždaryti.

Po stiprių pusryčių išburiavome į šiaurės rytus. Turėjome šoninį vėją, su kuriuo jachtos greičiausiai plaukia. Daugelis įsivaizduoja, kad didžiausias greitis turėtų būti vėją turint iš durkio, tai yra iš jachtos galo. Iš tikrųjų su tokiu vėju jachtos plaukia lėčiausiai, be to, visada yra pavojus, kad vėjas gali staigiai permesti bures, tarytum versdamas knygos lapą į kitą pusę, ką nors sugadinti ir dar kuriam iš įgulos trenkti per galvą.

Buvo atvejų, kad po tokio netikėto burių vertimo, reikėjo įgulos narį nugabenti pas gydytoją.

Dešinėje palikome Anguillos salos pietinį galą ir Anguillitos salelę. Po pietų pasiekėme Prikley Pear saleles, kurių yra dvi. Išmetėme inkarą gal 6-7 pėdų gylyje. Naudojome anglų paruoštą jūrlapį, kuriame gylis sužymėtas pėdomis ir sieksniais (6 pėdos). Tarp salelių buvo ir pakankamai gilus praėjimas. Salelės negyvenamos, gal po kilometrą ilgumo, apaugusios kaktusais ir kitokiais šiltų kraštų krūmokšliais.

Išsimaudę ir apsižiūrėję, kad labai jau tinkamos vietos nakčiai nėra, pasukome anglų valdomos Anguilla salos link.

Paukščių sala

Vėjas buvo nelabai palankus, todėl atsidūrėme netoli Anguillos salos į pietus nuo Road įlankos. Dabar reikėjo apsispręsti kur nakčiai apsistoti. Atplaukus į Road įlanką, reikia pasikviesti muitininkus ir jų ilgai laukti, nes buvo sekmadienis. Dar marinoje mums pasakojo, kad uosto kapitonas yra savotiškas žmogus. Jeigu jam kokios nors jachtos įgulos išvaizda ar laikysena nepatinka, tai ir neleidžia saloje sustoti. Kažin kaip mus priimtų? Dar iki vakaro buvo toloka, tad dėl viso ko nutarėme aplenkti Road įlanką ir patraukti iki Crocus įlankos, kuri buvo gal už šešių jūrmylių. Ir neapsirikome. Dabar reikėjo įjungti variklį, nes vėjas buvo tiesiai iš priekio.

Pasiekę įlanką, išmetėm inkarą 20-25 pėdų gylyje, gal poros šimtų pėdų atstu nuo kranto. Ten buvo mažas paplūdimys, prieinamas tik iš jūros, nes už jo kilo stačiai maždaug 75 pėdų aukščio uolėta siena, kurioje turėjo susikrovę lizdus šimtai įvairių paukščių. Daug matėsi pelikanų, kurie čia pat gaudė žuvis. Įlankoje beveik nesijautė bangavimo, todėl puikiai išsimiegojome.

Matyt, ta vieta yra žuvinga, nes žvejoja ir paukščiai, ir žmonės. Iš pat ryto atsirado žvejai, kuriems aukštai nuo sienos viršaus kiti nurodinėjo kur mesti tinklus.

Prie nesvetingos salos

Anguilla — palyginti žema sala, 16 mylių ilgumo. Ją, kaip ir kitas, atrado Kolumbas ir davė šį vardą. Atrodo, kad turistų mėgstama, nes pakrantėse matėsi eilė viešbučių.

Sala buvo valdoma iš kitos salos St. Kits ir neišsiaiškinau kodėl 1967 m. įvyko maištas prieš valdžią. Anglai atsiuntė parašiutininkus, kurie atstatė tvarką. 1976 m. salai buvo suteikta atskira konstitucija. Reikalus su valdžia Londone ir kitomis salomis tvarko Anglijos paskirtas gubernatorius.

Dėl narkotikų prekybos jachtų lankymasis prižiūrimas; visos jos turi registruotis, nes antraip bausmė gali siekti iki 2000 dolerių.

Dažniausiai vis dėlto narkotikų tiekėjai stengiasi pagrobti motorlaivius, išmesdami įgulas už borto. Jachtos per lėtai plaukia, todėl gali būti pakrančių apsaugos laivų pagautos. Kas kita yra greiti motorlaiviai. Šį kartą mes išvengėme registracijos, bausmės ir nesutikome narkotikų tiekėjų.

Anguillos sala buriuotojams nelabai svetinga, nes yra tik kelios geros inkarvietės. Kai kur galima įlįsti, bet reikia žinoti siaurus įėjimus pro rifų užtvaras, todėl pirmadienį nutarėme grįžti į Šv. Martyno salą. Reikėjo vėl plaukti tiesiai prieš vėją ir bangas, todėl naudojome variklį. Pasiekę praėjimą tarp Anguillos ir Scrub salos, pakėlėme suimtas, tai yra sumažintas, bures ir pasukome į pietus. Bangavimas buvo nemažas, nes siekė 8-12 pėdų, apšlakstydavo trumpo pobūdžio lietus, tad teko gerokai sušlapti.

(Bus daugiau)

Jachtos "Dailė" kapitonas ŽVAIGŽDAS DRĖMA (kairėje) ir buriuotojas RAIMUNDAS SLIŽYS — Nuotr. A. Juozapaičio

GEO. H. CREBER
MONUMENTS INC.
208 Kingston Rd., Toronto, Ont. M4L 1S7
Raštinės tel. 691-5712
694-1013
Namų tel. 762-3502
Roman Demkiw
Išstatyta 120 paminklų pavyzdžių – didžiausias pasirinkimas Toronte paminklų, sukurtų tautiniais motyvais

Mes parūpinam savo klientams braižinius bei proporcingus pagal mastelį planus patvirtinimui. Projektai ir skulptūros atliekami geriausių mūsų meistrų.
Naudojamas geriausias Š. Amerikos ir importuotas granitas. Užsakymai priimami bronzos ir granito plokštėms, keramikos ir porceliano paveikslams, įrašams kapinėse, bronzos statuloms ir lemputėms.
Varžytinių kainos – visų projektų meistriškumas garantuotas.

'SAMOGITIA'
Knygų rišykla
"SAMOGITIA"
meniškai įriša knygas bei žurnalus
A. Plenys
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8 Tel. (416)625-2412

LADA
Mes rūpinamės ir sutvarkome visus pirkimo bei persiuntimo dokumentus.
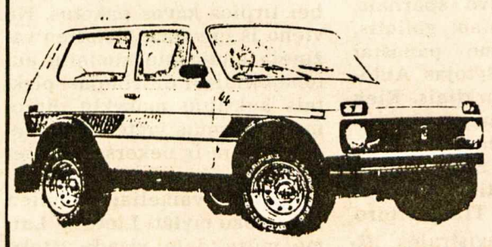
NIVA 4x4
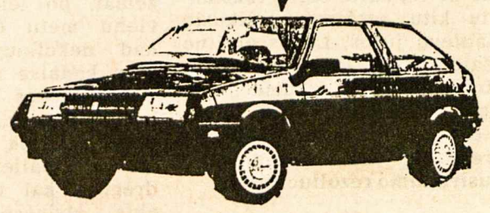
SAMARA
Nupirkite naujus automobilius savo giminėms tėvynėje
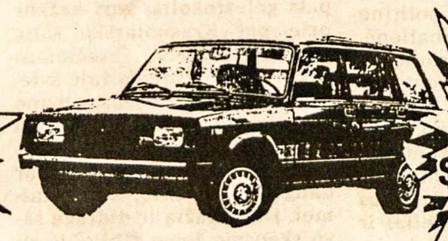
SIGNET WAGON
Kainos –nuo $6995.–
TRENTO MOTORS LTD.
5395 Steeles Ave. West
Weston, Ontario M9L 1R6
Tel. (416) 749-9522
Kreipkitės į *Minto Roy*

Nauja "Raute – Rūta"

KAZYS BARONAS

Lietuvos vokiečių pavasarinio žiniaraščio "Die Raute-Rūta" pirmą puslapį puošia Trakų m. M. Melnikaitės gatvė, pažymint, kad šiame miestelyje gyvena karaimai, atvežti Lietuvon kunigaikščio Vytauto. Jie saugojo pilį, o Vytautas yra gerbiamas kaip tos tautelės gynėjas. Karaimai augino agurkus (ne tik Trakuose, bet taip pat Kėdainiuose. K.B.). Kiek plačiau apie buvusią Didžiosios Lietuvos kunigaikštystės sostinę rašoma antrame puslapyje, kadangi lankant Vilnių, vadovas paprastai primena ir Trakus, atitolusius nuo Gedimino miesto tik per 26 km. Perkėlus sostinę į Vilnių, Trakai neprarado savo reikšmės ne tik kaip tvirtovė, atlaikiusi kryžiuočių puolimus, bet taip pat kaip ir prekybos centras. Be to, Trakai buvo šaltinis ir įkvėpėjas rašytojams – Ad. Mickevičiui, Maironiui bei šiandieniams rašytojams. Miestelis įtrauktas į gamtos apsaugos sąrašą, kadangi tarp žalių kalnelių šviečia maži ir didesni ežerėliai. Čia vyksta Lietuvos ir tarptautinės irklavimo varžybos.

Platus straipsnis apie Lietuvos liuteronų-evangelikų gyvenimą. Kartu su Vilniaus ir Klaipėdos kraštu Lietuvoje gyveno per 200 tukstančių evangelikų. Jų dvasiniais reikalais Lietuvoje rūpinosi 33 kunigai 55-kiose parapijose. Klaipėdos krašte taip pat buvo 33 kunigai ir 44 parapijos. Daugumos kalba buvo vokiečių, išskyrus Tauragę, Biržus (kalvinai), kuriose buvo 30 tūkstančių liuteronų ir 15 tūkstančių lietuviškai kalbančių reformatų. Šiaurinė Prūsija, dar vadinama Prūsų Lietuva, kartu su Klaipėdos kraštu iki 19 š. buvo apgyvendinta lietuviškai kalbančių liuteronų, kurie apie 1870 m. priėmė vokiečių kalbą. Daugumas jų 1944 m. pasitraukė į Vokietiją visiškai įsijungdami į vokišką gyvenimą.

Iki I D. karo tautybė nevaidino jokio vaidmens. Beveik visi kunigai buvo vokiečių kilmės. Tačiau jie mokėjo taip pat ir lietuviškai. Padėtis pasikeitė 1918 m., atgavus Lietuvai nepriklausomybę ir kartu pabudus lietuviškai sąmonei. Kai kuriose parapijose ir konsistorijose buvo įvykę nesusipratimų. Tačiau aplamai sugyvenimas su vokiškai, lietuviškai ir latviškai kalbančiais tikinčiaisiais buvo geras. Valstybė liuteronų Bažnyčiai teikė visokeriopą paramą. Padėtis pasikeitė 1940 m. vasarą ir po Hitlerio pravestos repatriacijos. Kraštą paliko 27 kunigai ir visa konsistorija. Šis vokiškas pasitraukimas staiga paliko Bažnyčią likimo valiai, nes pvz. pasitraukus Kauno Šv. Trejybės šventovės kunigams – J. Pauperui ir Jonui Višeropui, su jais kartu į Vokietiją išvyko ir visi parapijiečiai.

Lietuviai liuteronai pasiliko Tauragėje, Batakiuose, Jurbarke, Žemelyje, Kretingoje, kadangi tose vietovėse buvo likę lietuviai kunigai.

Po repatriacijos Lietuvoje liko apie 20 tūkstančių lietuvių ir latvių liuteronų. Palikę 6 kunigai, įsteigė konsistoriją. Apie 30 tūkstančių klaipėdiečių, daugiausia kalbančių lietuviškai, nerepatriavo ir šiandieną gyvena Klaipėdos krašte.

Trumpom žinutėm (spėju, kad tai gerai kalbančio redaktoriaus kybartiečio A. Ungerio nuopelnas) skaitytojai supažindinami su paskutiniais įvykiais Lietuvoje – mūsų trispalvės iškėlimu, pažymint, kad jos iškilmę galima buvo stebėti vokiškoje televizijoje. Tai įrodymas, kad maža lietuvių tauta drąsiai saugo savo tautinę sąmonę. Minimas katedros grąžinimas, lietuvių kalbos įvedimas. Pasirodo, kad Lietuvos liuteronai renka parašus, reikalaudami kad ir jų bendruomenė būtų valstybės pripažinta ir grąžinta 400 m. senumo šventovė Vilniuje.

Redaktorius padarė didelę klaidą, priskirdamas prof. A. Voldemarui pirmo Lietuvos prezidento titulą.

Gimtadienio sveikinimuose daug lietuviškų pavardžių. Puikias vaišes savo 96 m. sukakties proga Zalcgiteryje iškėlė baronas von der Ropp, 75 m. susilaukė Ela Radys, 80 m. Joana Adomat iš Vilkaviškio, Tomas Neumanas iš Bartininkų, 92 m. Ona Saurin. Mirties pranešimuose šios lietuviškos pavardės: Margot-Gertrūda Garba-Garbačiauskienė (merg. Hagentom), Voldemaras Kanclivius, Domicelė Gauer (merg. Petrošius), Gustavas Vilkat, Marimapolėje gim. Amandas Turnevičius. Paieškomi yra Rosvita Dumšat ir Sigitas Kidolius (abu iš Marijampolės).

J. VALIAUGIENĖ

Ukmergės vėliavai

Eilėraštis iš Lietuvos

Pakilki, vėliava, aukštyn į žydrą mėlį,
Vardan taikos, vardan tautos garbės,
Tegul kaip pilkas lauko vyturėlis
Daina lietuviška padangėje skambės.

Pakilk laisva, pakilk graži laiminga,
Kaip ryto saulė būk šviesi, šviesi,
Tu mūsų praeities darbais didinga,
Tu mūsų praeitis ir dabartis esi.

Tave iškėlę atnešėm kaip kūdikį ant rankų
Iš nežinios slogios, iš nerimo dienų.
Tiesa ir meilė tavyje per amžius augo,
Tiesa ir meilė teesie ir su mumis kartu.

Sušildyk širdį taurumu ir gėriu,
Nuplauki nuoskaudas ir skausmą netekties,
Te Lietuva tarsi AUŠRINĖ žėri –
Suteik stiprybės, valios ir vilties.

Atgimusi tauta į AUŠRĄ eina,
Nebeklūpės ties kryžiais išverstais.
Žydėk virš Nemuno graži didinga,
Ir ties ŠVENTOSIOS bundančios krantais.

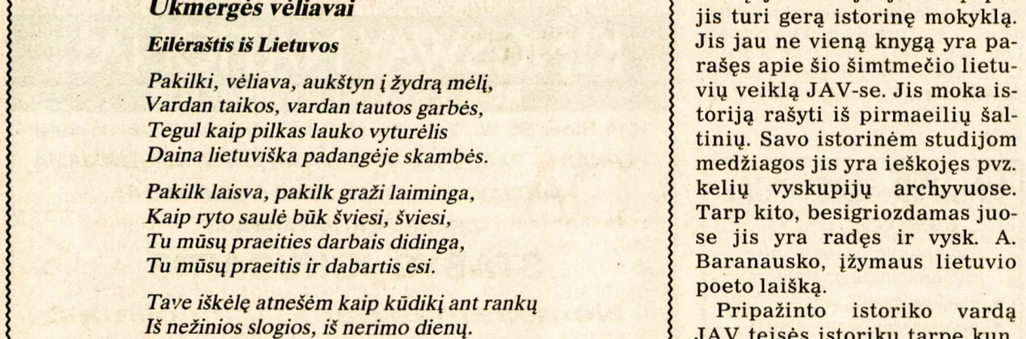

Toronto Maironio mokyklos X skyriaus skudutininkai atlieka programą mokslo metų užbaigimo iškilmėse gegužės 26 d. Prisikėlimo parapijos salėje Nuotr. R. Pranaičio

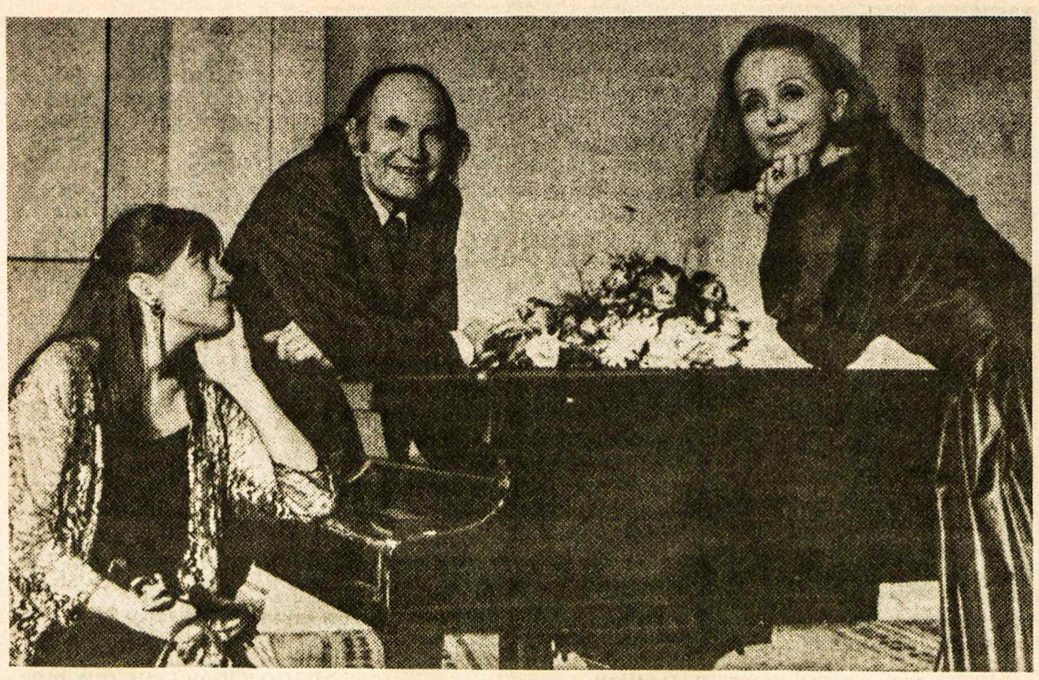

Po sėkmingo sol. Lilijos Šukytės koncerto Vilniuje, Menininkų rūmų Baltojoje salėje. Iš kairės: pianistė RAMINTA LAMPSATYTĖ, kompozitorius JULIUS JUZELIŪNAS, LILIJA ŠUKYTĖ Nuotrauka Dovydo Fligelio

Lietuvos vyčiai Amerikoje

Kunigo Vinco Valkavičiaus anglų kalba parašyta Lietuvos vyčių istorija ir jos nauda lietuvių išeivijai

KUN. V. BAGDANAVIČIUS, MIC

Nėra paprastas uždavinys tautinei bendruomenei ilgesnį laiką išsilaikyti bet kurios kitos visuomenės daugumoje: arba ši mažuma įsijungia į daugumą savo reikšminga veikla ir joje išnyksta, arba nesijungia jon, laikosi savo bendruomenės, tačiau natūraliai mažėja ir neturi atitinkamos reikšmės daugumos gyvenimui. Prieš šią problemą stovi ne tik Kanados, bet ir JAV lietuviškos išeivijos dabartinė jaunoji karta. Dėl to šis klausimas yra svarstytinas visame realume. Nesvarstant to klausimo dalykiškai ir neieškant protingo, bet nelengvai randamo atsakymo, šios žirklės kerpa visuomeninę mažumą abiem peiliais. Ji nepasiekia nei vieno, nei kito tikslo. Dėl to JAV-se nuo šio šimtmečio pradžios besireiškianti Lietuvos vyčių veikla teikia gyvą medžiagą šiam svarstymui.

Kruopšti studija

Kun. Vinco Valkavičiaus parašyta Lietuvos vyčių istorija per 75 šio šimtmečio metus yra naudinga medžiaga tautinės mažumos išsilaikymo studijoms. Kun. Valkavičius yra tinkamiausias istorikas parašyti vyčių veiklos istorinei studijai. Visų pirma jis pats yra kilęs iš tos visuomenės, kurią jis studijuoja. Taip pat jis turi gerą istorinę mokyklą. Jis jau ne vieną knygą yra parašęs apie šio šimtmečio lietuvių veiklą JAV-se. Jis moka istoriją rašyti iš pirmaeilių šaltinių. Savo istorinėm studijom medžiagos jis yra ieškojęs pvz. kelių vyskupijų archyvuose. Tarp kito, besigriozdamas juose jis yra radęs ir vysk. A. Baranausko, įžymaus lietuvio poeto laišką.

Pripažinto istoriko vardą JAV teisės istorikų tarpe kun. Valkavičius yra susidaręs savo studija apie Žemaičių vyskupijos įsteigimo savotiškumą: atkreipė bažnytinės teisės istorikų dėmesį, kad ji buvo įsteigta ne popiežiaus, kaip paprastai, bet visuotinio Bažnyčios susirinkimo Konstancoje.

Idėjiniai bruožai

Ir taip su kompetentingo istoriko kantrybe kun. V. Valkavičius tyrinėja vyčių organizacijos archyvus, "Vyčio" žurnalo komplektus ir vyčių organizaciją kaip charakteringą pasauliečių instituciją Katalikų Bažnyčioje. Mat ši organizacija yra ne tik pasauliečių suorganizuota, bet ir energingai stengėsi išlaikyti pasaulietišką veidą.

Taip šią organizaciją suvokė jos steigėjas Mykolas Norkūnas. Tačiau šis asmuo būtų ir pasilikęs nežinomas lietuviškoje kultūroje, jei ne kun. V. Valkavičius, nes dr. A. Kučas, rašydamas L.R.K. Susivienijimo istoriją, Norkūno net nemini, nors jis L.R.K. Federacijoje taip pat yra reiškęsis.

V. Valkavičiaus vyčių istorija ir yra būdinga atkreipimu dėmesio į atskirus veikėjus. Ji tokiu būdu pasidarys tarsi šio šimtmečio Amerikos lietuvių veikėjų enciklopedija.

Norkūnas yra gimęs Krūminės k., Valkininkų par., Trakų aps. 1869 m. Vyčių organizacijos sampratoje vėliau jis laikėsi pavasarininkų pavyzdžio ir išėjo prieš to meto stiprias laisvamaniškas bei socialistines pažiūras lietuviškoje visuomenėje JAV-se. Neužmirština, kad šio šimtmečio pradžioje liberalizmas ir socializmas labai gyvai reiškėsi lietuviškoje JAV visuomenėje, ypač kultūrinėje srityje. Galima atkreipti dėmesį į V. Bagdanavičiaus studiją: "Lietuviška materialistinė raštija iki nepriklausomybės paskelbimo" (L.K.M. Akad. Metraščio II tomo atspaudas 145-207 psl., Roma 1966). Taigi Lietuvos vyčiai, kaip katalikiškas pasauliečių sąjūdis visuomenėje, turėjo susitikti su stipria opozicija.

Ištikimybė Lietuvai

Lietuvybės išlaikymo istorija vyčių organizacijoje yra verta dėmesio, nes ji liudija tam tikrą raidą, kuri yra pamokanti. Taip 1920 m. penktajame vyčių seime skambėjo šūkis: "Svetima kalba ir svetimi papročiai kenkia lietuviškam jaunimui" (22 psl.). Tačiau tai vedė į izoliaciją ir į tautinį uždarumą. Vedybos su svetimtaučiais buvo nuo pat pradžios didelio susirūpinimo objektas vyčių tarpe ir gyvų diskusijų objektas seimuose. Tos diskusijos buvo dar gyvos 1959 m. Greta su tuo ėjo diskusijos, ar galima priimti į vyčius svetimtaučius — žmonas ar vyrus. Ir apie tai buvo pasisakoma neigiamai. Net į lietuviams draugiškų kitataučių priėmimą į vyčių tarpą buvo žiūrima nepalankiai. Į tai buvo žiūrima kaip į pavojų prarasti tautinį tapatumą.

Vyčių santykis su Lietuvos nepriklausomybe buvo labai gyvas. Antanas Skirius, remdamasis archyvine medžiaga, gali sakyti, kad 1920 m. 74 asmenys iš JAV įsijungė į karinę Lietuvos tarnybą (35 psl.). Ne mažiau vyčiai buvo lojalūs JAV. Lietuviai socialistai priešinosi JAV įsijungimui į pirmąjį pasaulinį karą. Tuo tarpu vyčiai prezidento Wilsono apsisprendimą rėmė. Jie skatino savo narius jungtis į JAV kariuomenę, manydami, kad šis karas yra kartu kova už Lietuvos nepriklausomybę.

Vyčiai taigi atstovavo dvilypiam lojalumui: ir Lietuvai, ir JAV. Laikraštis "Keleivis" iš tų vyčių pastangų juokėsi (33 psl.). Tačiau vyčiai niekam nebuvo vergiški. 1920 m. vyčių seimas pasiuntė apgailestavimą prezidentui Wilsonui, kad jis viename savo rašte Europos pokarinio tvarkymosi reikalu nepaminėjo Lietuvos (29 psl.). Vyčiai tačiau Kosciuškai pripažino lietuvišką tautiškumą, nes Norkūnas suorganizavo gėlių padėjimą prie jam pastatyto paminklo. Iš kitos pusės Norkūnas palaikė reguliarius santykius su Lietuvos pavasarininkais.

Atrodo, kad vyčiai buvo aktyvūs dalyviai, kai JAV katalikai įsteigė Šveicarijoje politinę atstovybę tyrinėti ir remti Lietuvos valstybės atstatymą. Ten nuvyko kun. Bartuška ir Julius Bielskis, kuris buvo vyčių valdybos narys (45 psl.).

Santykiai su kunigais

Vyčiai savo viduje buvo gerai susieta organizacija. Ji savo sistemą gynė ir nuo kitų bendrinių liet. kat. organizacijų ir nuo parapijų kunigų neteisėto kišimosi. Konfliktai su kunigais kartais prieidavo ligi to, kad kun. Pr. Būčys rado reikalo pastebėti, jog "kunigai ne visada žino savo teisių ribas" (64 psl.).

Apskritai, kunigai rėmė vyčių organizaciją. Jie kunigų vienybės seime 1917 m. pareiškė, kad tarp 100 lietuviškų parapijų vyčių kuopos yra 90-tyje (65 psl.). 1915 m. vyčių narių buvo apie 3000 (59 psl.). Vyčiai nesivaržydavo prašalinti iš savo tarpo asmenį, jei buvo įtartas esąs laisvamanis (69 psl.). 1917 m. nario mokestį apsimokėjusių narių buvo 2785. 26 nariai buvo suspenduoti dėl mokesčio nesumokėjimo. 1920 m. jaunučių vyčių narių būta 1500 (96 psl.). Kai vyčių tarpe atsirado liberalių pažiūrų Bažnyčios nuostatų atžvilgiu, kai kurie kunigai pasidarė šaltesni vyčiams.

Tautybių katile

Vyčiai visa savo veikla gynė lietuvišką tapatybę visomis jėgomis prieš JAV tirpdinantį tautybes katilą. Iš kitos pusės jie visada buvo labai lojalūs JAV. 1925 m. buvo net iškilęs sumanymas keisti organizacijos vardą. Vietoj "Lietuvos vyčiai" pasivadinti "Amerikos lietuviai vyčiai". Diskusijos tuo klausimu pasidarė labai aštrios, bet vardas, atrodo praktiškai liko nepakeistas.

Santykiai su kitų tautybių asmenimis buvo Lietuvos vyčiams labai realūs. Buvo atkreiptas dėmesys į tai, kad lietuvės merginos greičiau įsimyli į anglus (89 psl.). Kun. V. Valkavičius nuo savęs priduria, kad tų diskusijų dalyviai tada nežinojo ramunų rašytojo Konrado Berkovskio knygos "On New Shores", kur jis rašo, kad iš visų imigrantų JAV lietuviai, be abejonės, rengiasi geriausiai (90 psl.).

(Bus daugiau)

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Trisdešimt šeštoji Lietuvių diena, kasmet rengiama Šv. Kazimiero parapijos Los Angeles mieste, įvyks birželio 18. Tradicinis renginys bus pradėtas iškilmingomis pamaldomis, kurių metu giedos sustiprintas parapijos choras, dabar vadovaujamas dirigento ir kompoz. Aloyzo Jurgučio. Lietuvių dienos proga rengiamos dailės ir rankdarbių parodos. Dalyvius tel. (213) 487-0730 registruoja Julija Šlapelytė. Dienų renginius papildys tradicinis koncertas, kuriame šį kartą dalyvaus svečiai solistai Audronė Simonaitytė-Gaižiūnienė ir Benediktas Povilavičius su vietine pianiste Raimonda Apeikyte.

Vilniaus jaunimo teatro aktorių Petro Steponavičiaus ir jo žmonos Apolonijos Matkevičiūtės rečitalį "Įžiebė amžiai tavo laisvės rytą" Jaunimo centre Čikagoje balandžio 2 d. surengė Aušros Vartų tunto kunigaikštienės Gražinos būrelio vyresniosios skautės. Renginio pelnas buvo skirtas aktoriaus P. Steponavičiaus operacijos išlaidoms sumažinti. Čikagon jiedu atvyko jo sveikatos reikalais. Tad rečitalis buvo improvizacinio pobūdžio, be atspausdintų programų, pradėtas dzūkiška dainele. P. Steponavičius kalbėjo apie Lietuvos teatrą, vaidybos meną, turėtus vaidmenis teatre, filmuose, televizijoje. Rečitalin taipgi buvo įjungta dzūkiškų ir aukštaitiškų liaudies dainų. A. Matkevičiūtė deklamavo Maironio, A. Miškinio, B. Brazdžionio bei kitų poetų eilėraščius. Buvo ir jai skirtų paties P. Steponavičiaus eilėraščių. Rečitalį papildė abiejų aktorių atlikta pantomima apie maistą besirenkančius studentus valgykloje, humoristinis škicas "Senmergystė ir senbernystė".

Balzeko lietuvių kultūros muziejaus muzikos ir teatro vadovė Nijolė Martinaitytė jame planuoja įsteigti čikagiečius jungiantį saviveiklinio teatro centrą. Pradžia bus padaryta Kosto Ostrausko vienaveiksme pjese "Kaliausės mirtis", paskelbta 1982 m. "Metmenų" 44 nr. Ji lietuvių ir anglų kalbomis bus suvaidinta pradedant rudens sezoną spalio mėnesį. Spektaklį paruoš rež. Živilė Numgaudaitė-Šilgalienė, pagrindinį vaidmenį atliks aktorė Nijolė Martinaitytė, dailųjį žodį ir anglų literatūrą studijavusi Ilinojaus universitete Urbanoje, lankiusi Čikagos Hull House dramos studiją. Tikimasi, kad lietuviško saviveiklinio teatro centras Balzeko lietuvių kultūros muziejuje suburs senuosius aktorius ir jaunuosius scenos mėgėjus, vaidinančius anglų kalba gimnazijų ir kolegijų spektakliuose. Pastariesiems bus sudaryta proga pramokti sceninės lietuvių kalbos. Dvikalbiai lietuviškų veikalų spektakliai amerikiečius ir lietuviškai nekalbančius tautiečius supažindins su lietuvių literatūra ir kultūra.

A. a. Violeta Karosaitė, išeivijoje išaugusi balerina ir choreografė, po sunkios ligos mirė balandžio 24 d. Lemonte prie Čikagos. Velionė, gimusi Utenoje, iš Lietuvos su tėvais išvyko 1944 m., pokaryje persikėlė į JAV ir įsikūrė Čikagoje. Baleto studijas pradėjo pas Simą Velbasį, jas tęsė pas Bernie Holmes. Tobulinosi Varko ir Nijinskos studijose Los Angeles mieste. 1964 m. buvo priimta į Čikagos lyriškosios operos baleto ansamblį. Daug metų gastroliavo su Ruth Page Čikagos tarptautiniu baletu. Savo ryškius pėdsakus velionė paliko ir Čikagos lietuvių operoje, nuo 1971 m. šokusi viena ir su J. Puodžiūnu baletinėse scenose, nuo 1979 m. dirbusi choreografe. 1984 m. pakartotiems Ch. Gounod "Fausto" spektakliams ji buvo paruošusi Valpurgijų nakties baletą. Atsisveikinimas su velione įvyko balandžio 28 d. D. A. Petkaus laidotuvių namų koplyčioje, neįstengusioje sutalpinti gausių dalyvių. Kalbėjo JAV LB kultūros tarybos pirm. Dalia Kučėnienė, kompozitorius Darius Lapinskas, "Dainavos" ansamblio atstovė Salomėja Daulienė, Čikagos lietuvių operos valdybos vicepirm. Vaclovas Momkus ir Petras Petrutis, atsisveikinęs šeimos vardu. Velionė balandžio 29 d. palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse Čikagoje, ten atlydėta iš Švč. Mergelės Marijos gimimo parapijos Marquette Parke. Kun. Juozas Vaišnys, SJ, vadovavo maldoms laidotuvių koplyčioje, laikė gedulines Mišias bažnyčioje ir atliko apeigas kapinėse.

Kražių skerdynes 1893 m. rugsėjo 22 d. norima įamžinti jų atminimui skirtu paminklu. Projektų konkursą paskelbė Lietuvos dailininkų ir architektų sąjungos su Kražių miesto paminklo komisija. Konkurse gali dalyvauti pavieniai asmenys ir kūrybinės grupės. Paminklo komisijai vadovauja Kražių bažnyčios klebonas kun. S. Anužis. Minima viena 1.500 rublių premija gali būti ir nepaskirta, jeigu komisija neras paminklui tinkamo projekto. Vieta paminklui numatyta Kražių miesto aikštėje, netoli bažnyčios.

Sol. Lilija Šukytė, ilgus metus dainavusi Bavarijos operoje Miunchene, gegužės pradžioje su pianiste dr. Raminta Lampsatyte lankėsi Lietuvoje. Jos koncertas vilniečiams buvo surengtas Menininkų rūmų Baltojoje salėje. Pirmoje dalyje sol. L. Šukytė su pianiste dr. R. Lampsatyte atliko du dainų ciklus — F. Mendelssohno-Bartholdy ir H. Fitzmanno. Teatrologas, menotyros mokslų kandidatas Vytautas Mažeika "Tiesoje" rašo: "Jos gražaus tembro sopranas perteikė įvairiausių nuotaikų kaitą. Muzikinį dainų tekstą atspindėjo ne tik šiltas solistės balsas, bet ir jos išraiškingas veidas, natūrali, laisva, patraukli sceninė laikysena. Ši vokalinio meno meistrė, pasižyminti didele atlikimo kultūra, artistiškumu, puikiai jaučianti stilių, gali daug ką perteikti savo mokiniams, profesoriaudama Graco aukštojoje muzikos mokykloje, kurioje yra dainavimo katedros vedėja". Antroje dalyje pirmą kartą Vilniuje buvo atlikta kompozitoriaus Juliaus Juzeliūno kantata balsui ir styginiam kvartetui "Gėlių kalbėjimas", sukurta Jono Meko eilėraščio tekstu, dedikuota sol. L. Šukytei, Miunchene dainuota su vargonų palyda. Šį kartą viešniai talkino Vilniaus kvartetas — A. Vainiūnaitė, P. Kunca, D. Katkus ir A. Vasiliauskas. Koncertą papildė Jeronimo Kačinsko, Kazimiero Viktoro Banaičio harmonizuotos lietuvių liaudies dainos. Virš programos buvo atlikti trys Juozo Gruodžio kūriniai, iš kurių brandžiu meniškumu bei didele įtaiga išsiskyrė "Aguonėlės" ir "Rugiagėlės". Sol. L. Šukytė įsijungė ir į Juozo Domarko diriguotą Vilniaus filharmonijos simfoninio orkestro koncertą Vilniaus universiteto mokslo muziejumi tapusioje Šv. Jono bažnyčioje. Jos skliautuose skambėjo J. Naujalio, E. Griego ir A. Liadovo kūriniai. Koncertas baigtas sol. L. Šukytės nuotaikingai atlikta Lauretos arija iš G. Puccinio operos "Gianni Schicchi".

Klaipėdoje buvo surengta mokslinė-praktinė konferencija "Mažosios Lietuvos ir lietuvių išeivių chorinė kultūra". Jon daugiausia darbo įdėjo Vilniaus konservatorijos Klaipėdos fakultetų chorinio dirigavimo katedra ir jos vedėjas Robertas Varnas, kuris taipgi yra ir chorinės klaipėdiečių draugijos "Aukuras" vadovas. Ši draugija, jungianti Klaipėdoje gyvenančius chorvedžius, muzikologus, pedagogus ir muzikos gerbėjus, chorinei muzikai nori grąžinti jos turėtą prestižą. R. Varnas užmezgė ryšius su lietuvių išeivijos muzikais, paprašė juos atsiųsti gaidų, plokštelių ir pakvietė juos pačius atvykti į Lietuvą. Šių pastangų dėka gauta nemažai gaidų, leidusių paruošti autorinį Jeronimo Kačinsko vakarą, Leono Eremino, Juliaus Gaidelio, Juozo Strolios, Broniaus Budriūno, Vlado Jakubėno, Kazimiero Viktoro Banaičio, Juozo Žilevičiaus koncertus. Konferencija "Mažosios Lietuvos ir lietuvių išeivių chorinė kultūra" pradėta Latvijos kultūros fondo folklorinio ansamblio "Rasa" koncertu "Prūsuos mano kojos autos". Jam panaudotos latvių dainos, kuriose minimi prūsai, ir medžiaga iš L. Rėzos dainyno. Kai kurias senąja prūsų kalba skambėjusias dainas išvertė kaunietis L. Palmaitis. "Rasos" koncertą komentavo jos vadovas V. Muktupavelas, lietuvių išeivių muzikos vakarą — iš Floridos atvykęs kompozitoriaus Stasio Šimkaus sūnus Algis. Jis taipgi skaitė pranešimą "JAV ir Kanados lietuvių dainų šventės". Kitiems koncertams vadovavo klaipėdietės muzikologės D. Petrauskaitė ir D. Kšanienė. Į pirmą kartą Lietuvoje atliekamų kūrinių sąrašą buvo įtrauktos Jeronimo Kačinsko Mišios, sukurtos Lietuvos karaliaus Mindaugo 700-tosioms krikšto metinėms.

V. Kst.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:	
90-179 d. term. ind.	9 1/2%
180-185 d. term. ind.	9 3/4%
1 metų term. indėlius	10 %
2 metų term. indėlius	10 %
3 metų term. indėlius	10 %
1 metų GIC-met. palūk.	11 1/4%
2 metų GIC-met. palūk.	11 %
3 metų GIC-met. palūk.	10 3/4%
1 metų GIC-mėn. palūk.	10 %
RRSP, RRIF ir OHOSP	8 3/4%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	11 1/4%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	11 %
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	10 3/4%
Specialią taup. s-tą	8 %
Taupomąją sąskaitą	8 %
Kasd. pal. taupymo sąsk.	9 1/4%
Kasd. pal.čekių sąsk.iki	5 3/4%

IMA UŽ:	
Asmenines paskolas nuo	13 %
Sutarties paskolas nuo	13 %
Nekiln. turto paskolas:	
Su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	13 1/4%
2 metų	13 %
3 metų	13 %
Su keičiamu nuošimčiu	
1, 2 ir 3 metų	11 3/4%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki $15,000 ir narių gyvybę iki $2,000 už santaupas laikomas šėrų, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki $50,000 ir morgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI virš 41 milijonų dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
Telefonas 762-7775

2239 Bloor Street West. •

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

TOTAL TRADES RENOVATING

151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario

- *atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, įmonių*
- *parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas*
- *įrengiu aliuminiaus gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius*
- *atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūsių, padidinu namus, verandas*
- *uždengiu naujus stogus, išlieju įvažiavimus (driveways)*

Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas – RIČARDAS KYBARTAS,

22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 **Telefonas 252-8863**

T. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

1814 Berkel Rd., Mississauga L4X 1M7

Telefonas: 625-0707 *Savininkas – Tom Thompson*

Kokia jūsų namo vertė?

Skambinkite dar šiandien dėl nemokamo jūsų namo įkainojimo.

ANTANAS GENYS

an independent member broker

RE/MAX professionals inc. Realtor

1 east mall crescent
etobicoke, ontario M9B 6G8

232-9000
res: 231-2839

Greitas ir tikslus patarnavimas!

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas

Tel. 231-5641, namų 766-5857

Allstate 5233 Dundas St. W. (arti Kipling) Islington, Ontario M9B 1A6

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Klivlando "Žaibo" tinklininkės, moterų klasės meisterės. Kairėje stovi Mindaugas Leknickas, tinklinio varžybų vadovas, dešinėje – Audrius Šileika, varžybų komiteto pirmininkas

T.V.

SPORTAS

Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS,
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5,
telefonas (416) 766-5367

ŠALFASS žaidynės

Tinklinis 39-se ŠALFASS metinėse žaidynėse 1989 m. geg. 6-7 d.d. Toronte. Vyrų klasėje dalyvavo 8 komandos: Čikagos "Neris", Bostono "Grandis", Klivlando "Žaibas II", Toronto "Aušra", Klivlando "Žaibas I", Detroito "Kovas", Lemonto "Aitvaras" ir Toronto "Perkūnas". Pradinės varžybos buvo pravestos komandas suskirsčius į A ir B grupes, žaidžiant kiekvienas su kiekvienu (round robin sistema.) Šių grupių pirmos ir antros vietų laimėtojai buvo perkelti į medalių, (vieno minuso sistema), paskutinį varžybų ratą. Čia, Bostono "Grandžiai" lengvai susitvarkius su Klivlando "Žaibas I" komanda 15-13, 15-9, o taip pat Čikagos "Neriai" nugalėjus Detroito "Kovą" 15-6, 17-15, laimėtojų buvo užsitikrinta vietos baigmėje. Ir ironija... Sekančią dieną susirinkę stebėti finalo tarp šių pagrindinių ir gerai žaidžiančių tinklinį komandų, taip ir laiku neišvydome "Neries". Ji labai suvėlavo atvykti į rungtynes ir rengėjai, neturėdami kitos išeities, sprendimą padarė prie žaliojo stalo, aukso medalius atiduodami, be žaidimo, Bostono "Grandžiai". Komandos pagal laimėjimus išsirikiavo sekančiai: 1 v. Bostono "Grandis", 2 v. Čikagos "Neris", 3 v. Klivlando "Žaibas I", 4 v. Detroito "Kovas" ir t.t.

Moterų klasėje dalyvavo 7 komandos: Baltimorės "Vilkas", Bostono "Grandis", Čikagos "Žara", Klivlando "Žaibas", Hamiltono "Kovas", Niujorko "LAK" ir Toronto "Aušra". Panašiai, kaip ir vyrų klasėje, komandos varžėsi dviejose grupėse, ir pirmųjų dviejų vietų laimėtojos buvo perkeltos į baigminį ratą. Čikagos "Žara" 15-12, 15-10 laimėjusi prieš Toronto "Aušrą", ir Bostono "Grandžiai" nugalėjus Klivlando "Žaibą" 6-15, 15-7, 16-14, pateko į finalus. Šios baigminės rungtynės "Žaibo" lengvai laimėtos 15-10, 15-3 prieš "Žarą", tuo pačiu laimėta pirmoji vieta ir aukso medalis. Antroji vieta teko "Žarai", trečioji Bostono "Grandžiai" ir t.t.

Varžybas gerai ir patyrusiai pravedė tinklinio varžybų vadovas Mindaugas Leknickas.

Audrius Šileika, antrasis "Vėjo" organizatorius, nušvietė finansinę padėtį. Su komanda vyksta 80 žiūrovų, ir "Audra Travel" "Vėjui" pažadėjusi po $200 nuo kiekvieno važiuojančio. Kasoje jau yra apie $10,000. Sporto klubai yra prašomi įsijungti į pinigų rinkimo vajų.

Algirdas Bielskus pareiškė, kad "Vėjo" iniciatyva yra gera, spaudoje reikalai gerai informuojami ir visų simpatijos krypsta į jų pusę. ŠALFASS ir toliau turėtų per spaudą raginti visuomenę remti "Vėją".

Apie santykius su Lietuva V. Grybauskas priminė, kad platūs užmojai sportinio bendravimo užsimezgė III-jų PLS žaidynių proga 1988 m. Australijoje. Šiais metais Lietuvos jauniai futbolininkai dalyvavo Dallas tarptautiniame turnyre, atplaukia iš Lietuvos į Niujorką trys jachtos ir "Vėjas" "pučia link tėvynės Lietuvos taip pat"? Atvykstantiems jūrininkams priimti ir juos paremti yra iš dalies įsipareigojusi ir ŠALFASS.

Kalbėta įvairiais klausimais ir rimtai atkreiptas dėmesys į 1990 m. Lietuvoje rengiamą sporto darbuotojų suvažiavimą aptarti IV-jų PLS žaidynių organizacinius reikalus. Suvažiavimas bus 1991 m. Lietuvoje. ŠALFASS turėtų pagalvoti apie kompetentingų atstovų pasiuntimą.

Dėl 1990 m. ŠALFASS 40-jų metinių žaidynių surengimo pasisiūlė Detroito ir Bostono atstovai. Metinis ŠALFASS suvažiavimas šiais metais numatomas šaukti spalio mėnesį.

Vyrų klasės meisteris, Bostono "Grandies" tinklininkai. Klūpo pirmas iš kairės Vytautas Eikinas, treneris ir vadovas, kairėje stovi: Mindaugas Leknickas, tinklinio varžybų vadovas, o dešinėje – Audrius Šileika, varžybų komiteto pirmininkas

Sporto vadovų susirinkimas

39-jų ŠALFASS metinių žaidynių proga, 1989 gegužės 6 d., Toronto Lietuvių Namuose, susirinko 21 sporto darbuotojas padiskutuoti sąjungos einamuosius reikalus. Šiam susirinkimui centro valdybos generalinis sekretorius Algirdas Bielskus buvo paruošęs darbotvarkę, kuri susirinkusiųjų buvo priimta. Susirinkimui pirmininkavo centro valdybos vicepirmininkas Rimantas Dirvonis.

Vytautas Grybauskas, buvęs vadovas, suglaustai papasakojo pasisekusios išvykos į III-sias PLS žaidynes Australijoje. Kilo klausimų dėl žadėtos paramos iš lietuviškųjų institucijų, atskirų vajų, vykstantiems į Australiją. Paaiškėjo, kad Kanadoje surinkti pinigai (kokia suma dar neaišku) bus atiduoti vietos sportininkams, o Amerikoje surinkti pinigai (apie $13,000) bus paskirstyti tenai. Šis patvarkymas visiems buvo priimtinas.

Daug susidomėjimo kėlė "Vėjas", Šiaurės Amerikos lietuvių krepšinio rinktinės reikalai ir pati liepos 5-23 d.d. kelionė į Lietuvą. Rimas Miečius, pagrindinis "Vėjo" organizatorius, papasakojo apie jo ir rinktinės vyr. trenerio Pat Torney viešnagę kovo mėn. Lietuvoje. Ten buvo nuvykta tartis dėl "Vėjo" rungtynių ir kitų organizacinių reikalų. Jiems teko stebėti Vilniaus "Statybą" ir Kauno "Žalgirį" keliose rungtynėse ir, grįžtant prie "Vėjo" ir šių dviejų, aukščiausioje TSRS lygoje žaidžiančių komandų, Miečius mano... iš trijų rungtynių su "Statyba", dvi būtų laimėtos "Vėjo", o prieš "Žalgirį", dvi laimėtų žalgiriečiai. Kalbant apie "Statybą", jų puolikai nėra mūsų R. Šimkaus klasės, žinoma, mūsų gynėjai neprilygsta Š. Marčiulioniui. "Žalgiris" nėra tas, kas buvo prieš porą metų... ir Sabonis jau ne tas... Miečius sakė, kad Lietuvoje vyrauja nuomonė apie Kanadoje ir Amerikoje lietuvių žemą krepšinio lygį. Jie klausė: "Kodėl jūs norite atvažiuoti?" Jų publika norinti matyti gerą krepšinį. Koks "Vėjo" tikslas: ar vykti pasimatyti su broliais lietuviais, ar ką nors mėginti parodyti... Miečius pareiškė, kad "Vėjo" žaidikai žais gerą krepšinį, neverks pralaimėję, o bendravimas svarbu taip pat. "Vėjo" komandą sudaro: L. Rautinšas, R. Šimkus, J. Karpis C. Aleksinas, G. Shimko ir kt., pavardės kalba už save, jie yra geri krepšininkai.

HALLING ELECTRICAL

(Estonian)

Gyvenamiems namams ir komerciniams pastatams.

- elektros išvedžiojimas
- elektros vielų atnaujinimas
- elektrinis šildymas
- vėdinimo įrengimas
- geras darbo atlikimas

Tel. 762-9190 LIC E 1044

Siunčiame ir parduodame 220 voltų/50 H_2

elektrinius reikmenis įskaitant ir "Camcorders", "VCR" bei "TV" vartojimui Europoje–Lietuvoje

Universal Overseas Services
1960 Ellesmere Rd. Unit 6
Scarborough, Ont. M1H 2V9
Tel. (416) 438-7500

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lešiai (contact lenses).

UKRAINIEČIŲ IMPORTO IR EKSPORTO BENDROVĖ

FIRCHUKS

посилки в УКРАЇНУ

Siunčiame siuntinius į Lietuvą.

Turime moteriškų, vyriškų bei vaikiškų drabužių. Taip pat 220 voltažo radijų ir vaizdajuosčių rekordavimo aparatų.

610 Queen St. W., Toronto, Ont., M6J 1E3. Tel. 364-5036

Galima gauti tik LCBO parduotuvėse

Jeigu negalite rasti Alpenbitter (100 ml ar 750 ml) jūsų LCBO parduotuvėje, klauskite parduotuvės vedėjo, kad užsakytų arba rašykite Rittmeister of Canada Inc., 297 South Service Road, Grimsby, Ont., L3M 4E9

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:	
9 1/2% už 90 dienų term.indėlius	
9 3/4% už 6 mėn.term.indėlius	
10 % už 1 m. term. indėlius	
10 % už 2 m. term. indėlius	
10 % už 3 m. term. indėlius	
10 % už 1 m. GIC mėn. palūk.	
11 1/4% už 1 m. GIC invest. pažym.	
11 % už 2 m. GIC invest. pažym.	
10 3/4% už 3 m. GIC invest. pažym.	
8 3/4% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	
10 1/4% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	
11 % už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	
10 3/4% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
8 3/4% už namų planą - OHOSP (variable rate)	
8 % už taupymo sąskaitą	
9 1/4% kasd. pal. sąsk. virš 10.000	
6 1/2% už kasd. pal. čekių sąsk.	

IMA:	
už asmenines paskolas nuo...	13 %
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	13 1/4%
2 metų	13 %
3 metų	13 %
(fixed rate)	
su keičiamu nuošimčiu 1, 2 ar 3 metų...	11 3/4%
(variable rate)	

Asmenines paskolas duodame iki $65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

AKTYVAI virš 72 milijonų dolerių

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $15,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express).

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių namai —
1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

121 Willowdale Ave., Suite 106, Willowdale, Ont. M2N 6A3.
Telefonai: 225-5699 arba 489-1543

Nekilnojamo turto įstaiga, tarnaujanti tautiečiams nuo 1951 metų. Lietuviams nuolaida namo pardavimo atveju.

Alfonsas Garbenis, sn. (tėvas) ir
Alfonsas Garbenis, jn. (sūnus) – **savininkai**

Namų įkainojimo skyrius

HURONIA PROPERTIES APPRAISALS LIMITED

25 Pineneedle Dr. P.O. 174, Aurora, Ontario L4G 3H3

Telefonas (Toronto linija) **773-6480**

ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybių – mortgičių, palikimų, investacijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

KINGSWAY NATIONAL

REAL ESTATE LTD., REALTOR

1614 Bloor St. W., Toronto, M6P 1A7 (Arti Toronto Lietuvių namų)

PERKANT – PARDUODANT NAMĄ AR KOKIĄ NEKILNOJAMĄ NUOSAVYBĘ, VISADA JUMS SĄŽININGAI IR DRAUGIŠKAI PATARNAUS

STASYS JOKUBAITIS.

Nemokamas namo įkainojimas.

Telefonai 535-2331 arba **537-2869**

RE/MAX

renown realty ltd., realtor
an independent member broker

daiva t. dalinda, B.A.
associate broker

4887 dundas street west
islington, ontario M9A 1B2
res: 239-9892

232-2322

DEŠIMTIES METŲ PATYRIMAS

NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

MARIUS E. RUSINAS, *turįs aštuonerių metų patyrimą, patarnauja visose pensijų srityse:*

- **RRSP – nuo 1 iki 10 metų garantuoti pažymėjimai**
- **RRIF pensijų fondas**
- **metinė renta (Annuities) – nuo 5 iki 20 metų išmokos abiem (vyrui ir žmonai) arba vienam (kitam mirus)**
- **įvairūs fondai (Segregated Funds) – gyvybės, sveikatos, grupinė drauda**
- **atstovauja visom gyvybės draudos bendrovėm**
- **klientų patogumui, susitarus, atvažiuoja į namus**

Canada Life Assurance Company

390 Bay St. nr. 600, Toronto M5H 2Y2
Darbo (416) 868-0922, namų (416) 848-0320

ALENUTĖ SKRINSKAITĖ ir RIČARDAS RAŠKAUSKAS prie Sutvirtinimo sakramentui paruošto šūkio Prisikėlimo parapijoje Toronte
Nuotr. M. Balaišytės

A†A
dail. HALINAI ŽMUIDZINIENEI
mirus,

jos vyrą Lietuvos generalinį konsulą dr. JONĄ ŽMUIDZINĄ, sūnų dr. JONĄ su šeima ir visus gimines nuoširdžiai užjaučiame –

Jūratė ir Marius Sayus-Sajauskai,
Warren, MI

Tautos keliai į laisvę

(Atkelta iš 6-to psl.)

nuo karo Lietuvos žmonėms. Net pats Šv. Tėvas atsiuntė vyskupui P. Karevičiui 20,000 frankų kartu su kardinolo Gaspary laišku, kuriame sakoma: "Šv. Tėvas žino, kad vargstantieji Lietuvos gyvetojai šiuo metu pilni sielvartų, kenčia didžiausią vargą. Šv. Tėvas, apverkdamas savo vaikus lietuvius, meldžiasi už juos."

Lietuvių spaudoje

To meto lietuvių spaudoje rašoma, kad tokiu lemiamu lietuvių tautai momentu vyksta bergždi partijų ginčai. Patogus veiklai laikas neišnaudojamas bėga. Siauri egoistiniai tikslai keliami aukščiau už bendruosius tautos reikalus. Čia pat pasidžiaugiama, kad sudaroma iš visų srovių Tautos taryba, į kurią įeina po tris atstovus. Taip buvo rašoma lietuvių spaudoje, leidžiamoj Rusijoj. Čia minima Lietuvių tautos taryba, sudaryta 1917 m. vasario 11 d., sušaukė garsųjų Petrapilio seimą (1917 m. gegužės 27 d.), o tais pačiais metais rugsėjo 18 d. įvyko Vilniaus konferencija, kurioje išrinkta Lietuvos taryba išdrįso paskelbti Vasario 16 aktą.

Tada ir dabar

Kai lyginame anų metų lietuvių tautos laisvės siekimą su dabartinėmis pastangomis, matome kai kurių panašumų, bet yra ir skirtumų. Tada abu galiūnai, nuo kurių priklausė mūsų tautos likimas, besigrumdami buvo išsisėmę, jų valdovai iškrito iš sostų. Dabar Sovietų kolonialinė imperija apsižiūrėjo, kad jos sistema yra tik iliuzija, nes ji nepajėgia konkuruoti su laisvojo pasaulio tautų rodoma pažanga. Kaip tada, taip ir dabar tautoje yra didelis užsidegimas siekti savarankiško gyvenimo. Šiuo metu tauta turi daugiau intelektualinės jėgos kaip tėvyneje, taip ir užsienyje. Nors tauta morališkai apgadinta ir sudėjusi didžiausias aukas, bet ji žino savo kelią. Suprantama, žengiant į laisvę yra daug stabdžių: partijos biurokratų privilegiuotasis elitas, "Jedinstvo" ir kiti. Bet ir anais laikais buvo daugybė kliūčių, kurios įveiktos dideliu tautos sūnų pasiaukojimu ir ryžtu. Šiuo metu tauta laiko didžiojo išbandymo egzaminą. Ir reikia tikėtis, kad ji sutelktinėmis jėgomis, nors ir labai nukraujavusi, įveiks visas kliūtis ir įžengs į šviesesnį rytojų, nes "Tauta be suverenumo – tauta be ateities" (A. Brazauskas). Ir nors ta kova už Lietuvą ilga ir sunki, bet pradžia jau padaryta", – sakoma viename laiške iš Lietuvos.

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533 - 7954

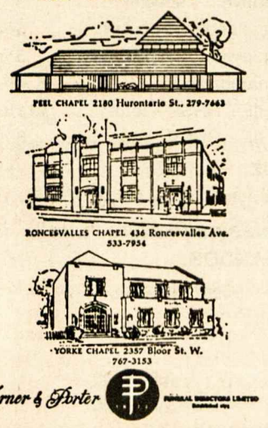

MEDELIS CONSULTING
1407 Sarcee St. Oshawa, Ont. L1G 4N2
SUTVARKOM dokumentus iškvietimui giminių iš Lietuvos arba jums privačiai ten apsilankyti.
PALAIKOM ryšius su kultūriniais vienetais, ansambliais Lietuvoje.
IŠRŪPINAM iškvietimus meninėms grupėms apsilankyti – koncertuoti Lietuvoje.
Šiais ar visais kitais reikalais, kreipkitės į
Stefą ar **Algį Medelius**, vakarais **tel. (416) 434-1847.**

Sąžiningas, konfidencialus patarnavimas
Parduodant, perkant ar tik norint informacijų apie nekilnojamas nuosavybes prašom man paskambinti
Justinas Raškauskas
allan BROWN
624-6336 namų 897-0068
ALLAN BROWN REAL ESTATE (Ont.) LTD., REALTOR
Toronto & Mississauga Real Estate Board
4078 Dixie Rd., Mississauga, Ont. L4W 1M4

DRAUDA
"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"
MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

stadiono atidengimo arba pasitenkinti tik daliniu jo atidengimu. Rengėjai betgi teisinasi, kad viso vakaro dėmesio centru buvo tapęs stadioną atidengiantis stogo atitraukimas. Su stogu problemų buvo susilaukta ir beisbolo rungtynėse, pradėtose po atviru dangumi. Kai oras pablogėjo ir ėmė artėti lietus, nebuvo suspėta laiku užtraukti stogo. Rungtynes teko laikinai sustabdyti.

Ne visi torontiečiai naująjį stadioną sutiko entuziastiškai. Yra ir tokių, kuriems tas uždengiamas ir atidengiamas stadionas primena senuosius romėnų laikus, kai buvo reikalaujama duonos ir cirko. Moderniausią stadioną pasistačiusiame Toronte yra 100.000 neturtingų šeimų, kurias jungia koalicija "The Bread not Circus". Pasak jos atstovo M. Shapcotto, joms reikia duonos, ne beisbolinio cirko stadione. Daug torontiečių už butą atiduoda daugiau kaip ketvirtadalį savo pajamų. Namų kainos 1985-88 m. laikotarpyje Toronte padidėjo 113%, mortgičiais vadinamos paskolos pabrango 39%. Vidutinis namas, kurį pokaryje buvo galima įsigyti už $20.000, dabar kainuoja apie $250.000. Net ir tie torontiečiai, kurių metinis uždarbis prašoka $50.000, rauda, kad namai jiems tapo neprieinami. O kiek yra tokių, kurių metinės pajamos nesiekia net ir $30.000? Pigesnių namų ir butų laukia tūkstančiai torontiečių. Neatrodo, kad jie būtų laimingi pusės bilijono dolerių pareikalavusia pramogų vieta amerikietiško beisbolo mėgėjams.

Naujas stadionas gali atnešti nemažų eismo problemų viešojo susisiekimo TTC bendrovei. Jai bus nelengva per visą miestą į rungtynes suvežti 50.000 žiūrovų, kai stadionas yra beveik Ontario ežero pakrantėje ir neturi didelės aikštės automobiliams statyti. Tokiam stadionui geriau būtų tikusi nuošalesnė vieta į šiaurę nuo Ontario ežero. Tada TTC bendrovė žiūrovus atvežtų ir iš pietinės Toronto dalies. Problema gali tapti ir ežero žuvėdros, įpratusios maitintis maisto atmatomis. Jos jau būriais sukosi apie stadioną statybos metais. Kyla klausimas – kas gi bus tada, jei būriai žuvėdrų pro atidengtą stogą įskris į stadioną ir pasiliks po uždengtu stogu?

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"
The Lougheed & Barnard
Funeral Home
252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

Toronto Maironio mokyklos X skyriaus mokinės dainuoja gegužės 26 d. mokslo metų užbaigtuvėse **Nuotr. R. Pranaičio**

SKAITYTOJAI PASISAKO

MIELAS ANTANAI,

Jūsų dosnią auką Kan. 100.00 lietuvių Šv. Kazimiero kolegijai Romoje gavome šiandien. Visų vardu, vadovybės ir studentų tariu Jums didelį ir nuoširdų ačiū.

Esame Jums ypatingai dėkingi, nes kaip tik šiuo laiku esame daugiausiai reikalingi medžiaginės paramos. Esame priversti italų valdžios daryti didesnius remontus. O čia Italijoje, palyginus su Amerika, viskas labai brangu.

Tačiau, darome remontus ne vien sąlygų verčiami. Manome, kad gerai sutvarkyti pastatai ir užtikrinta šios lietuviškos "bazės" Romoje finansinė ateitis bus pati vertingiausia dovana, kokią galime mes, Vakarų lietuviai, paruošti Lietuvos Bažnyčiai ir episkopatui. Jau sekančiais metais tikimės sulaukti Romoje studentų iš Lietuvos. Tai bus istorinis įvykis: jie atvyks į savo namus. Tai, be abejonės pateisins ir dar daugiau įprasmins visas iki šiol įdėtas aukas ir pastangas įkurti ir išlaikyti šią brangią lietuvišką įstaigą krikščionybės centre.

Jūsų Kristuje,

Prel. Alb. Bartkus,
rektorius

KLAIDINANTYS SKELBIMAI

Tautos fondo atstovybės Kanadoje (VLIKo) skelbimuose "Tėviškės žiburiuose" sakoma: "Šešiomis kalbomis ELTOS ir radijo žinios nesulaikomai skleidžia informacijas įvairiuose kraštuose apie Lietuvos laisvės kovą ir ją skatina".

Pirmiausia, ELTA leidžiama lietuvių ir anglų (kartą per mėnesį), vokiečių, prancūzų (kas trys mėnesiai) kalbomis. Tai keturios, o ne šešios kalbos.

Trumpas programas skirtas Lietuvai, lietuvių kalba (ne šešiomis kalbomis) transliuoja Vatikano ir Romos (išlaikomas Italijos vyriausybės) radijai, ilgesnes – "Voice of America" ir "Free Europe" (išlaikomas JAV vyriausybės) trumpų bangų radijai.

Tokių radijo stočių išlaikymas yra labai brangus. Tautos fondo atstovybė su savo ištekliais nepajėgtų išlaikyti nė vieno pagrindinio tarnautojo specialisto Miunchene, V. Vokietijoje, "Free Europe" lietuviškoje sekcijoje yra septyni tarnautojai. Dar prisideda išlaidos pagalbiniam, inžineriniam personalui, aparatūrai, užlaikymui, specialiems korespondentams.

Nedera nuolatiniais skelbimais klaidinti visuomenę.

Juozas Danys

KARO NUSIKALTĖLIŲ ĮSTATYMAS

Šiuo atsakau į dr. J. Kuncos laišką "TŽ" 1989 m. 16 nr.

1. Australijos baltų tarybos pirm. J. Peedo ir Australijos žydų tarybos prez. L. Kaplan 1987 m. pradžioje pasirašė bendrą pareiškimą spaudai dėl Australijos vyriausybės nutarimo traukti atsakomybėn Australijoje gyvenančius asmenis, kurie yra padarę sunkių karo nusikaltimų. Tai ABT padarė savo inciatyva, prieš tai neatsiklaususi baltiečių krašto valdybų. Australijos Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba nepasirašė jokių susitarimų ar bendrų pareiškimų spaudai su žydų (ar kurios kitos bendruomenės) atstovais, kaip tvirtina dr. Kunca "TŽ" 1989 m. 4 nr. Taip pat neteisingas yra teigimas jo laiške, kad minėtą bendrą pareiškimą spaudai "pasirašė jos (t.y. ALB krašto valdybos) atstovai" Baltų taryboje. Taigi tvirtinimas, kad "ALB krašto valdyba tarėsi su žydų atstovais ir pasirašė susitarimą, remiantį karo nusikaltėlių įstatymo įvedimą Australijoje" yra neteisingas. (Jeigu jis turi tokį dokumentą su krašto valdybos ar jos atstovų parašais, kodėl jis jo nepaskelbia?).

2. Pagal priimtą karo nusikaltimų įstatymą, apkaltintieji karo nusikaltimais turės tas pačias teises, kaip ir visi Australijos piliečiai, atsidūrę teisme: jie ar jų advokatai gali peržiūrėti ir patikrinti visą kaltinamąją medžiagą, apklausinėti liudininkus ir šaukti savo liudininkus. Opozicijai Australijos senate reikalaujant, buvo naujame įstatyme pridėtas paragrafas, įgaliojantis teisėją sustabdyti teismo procesą, jei kaltinamasis, dėl prabėgusio laiko ar kitų ne jo kontrolėje esančių priežasčių, negalėjo prieiti prie jo gynybai reikalingų dokumentų ar liudininkų. Taigi priešingai, nei tvirtina dr. Kunca: negalėjimas prieiti prie gynybai reikalingos įrodomosios medžiagos nė kiek nepakenks kaltinamojo pozicijai. Todėl žymūs Australijos teisininkai abejoja, ar pagal šį įstatymą iš viso bus kas nuteistas už praėjusio karo nusikaltimus.

3. Savo straipsnyje "TŽ" 1989 m. 4 nr. dr. Kunca rašė: "Iš pradžių vien lietuvių atstovai informavo politikus ir australų visuomenę apie tikrovę ir pavojus, susijusius su šiuo projektu". Netiesa – pirmieji politinę akciją Australijoje prieš šį įstatymą pradėjo ukrainiečiai. Savo laiške "TŽ" 16 nr. dr. Kunca jau užsigina, esą jis niekad netvirtinęs, jog ne ukrainiečiai, o lietuviai pirmieji pradėję kampaniją prieš šį įstatymą.

J. Rubas

VYTAUTO DIDŽIOJO ŠVENTĖ

"TŽ" 1988 m. dešimtyje numerių buvo išspausdintas Vl. Drėmos straipsnis "Naikinamos kultūros bei meno vertybės Lietuvoje". Iš autoriaus gautame laiške yra ši pastaba. **RED.**

Paskutinėje straipsnio atkarpoje iš rugpjūčio 23 d. reprodukavote Kauno Vytauto bažnyčios atvaizdą ir apibūdinot klaidingai jos bokšto viršūnę (smailę) kaip atstatytąją seną. Pirešingai, tai nėra senoji bažnyčios bokšto forma, o naujai architektės Čerškutės sukurta pagal estišką šabloną. Seniau, nuo pat bokšto pastatymo iki dabartinių laikų, bokštas turėjo žemą piramidinį stogelį, panašų į Vilniaus Bernardinų bažnyčios bokštų stogelius, kurie irgi yra autentiški nuo pat bažnyčios pastatymo laikų. Tuo būdu paneigėte mano tyrimų duomenis ir klaidinote skaitytojus.

Vladas Drėma

Dialogas su vyru

Vyrui mirus, našlė sugalvojo su juo pasikalbėti iš anapus. Nuėjo pas spiritistę, apsimokėjo už seansą ir ji iššaukė jos vyro dvasią.

– Ar tai tu pats, Motiejau? – klausia našlė.

– Taip, tai aš pats, – patvirtino vyro dvasia.

– Ar tu laimingas?

– Ir dar kaip!

– Ar tau dabar geriau, kaip su manim?

– Nėra ko ir sakyti!

– Kur esi?

– Pekloje!

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informacijų, prašau man paskambinti.
Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.
Lina Kuliavienė tel. 534-7788
431 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS, *B.Sc., LL.B.*
2 Jane St., Suite 500
Bloor ir Jane gatvių kampas
Toronto, Ontario M6S 4W3
Telefonai:
įstaigos (416)**762-7393**
namų **233-0303**

Advokatas
VIKTORAS E. RUDINSKAS
B.C.L., LLB., M.B.A., M. Eng.
15 John St., Suite 2
Weston, Ontario M9N 1J2
Tel. 240-0594
Fax. 248-5922

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS *B.A. M.L.S. LL.B.*
perėmė a.a.advokato **Algio Puterio**
bylas ir testamentus
3425 Dundas St. W., Suite 200
prie Windermere Ave.
Toronto, Ontario M6S 2S4
Telefonai:
įstaigos (416) **763-3362**
namų **621-2136**

RE/MAX
west realty inc., realtor
an independent member broker
Juozas (Joseph)
Norkus
namų pirkimo ir pardavimo atstovas
patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas
Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.

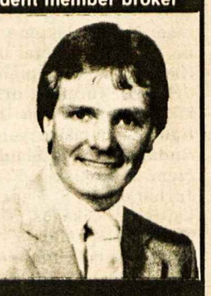

1700 bloor street west
toronto, ontario M6P 4C3
769-1616

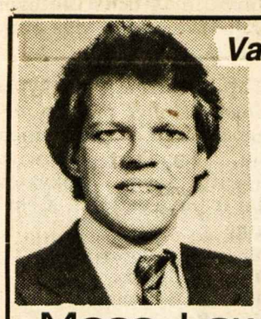

Vaidotas Jonynas, *M.B.A., C.F.A.*
Telefonas (416) 864-2734
- **Turi daugiau kaip 10 metų patyrimo investacijų srityje**
- **Aukso kasyklų analizuotojas**
- **Asmeniškai pataria apie "T-Bills", "Canada Savings Bonds", RRSPs, "Mutual funds"**
- **Sąžinigai patarnauja lietuviškai arba angliškai**

Moss, Lawson & Co. Limited
48 Yonge Street, Toronto, Ont. M5E 1G7

Century 21
DRESHER Ltd.
Member Broker
Tel. 233-3334
FAX 233-0285
3830B Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8
Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse.
Kreipkitės į Birutę Spudienę, B.A., namų 445-9469 arba į Valterį Drešerį. *Kiekviena įstaiga tvarkosi atskirai.*
Didžiausia pirkimo ir pardavimo organizacija pasaulyje.

Ar jūs domitės pirkimo ir pardavimo (Real Estate) karjera?
Jeigu taip, skambinkite į mūsų raštinę. Mes paruošime jus, duodami pamokas kas antrą antradienį.
Century 21 geriausiai paruošia pardavėjus pirkimo ir pardavimo versle. Dėl informacijų skambinkite **Valteriui** ar **Rick tel. 233-3334.**
Century 21. **Dresher Ltd.**

DRESHER **INSURANCE BROKERS**
Fax 233-0285 - Tel. 231-2661
3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1KB
Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 10 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 10 v.r. – 2 v.p.p.
Narys "Better Bussiness" biuro

Patarnavimas – greitas ir tikslus!
V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ*
DRAUDA — INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121

TORONTO

Anapilio žinios

— Birželio 4 d. Wasagoje į naująjį Gerojo Ganytojo misijos komitetą išrinkti: I. Pakarna, B. Vitkus, A. Kanapka, J. Gudas ir P. Bridickas. Pareigom pasiskirstys vėliau.

— Birželio 5 d. iš mūsų parapijos lietuviškose kapinėse palaidotas a.a. Teofilis Subačius. Birželio 7 d. iš mūsų parapijos Šv. Jono kapinėse palaidotas Adolfas Bekeris, 65 m. amžiaus.

— Sekmadieniais po pamaldų Anapilio naujoje parodų salėje rodomos vaizdajuostės iš Lietuvos.

— Vykstantiems Lietuvon primenama, kad mūsų parapijoje nemokamai galite gauti N. Testamento, maldaknygių ir A. Maceinos knygų gabenimui savo giminėms bei artimiesiems.

— Šv. Kazimiero kolegijai Romoje šią savaitę paaukojo: $100 – J. Prišas, O. Dementavičienė.

— Šv. Jono lietuvių kapinėms aukojo: $50.00 – M. Šeflerienė.

Parapijos skoloms numokėti aukojo: $100.00 – Juzėnas; $50.00 – J. Kasperavičius, V. V. Baliūnai.

— Mišios birželio 18, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Bronių Majauską ir Majauskų mirusius; 11.00 v.r. už parapiją; Wasagoje 11.00 v.r. už a.a. Oną Ivanauskienę.

Lietuvių namų žinios

— Lietuvių slaugos namams aukojo a.a. Kazio Povilenskio atminimui $40 – S. Povilenskis. Iš viso statybos fonde yra $127,672.08. Aukos priimamos "Paramoje" sąsk. nr. 8711, Prisikėlimo parapijos kooperatyve sąsk. nr. 155332.17 ir "Talkoje" sąsk. nr. 4259.

— Sekmadienio popietėje dalyvavo 360 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: N. Cibulskienė, M. K. Katilienė, V. S. Peškaičiai iš Kauno; E. D. Kardeliai, R. Liepienė iš Vilniaus; dr. A. K. Jurgilas, dr. R. Jurgilienė iš Molėtų; (70 km. nuo Vilniaus), liaudies meistrė – pynėja Joana Rudauskienė iš Šiaulių; B. Malevičienė iš Rokiškio; E. Šimkuvienė iš Jurbarko; V. S. Endrijonai, P. Peškaitis iš Čikagos; G. Sibitienė iš Montrealio; Marija Zakarienė, L. Zakaraitė iš Sydnejaus, Australijos,

— LN valdybos posėdis – birželio 15, ketvirtadienį, 7.30 v.v.

— LN moterų būrelis birželio 11 d. sekmadienio popietėje surengė menininkės Joanos Rudauskienės iš Šiaulių kūrinių parodą. Joana yra liaudies meistrė – pynėja, kuri 1983 m. tarptautiniame liaudies kūrybos festivalyje Maskvoje tapo respublikinės meno premijos laureate.

— Valterio Dauginio iniciatyva LN rytinis pastato pasienis apsodintas eglaitėmis ir padaryta medžius supanti gėlių lysvė. LN valdyba nuoširdžiai dėkoja už jo darbą ir rūpestį.

— Lietuvių namų ir "Atžalyno" gegužinė įvyks liepos 9, sekmadienį, 12 v. Clairville parke, "Green acres" rajone. Įvažiavimas į parką iš greitkelio nr. 50. Programoje: sportas, žaidimai, loterija ir šokiai. Veiks maisto ir gaivinančių gėrimų bufetas. Prašom nesivėluoti, nes auto aikštėse vietos ribotos. Autobusas nuo LN išeis 10.30 v.p.p.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju visom rengėjom už tokį įspūdingai suruoštą man mergvakarį. Ypatinga padėka mano tetai Irenai, kuri kaip vyriausia rengėja tą popietę suorganizavo.

Taip pat nuoširdžiai dėkoju Birutei Stanulienei už vaišių paruošimą bei visom rengėjom taip gražiai papuošusiom stalus bei maistą. Ačiū Marytei Vasiliauskienei už įspūdingos programos sudarymą, draugei Dainai Kalendraitei už tos programos pravedimą.

Dėkoju rengėjoms bei viešnioms už gausų atsilankymą ir gražias bei vertingas dovanas. Jūsų nuoširdumą aš ir Alvinas visuomet prisiminsime.

Silvija Šernaitė

Angus, Ontario

PADĖKA

Labai ačiū organizatorėms, rengėjoms ir visoms ponioms bei panelėms, dalyvavusioms ar prisidėjusioms prie man suruošto mergvakario.

Dėkoju už sveikinimus bei patarimus. Gražios gėlės puošė stalus, o puikių dovanų stalas traukė mano akį. Buvo malonus momentas mano gyvenime, kurio niekada nepamiršiu. Dar kartą nuoširdžiausias ačiū.

Astra Senkutė

"FINNAIR" – Suomių oro linijos skridimai jau siekia Torontą ir galima skristi tiesiog į Helsinkį arba Leningradą, nesiekiant Maskvos. Šie skridimai be sustojimo. Jie derasi su sovietais, kad galėtų skristi į Taliną ir Rygą. **V.M.**

J. K. VALIŪNO, ilgamečio VLIKo pirmininko, anglų kalba knygą, "Serving Lithuania", skirtą kovotojams už Lietuvos laisvę, jau galima įsigyti Anapilio knygyne. Kaina – $21.50 ($24 su persiuntimu). 29 Sun Row Dr., Weston, Ont. M9P 3H5. Taip pat galima gauti Henriko Kačinsko plokštelę.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Praėjusį sekmadienį per 11. 30 v. Mišias buvo paminėti lietuvių trėmimai į Sibirą. Po Mišių buvo nešamos gėlės prie paminklo šventovės prieangyje. Per Mišias buvo giedamos tai progai pritaikytos giesmės.

— Birželio 10 buvo palaidotas a.a. Antanas Štuikys, 83 m.

— Ruošiasi tuoktis Teresė B. Jurėnaitė su Algiu A. Avižieniu.

— Registracija į vasaros stovyklas mūsų stovyklavietėje Wasagoje, "Kretingoje", jau prasidėjo. Vaikams nuo 6 iki 16 metų amžiaus, kurie kalba lietuviškai, stovykla bus nuo liepos 2 iki liepos 15 d., o tiems, kurie lietuviškai nekalba stovykla – nuo liepos 16 d. iki liepos 29 d. Yra svarbu žinoti iš anksto, kiek bus stovyklautojų, todėl prašom tėvus nedelsiant savo vaikus užregistruoti, kad būtų galima tinkamai tam pasiruošti. Daugiau informacijų galima gauti pas L. Kuliavienę 766-2996 arba pas R. Jaglowitz 622-9919.

— Birželio mėnesį Jėzaus Širdies litanija mūsų šventovėje kalbama kasdien po 8 v. Mišių, šeštadieniais po 9 v., o sekmadieniais po kiekvienų Mišių.

— Lietuvių paviljonas "Vilnius" vyks mūsų parapijos patalpose nuo birželio 16 d. iki birželio 24 d.

— "Volungės" choras, vad. muz. D. Viskontienės, giedos mūsų šventovėje ateinantį sekmadienį per 10.15 v. Mišias. Šis giedojimas yra įtrauktas į tarptautinio chorų festivalio programą.

— Parapijos choras nuo šio sekmadienio išeina vasaros atostogom.

— Parapijai aukojo: $200 – S. Barčaitis, A. Venckus; $100 – E. G. Kuchalskiai, J. Poška; $50 – P. M. Juozaičiai, E. A. Šelmiai, A. Šileika, V. Rutkauskas; Share Life: $100 – E. J. Čuplinskai; $50 – H. I. Matušaičiai, V. A. Paulioniai, J. Strazdas, Br. Skrupskas; Religinei šalpai: $50 – A. Brazys, dr. M. Uleckienė.

— Mišios birželio 18, sekmadienį, 8.30 v.r. – už a.a. Povilą Raudį, 9.20 v.r. – už Varnų ir Surgautų šeimos mirusius, 10.15 v.r. – už a.a. Antaną Smailį, už a.a. Juozą Kušlikį, 11.30 v.r. – už gyvus ir mirusius parapijiečius, 7 v.v. – už a.a. Leoną Dromantą.

Birželio 12 d. Midlando ligoninėje mirė a.a. Jonas Kuprevičius, 67 m. amžiaus. Laidojamas birželio 14 d. iš Lietuvos kankinių šventovės Šv. Jono lietuvių kapinėse.

Toronto Maironio mokykla sėkmingai užbaigė mokslo metus gegužės 26 d. su iškilmingu pokyliu, kuriame dalyvavo abiturientų tėvai, mokyklos rėmėjai ir buvę vedėjai. X skyrių baigė:

Eugenija Ambrozaitytė,
Petras Baliūnas,
Kristina Baršauskaitė,
Juris Batraks,
Edis Ginčauskas,
Kristupas Goudie,
Danius Lelis,
Rasa Matušaitytė,
Audra Paulionytė
Rimas Pečiulis,
Adriana Karkaitė,
Gintaras Karasiejus,
Andrea Kušneraitytė,
Albertas Ramanauskas,
Vitas Šipelis,
Darius Viskontas.

Aukštesniųjų lituanistinių kursų 12 klasę baigė!

Aurelija Balaišytė,
Justas Freimanas,
Jūratė Gaižutytė,
Daina Gurklytė,
Judita Jasiūnaitė,
Aurelija Karasiejūtė,
Alicija Krakauskaitė,
Janė Macijauskaitė,
Larissa Matukaitė,
Andrius Paškus,
Audra Puzerytė,
Liana Šipelytė,
Ona Šileikaitė.

Abiturientai, prisimindami savo mokytojus, a.a. mokyt. S. Bubelienės vardo fondui paaukojo: $75 – Aukštesniųjų Lituanistinių kursų abiturientai, $65 – Maironio mokyklos X skyrių baigę mokiniai.

Dėkojame visiems už dalyvavimą ir sveikinimus Toronto Maironio mokyklos 40 metų sukakties proga. Taip pat nuoširdus ačiū sekantiems aukotojams: $3550 – "Paramos" kredito kooperatyvas; $2500 – Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvas; $2000 – Lietuvos kankinių parapija, Prisikėlimo parapija; $150 – J. B. Danaičiai; $100 – J. Gustainis; $50 – S. Dapkus, V. Matulaitis; $10 – S. A. Dilkai, kun. B. Pacevičiaus atminimui, A. Gatautis.

G. Paulionienė, Maironio mokyklos vedėja

"Tėviškės žiburių" administracija prašo skaitytojus pranešti pastebėtus netikslumus adresuose, kadangi pereinama į naują adresavimo sistemą. Pranešimus siųskite 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3.

Toronto Aukštesniųjų lituanistinių kursų abiturientai mokslo metų užbaigime gegužės 26 d. Prisikėlimo parapijos salėje Nuotr. R. Pranaičio

Lietuvos radijo ir televizijos ansamblis

"ARMONIKA",

vadovaujamas Stasio Liupkevičiaus, **pirmą kartą Toronte** atliks

KONCERTĄ

birželio 22, ketvirtadienį, 7.30 v.v., didžiojoje Anapilio salėje,

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario

Įėjimas – $12 asmeniui. Bilietus galima iš anksto įsigyti Anapilio ir Prisikėlimo parapijose bei Lietuvių namuose sekmadieniais.

Rengėjai – Toronto vyrų choras "Aras"

Balys Gajauskas, iškalėjęs 36 metus Sovietų kalėjimuose, atvyksta su šeima į Torontą birželio 17., šeštadienį. Kviečiame visuomenę sutikti Balį Gajauską, žmonąIreną ir dukrelę Gražiną. Lėktuvas nusileidžia Toronto orauostyje 2-je stotyje (Terminal 2) 3.25 v.p.p. Atskrenda Air Canada lėktuvu, skrydis 790. Visuomenės susitikimas su Gajauskų šeima įvyks birželio 18, sekmadienį, 2 v.p.p. Toronto Lietuvių namuose.

KLB krašto valdyba

KLK kultūros draugijos "Žiburiai" metinis narių susirinkimas įvyks birželio 29, ketvirtadienį, "Tėviškės žiburių" patalpose Anapilyje. Valdyba kviečia visus narius dalyvauti.

Lietuvos televizijos ir radijo ansamblio "Armonika" koncertui Toronte bilietų platinimas vyksta sėkmingai. Rengėjai pataria bilietus įsigyti iš anksto. Salėje yra tam tikras vietų skaičius, todėl nėra garantijos, kad prie įėjimo bus galima gauti bilietų. Taip pat rengėjai prašo tėvų, kurie rengiasi ateiti į koncertą su mažais vaikais, neužimti jiems kėdžių, nes galėtų kilti priekaištų, jei užsimokėję už bilietą, turėtų per koncertą stovėti. **Inf.**

Tarptautinė vaikų meno paroda "The World I Love" bus birželio 24-30 d.d., 10 v.r. – 9 v.v., Metro Toronto Convention centre, 255 Front St. West. Šioje parodoje dalyvaus 108 kraštai. Įėjimas – nemokamas. Visi kviečiami dalyvauti.

Toronto "Gintaro" ansamblis birželio 10, šeštadienį, laimingai sugrįžo iš gastrolių Lietuvoje. Koncertai pavyko su didžiausiu pasisekimu ir buvo visur labai nuoširdžiai sutikti ir įvertinti. Visi grįžo giliai sujaudinti. Kelionės aprašymas bus vėliau.

"Gyvataro" 40 metų veiklos sukakčiai paminėti komitetas nutarė šią sukaktį atšvęsti 1990 metų gegužės mėnesio 5-6 d.d. Šeštadienio vakare įvyks susitikimo pokylis, o ant rytojaus – koncertas. Tam reikalui jau užimtos salės ir vyksta kiti pasiruošimai. Labai prašome kitus meninius vienetus tuo laiku nedaryti parengimų, o kartu su "Gyvataru" atšvęsti jų sukaktį. **Inf.**

Elena ir Stasys Kerai iš Londono, Ont., pažadėjo atplaukiančiai jachtai "Dailė" nupirkti burėms brangoką "dacron" medžiagą.

Kanados latvių kultūros centrui
reikalingas prižiūrėtojas,
kuris galėtų tvarkyti šildymo ir šaldymo sistemą bei atlikti mažus pataisymus. Taip pat laikyti centrą švarų, tvarkingą.
Atlyginimas pagal susitarimą, galimybė gauti butą.
Prašome rašyti ar skambinti
Latvian Canadian Cultural Centre, 4 Credit Union Drive, Toronto, Ont. M4A 2N8 Tel. 1-416-759-4900

PACIFIC AVENUE TRAVEL LIMITED

PRIVATI KELIONĖ – pati pigiausia, sutaupysite šimtus dolerių!
PAGEIDAUJATE privačiai aplankyti gimines Lietuvoje? Pilnai sutvarkysime viską – iškvietimus, vizas, bilietus lėktuvams!
NETURITE GIMINIŲ? Ne problema, jūs vistiek galėsite privačiai apsilankyti Lietuvoje ir pailsėti gražiausiose tėvynės vietovėse (Nida, Palanga).
NORITE pasikviesti gimines iš Lietuvos? Paruošime ir patys išsiųsime iškvietimus, apdrausime jūsų svečius, nuvešime į įdomiausias Ontario vietas, parduotuves.
TVARKYTI visų dokumentų atvyksime į jūsų namus.
Tad vienintelis jūsų rūpestis – paskambinti telefonu
(416) 763-6700 Toronte nuo 10 v. r. iki 6 v.v. arba
(416) 385-3453 Hamiltone bet kuriuo laiku.
Klauskite Ričardo. Reg. nr. 2966801

A.a. Antano Štuikio atminimui vietoje gėlių E. Draudvilienė "Tėviškės žiburiams" aukojo $20.

A.a. A. Štuikio atminimui "Tėviškės Žiburiams" aukojo $50 – Ir. V. Liškauskai ir A. P. Skilandžiūnai.

A.a. Antano Štuikio atminimui Loreta ir Petras Murauskai "Tėviškės žiburiams" aukojo $30, Angelė ir Jonas Šulcai – $20.

A.a Jono ir Zofijos Šarkų 25-rių mirties metinių atminimui duktė Jonė ir žentas Stasys Paketurai "Tėviškės žiburiams" aukojo $50.

A.a. Algirdo Rickaus dešimties žuvimo metų atminimui mama H. Rickienė "Tėviškės žiburiams" aukojo $100.

W. V. Gervinas iš Kalifornijos aukojo Tautos fondui $100. Ačiū už auką. **A. Patamsis,** TF pirmininkas Kanadoje

Buriuotojus sutikti Niujorke yra susidaręs komitetas. Jachtų laukiama birželio 24-25 d.d. Jeigu iš Toronto, Hamiltono, Londono ir kitų vietovių atsirastų didesnis skaičius norinčių vykti į Niujorką, būtų galima išsinuomoti didesnį ar mažesnį autobusą.

Prašome skambinti B. Stundžiai tel. (416) 247-5634

Papildomai reikia paminėti, kad Kanados lietuvių dienų iškilmingose pamaldose Ontario Londone gugužės 20d. Šv. Petro katedroje gražia lietuvių kalba Mišių skaitinius atliko Kristina Petrauskaitė-Brewer ir Raimundas Dragūnevičius.

Žurnale "Kultūros barai" 1989 m. 3 nr. yra išspausdintas pasikalbėjimas su muziku Feliksu Bajoru, aplankiusiu JAV. Paklaustas apie lietuvių išeivijos poeziją, atsakė: "Ten daugumos lietuvių poetų eilėse jaučiamas tėvynės ilgesys, nusivylimas gyvenimu. Mano tuometinį nusiteikimą atitiko kunigo Jono Gutausko kūryba. Jis, nors būdamas senas ir mąstydamas apie mirtį, kupinas šviesos. Radau labai gražių jo posmų. Gal jie ne tokie stiprūs profesionaliai vertinant, bet traukia savo paprastumu. Man to paprastumo kaip tik ir reikėjo. Norėjau minimalistinį kūrinį parašyti. Iš visos jo knygutės, kaip ir "Sakių siuitoje, išvedžiau savo dramaturginę liniją". Pažymėtina, kad kun. J. Gutausko poezijos knygelės yra spausdintos "TŽ" spaustuvėje. Tai – "Tik vienas šuolis" ir "Tikiu gyvenimą – ne mirtį".

GALIU ATLIKTI dažymo, stogų dengimo ar kitus namų pataisymo darbus. **Skambinti tel. 621-5468 Toronte.**

MONTREALQUE

Laikraštis "Le Point" 1989.V.7 išspausdino žinią apie dviejų kariškių atleidimą iš sovietinės kariuomenės. Esą medikas leit. Gurski, sužinojęs, kad Gorbačiovas paleis iš kariuomenės 500.000 vyrų, įteikė tuo reikalu prašymą savo vadovybei, bet gavo neigiamą atsakymą. Tada su savo draugu prisirakino prie krašto apsaugos rūmų Maskvoje ir paskelbė bado streiką. Sekantį rytą jiedu buvo nuvesti pas kr. aps. min. Jazovą, kuris juodu išbarė ir išvarė iš kariuomenės. Laikraštis pažymi, kad tokie atvejai dažnėja ir primena vieną lietuvį, kuris atsisakė tarnauti sovietinėje kariuomenėje, nes ji okupavusi jo kraštą. Tik esą nežinoma, ar tam lietuviui taip gerai pavyko, kaip ir Gurskiui. **K**

Lietuvos radijo ir televizijos ansamblio "ARMONIKA" koncertas bus Montrealyje birželio 20, antradienį, 7 v.v. Aušros Vartų parapijos salėje, bet ne Šv. Kazimiero parapijos salėje kaip anksčiau buvo planuota. Prašome Montrealio lietuvius birželio 20-tos vakarą skirti "Armonikos" koncertui. Tai bus ne eilinis renginys. "Armonikos" koncertai su dideliu pasisekimu jau vyksta JAV lietuvių kolonijose. Girdėti, kad salės netalpina žmonių, bilietai išperkami iš anksto.

Bilietai Montrealyje platinami Aušros Vartų ir Šv. Kazimiero parapijų salėse sekmadieniais ir "Rūtos" klube trečiadieniais. Patartina įsigyti bilietus iš anksto – užsitikrinti įėjimą. Prašoma atvykti laiku – anksčiau atvykę gaus geresnes vietas. Po koncerto bus galima pabendrauti su ansamblio dalyviais prie kavos ir užkandžių.

P. Adamonis

Lietuvos televizijos ir radijo ansamblio

"ARMONIKA"

KONCERTAS

MONTREALYJE,

1989 m. birželio 20, antradienį, 7.00 v.v.,

Aušros Vartų parapijos salėje.

Po koncerto susitikimas su svečiais prie kavos ir užkandžių.

Bilietai platinami iš anksto – Aušros Vartų, Šv. Kazimiero parapijose ir "Rūtos" klube. Kaina – $12. Bilietus galima įsigyti pas J. Piečaitį tel. 767-8779, P. Adamonį tel. 722-3545.

Kviečiame visus atvykti!

Greitas ir tikslus patarnavimas
Tel. Bus.: 722-3545 **PETRAS ADAMONIS**
Res.: 256:5355 C. I. B.
GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA
1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8
Tel. 766-5827; 766-5830
Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard
VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI
AKTYVAS – virš $26,000,000 REZERVAS – virš milijono.
MOKA UŽ:

Certifikatus	11¼%	Taupymo – special.	6 %
Term. indėlius:		Taupymo – su gyv. dr.	5¾%
1 metų	10 %	Taupymo – kasdienines	5½%
180 d. - 364 d.	9¾%	Einamos sąsk.	4½%
120 d. - 179 d.	9¾%	RRIF – RRSP – term.	11½%
60 d. - 119 d.	9½%	RRIF – RRSP – taup.	6½%
30 d. - 59 d.	9¼%		

IMA UŽ:
Nekiln. turto nuo 13 %, asmenines – nuo 13 %
Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"
KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00-3.00	——
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00-7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00-6.00

EKSPRESAS "KARPATAI"
Torontas—Montrealis—Torontas
Pervežame keleivius į orauostį Mirabel iš namų Toronte, o taip pat sutinkame jūsų artimuosius Montrealyje. Pervežame bagažą, persiunčiame į Lietuvą (naudotus) automobilius už prieinamą kainą. Kalbame – rusų, ukrainiečių ir lenkų kalbomis.
Telefonas (416) 896-3599

VILNIUJE LIETUVOJE parduodamas 2-jų kambarių butas. Dėl informacijų skambinti Magdalenai tel. 923-3505 Toronte.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024 Toronte.

IŠNUOMOJAMAS KAMBARYS ir virtuvė vedusiųjų porai ar dviem moterim liepos ir rugpjūčio mėn. ant ežero kranto Wasagoje-Springhurste. Skambinti tel. 416 - 239-7268.

WASAGOJE IŠNUOMOJAMAS su baldais visai vasarai 40-49 gt. vasarnamis. Yra šiltas ir šaltas vanduo bei telefonas. Skambinti tel. 766-1356 Toronte ar (705)429-4602 Wasagoje.

PRAŠAU ATSILIEPTI kas esate atvežę dukrytės krikštynų spalvotą filmą įduotą Juditos Meldžininkienės iš Vilniaus. Tai yra brangus prisiminimas tėvams ir dukrytei. Prašome pranešti Emilijai Kvederienei tel. (416) 763-1332 Toronte.

PARDUODAMAS grynas bičių medus. Kreiptis pas bitininką J. Norkų (didesnius kiekius pristatau į namus) tel. 389-8179. Taip pat galima gauti Anapilio knygyne, "Vilnius Manor" pensininkų namuose pas J. Gustainį.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 234-0243 Toronte.

DĖMESIO! Pilna kaina su persiuntimu į Lietuvą: video kamera HITACHI 600 E – $1,240 (amerik.). NATIONAL M-7 su lagaminėliu – $1,340. Video magnetofonas TOSHIBA 83CZ – $415. Palyginkite kainas. SIUNČIAME IR VAISTUS. Romas Pukštys, TRANSPAK, 2655 W. 69th St., Chicago, IL 60629. Įstaigos valandos: kasdien nuo 12-6 v.v., šeštadieniais nuo 10-4 v.p.p. Pirmadieniais uždaryta. Tel. 312 - 436-7772; namų tel. 312 - 430-4145. Rašydami būtinai pažymėkite savo telefoną.